

Hatbrott 2018

Statistik över polisanmälda brott
med identifierade hatbrottsmotiv

Hatbrott 2018

**Statistik över polisanmälda brott
med identifierade hatbrottsmotiv**

Rapport 2019:13

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovs- personens tillstånd.

© Brottsförebyggande rådet 2019

ISSN 1100-6676

ISBN 978-91-88599-20-9

URN:NBN:SE:BRA-861

Produktion: Odelius & CO #19-4312

Författare: Nina Forselius och Sara Westerberg

Omslag: Lotta Sjöberg

Tryck: AJ E-print AB

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna rapport kan beställas hos bokhandeln eller hos Norstedts Juridik

106 47 Stockholm, Telefon 08 - 598 191 90, Epostadress: kundservice@nj.se

Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

Förord

En beslöjad kvinna blir spottad på av sin granne, ett asylboende blir nedklottrat med främlingsfientliga budskap och en man blir hånad på internet för sin sexuella läggning. Det är exempel på händelser som kan förekomma i hatbrottsstatistiken.

Sedan 2008 har Brå årligen publicerat hatbrottsstatistik enligt instruktion från regeringen. I rapporten ges en övergripande information om struktur och utveckling för de polisanmälda brott där Brå har identifierat olika hatbrottsmotiv. Rapporten är överlag beskrivande. Djupgående analyser eller förklaringar till resultat kan i stället presenteras i olika fördjupningsstudier.

Rapporten riktar sig till alla som vill veta mer om hatbrott, såväl regering, riksdag och rättsväsende som allmänhet, intresseorganisationer, medier och forskare.

Statistiken för hatbrott sammanställs på enheten för statistiska undersökningar, rapporten har författats av Nina Forselius och Sara Westerberg.

Stockholm i oktober 2019.

Björn Borschos
Tf generaldirektör

Thomas Hvitfeldt
Enhetschef

Innehåll

Sammanfattning	7
1. Inledning	11
Tolkning av statistiken	13
2. Bakgrund	14
Hatbrott är ett samlingsbegrepp	14
Att synliggöra hatbrott med statistik	16
3. Metod	19
Datainsamling och urval	19
Definition	20
Motiv som ingår i Brås hatbrottsstatistik	20
Bedömningskriterier	22
Redovisningsenheter	23
Tillförlitlighet	25
Jämförbarhet över tid	26
4. Polisanmälda hatbrott – samtliga motiv	28
Utveckling över tid	28
Brottsstruktur	30
Brottsplats	31
Relation	32
Handlagda hatbrott	35
Indikation på hatbrottsmotiv	36
5. Främlingsfientliga/rasistiska hatbrott	37
Utveckling över tid	38
Brottsstruktur	40
Brottsplats	41
Relation	42
Handlagda hatbrott	43
5A. Afrofobiska hatbrott	44
Utveckling över tid	44
Brottsstruktur	45
Brottsplats	47
Relation	47
Handlagda hatbrott	48

5B. Antiromska hatbrott	50
Utveckling över tid	51
Brottsstruktur	51
Brottsplats	53
Relation	54
Handlagda hatbrott	55
6. Antisemitiska hatbrott	57
Utveckling över tid	57
Brottsstruktur	58
Brottsplats	60
Relation	61
Handlagda hatbrott	62
7. Islamofobiska hatbrott	63
Utveckling över tid	63
Brottsstruktur	64
Brottsplats	65
Relation	66
Handlagda hatbrott	67
8. Kristofobiska hatbrott	68
Utveckling över tid	68
Brottsstruktur	69
Brottsplats	70
Relation	71
Handlagda hatbrott	72
9. Andra antireligiösa hatbrott	73
Utveckling över tid	73
Brottsstruktur	74
Brottsplats	75
Relation	76
Handlagda hatbrott	77
10. Hatbrott på grund av sexuell läggning	78
Utveckling över tid	79
Brottsstruktur	79
Brottsplats	81
Relation	82
Handlagda hatbrott	83

11. Transfobiska hatbrott	84
Utveckling över tid	85
Brottsstruktur, brottsplats och relation	86
Handlagda hatbrott	86
12. Regional fördelning	87
Antal brott uppdelat på region	87
Handläggningsbeslut i regionerna	89
Antal brott uppdelat på kommun	90
Referenser	92
Bilagor	95
Bilaga 1. Region- och kommuntabeller	96
Bilaga 2. Statistisk säkerhet	98

Sammanfattning

I denna rapport presenteras Brås hatbrottsstatistik 2018, som består av statistik över brott med ett identifierat hatbrottsmotiv i polisanmälningar, utifrån ett urval brottstyper. Rapporten är en deskriptiv sammanställning av de brott som anmälts till polisen och där hatbrottsmotiv fångats upp genom sökningar efter hatbrottsrelaterade ord och fraser i polisanmälan.

Polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv

Under 2018 identifierades 7 090 anmälda brott med ett hatbrottsmotiv, vilket är en ökning med 11 procent jämfört med 2016 och med 29 procent jämfört med 2013.

Störst ökning av antalet brott med identifierat hatbrottsmotiv jämfört med 2016 syns för främlingsfientligt/rasistiskt och antisemitiskt motiv, och motivet som rör sexuell läggning.

Fördelningen av hatbrottsmotiv

Det främlingsfientliga/rasistiska motivet svarade för 69 procent av alla polisanmälningar med identifierat hatbrottsmotiv 2018 och är i likhet med tidigare år den största kategorin. I denna kategori ingår även det afrofbiska och det antiromska motivet (13 procent respektive 2 procent). Sexuell läggning identifierades som motiv i 11 procent av anmälningarna, medan det islamofobiska motivet utgjorde 8 procent av samtliga anmälda brott med hatbrottsmotiv. Antisemitiska, kristofobiska och andra antireligiösa hatbrott stod för 4 procent vardera, och 1 procent av samtliga hatbrott kategoriserades som transfobiska. De olika hatbrottsmotiven fördelade sig ungefär likadant 2018 som 2016.

Relation mellan gärningspersonen och den utsatta

Ökningen av det totala antalet anmälningar över tid beror till största delen på en ökning av polisanmälningar om brott som saknar målsägare eller där målsägaren är juridisk, såsom kommuner, myndigheter, föreningar, företag eller andra verksamheter. Nästan en tredjedel av polisanmälningarna 2018, 30 procent, rörde ett brott utan fysisk målsägare, och andelen brott av den här typen har mer än fördubblats sedan 2013, då motsvarande siffra var 14 procent. Exempel på brottstyper som många gånger saknar fysisk målsägare är skadegörelse/klotter och hets mot folkgrupp. Den senare är en brotts typ som i juridiken räknas som brott mot allmän ordning, och alltså inte kräver att brottet riktats mot en specifik person. I antal brott rör det sig om en ökning från nästan 800 anmälningar 2013 till nästan 2 100 anmälningar 2018.

Antalet anmälningar om brott mot en fysisk målsägare har däremot legat på en relativt jämn nivå sedan 2013 (mellan 4 710 och 5 220 anmälningar). Fördelningen av brott som saknar fysisk målsägare varierar beroende på motiv.

Resultaten som rör uppgift om målsägare ger inte hela bilden över vem eller vad som är föremål för hatbrottsmotivet. Exempelvis är det skillnad på om en egendom eller institution utsätts på grund av den verksamhet som bedrivs på platsen (exempelvis RFSL:s lokaler klottras med homofobiska tillmälen) eller om platsen valts ut på grund av en tillfällighet (exempelvis en busskur). För de fall då hatbrottsmotivet varken har riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet, har relationen till gärningspersonen angetts som *ej relevant*.

I nästan en fjärdedel (23 procent) av samtliga hatbrott 2018 har relationen till gärningspersonen bedömts som *ej relevant*. I de flesta fall (42 procent) då hatbrottet riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet var gärningspersonen obekant. I 27 procent av anmälningarna var gärningspersonen ytligt bekant för den utsatta, och i 5 procent var det en närstående.

Brottstyp

Olaga hot och ofredande var vanligast vid nästan samtliga motiv, och då särskilt vid andra antireligiösa hatbrott, där andelen utgjorde 65 procent (jämfört med 34–46 procent för övriga motiv). Vid det antisemitiska motivet var däremot hets mot folkgrupp vanligast (45 procent). Hets mot folkgrupp utgör en stor andel även vid det islamofobiska motivet (32 procent) medan skadegörelse/klotter är särskilt vanligt bland kristofobiska hatbrott (39 procent).

Sett över tid har fördelningen förändrats. Andelen våldsbrott har minskat med 7 procent sedan 2013. Under samma period har skadegörelse/klotter och hets mot folkgrupp ökat med 115 respektive 87 procent, medan olaga diskriminering har minskat med 43 procent.

Brottsplats

Den vanligaste brottsplatsen i anmälningarna 2018 var en allmän plats, såsom gator, torg eller parker (22 procent). I 15 procent av anmälningarna var brottsplatsen internet, medan 13 procent av de anmälda brotten skedde i eller i nära anslutning till den utsattas hem. Fördelningen av brottsplatserna såg ungefär likadan ut 2018 som 2016, bortsett från att andelen brott på internet hade ökat (från 9 procent till 15 procent) och andelen brott på asylboende hade minskat (från 6 procent till 1 procent). Ökningen av brott på internet kan till viss del förklaras av ökningen av brottet hets mot folkgrupp, som många gånger sker på internet.

Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016). Slutredovisningsuppgifter inhämtades från polis och åklagare den 30 juni 2019 (se avsnittet om jämförbarhet). Redovisningen utgår från de beslut som fattats avseende det brott som utgjorde huvudbrottet i anmälan och som bedömts vara ett hatbrott.

Av de nästan 6 420 brott som registrerades 2016 och som handlades fram till och med den 30 juni 2019 personupplärdades 3 procent. Nästan hälften av brotten (49 procent) lades ned efter utredning, varav 4 procentenheter FU-begränsades. Ungefär lika stor andel (47 procent) direktavskrevs, det vill säga lades ned utan att en utredning hade inletts, varav 4 procentenheter FU-begränsades. Den 30 juni 2019 var mindre än 0,5 procent av anmälningarna fortfarande under utredning (drygt 20 anmälda brott).

1. Inledning

I mitten av 1980-talet sågs en markant ökning av antalet brott med främlingsfientliga och rasistiska inslag i Sverige.¹ Det bidrog till att regeringen i mitten av 1990-talet deklarerade att rättsväsendet skulle prioritera främlingsfientliga brott, vilket är en bakgrund till att rättsväsendet idag ser särskilt allvarligt på när det finns sådana motiv till brottet.

Som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet ska, vid sidan av vad som gäller för varje särskild brottstyp, särskilt beaktas [...] om ett motiv för brottet varit att kränka en person, en folkgrupp eller annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet.²

Regeringen och rättsväsendets myndigheter har sedan dess på olika sätt verkat för att främja arbetet mot hatbrott, och hatbrott är ett fenomen som numera uppmärksammas av medierna och samhället i stort. Polismyndigheten har genom åren genomfört insatser för att öka kunskapen om hatbrott, både internt och bland allmänheten.

I denna rapport presenteras Brås hatbrottsstatistik, vilken består av statistik över brott med ett identifierat hatbrottsmotiv i polisanmälningar utifrån ett urval av brottstyper. Rapporten syftar till att bidra med kunskap genom att ge information om struktur och utveckling för de polisanmälningar där Brå har identifierat ett hatbrottsmotiv. Kunskapsunderlaget kan användas till den forskning som bedrivs på området och för att följa Sveriges internationella åtaganden att rapportera statistik om hatbrott. Sverige rapporterar hatbrottsstatistik till *Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR)* som tillhör *Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSCE)*. Ett ytterligare syfte är att bistå rättsväsendet med underlag som kan användas vid beslut om åtgärder för att förebygga hatbrott.

Rapporten riktar sig till alla som vill veta mer om hatbrott, såväl regering, riksdag och rättsväsende som allmänhet, intresseorganisationer, medier och forskare.

---

1 Säkerhetspolisen 1997.

2 Straffskärpningsregeln BrB 29 kap. 2 § 7 p. Sexuell läggning var initialt inte inskriven i lagtexten, utan tillkom vid en ändring 2002. Könsöverskridande identitet eller uttryck tillkom 2018.

Rapporten är en deskriptiv sammanställning över de brott som har anmälts till polisen, och identifierats som hatbrott av Brå 2018, vilket ger en uppskattad bild av:

- det hatbrottsmotiv och den brottstyp som förekommer i anmälningarna
- struktur och utveckling av polisanmälda hatbrott
- plats där brotten begås (brottsplats)
- relation mellan gärningsperson och utsatt.

Därutöver redovisas en deskriptiv sammanställning av handläggningsbeslut för de hatbrott som Brå har identifierat 2016.

I likhet med tidigare år, och för att ytterligare belysa variationen i hur hatbrott kan yttra sig, inkluderas illustrerande exempel för de mest typiska brottstyperna för respektive motiv.³

Hatbrottsrapporten har sedan 2008 inkluderat ett kapitel om självrapporterad utsatthet för hatbrott enligt Nationella trygghetsundersökningen (NTU), men också från Skolundersökningen om brott (SUB) och Politikernas trygghetsundersökning (PTU) i den mån statistik funnits tillgänglig. Med anledning av den omfattande metodförändring som gjordes inför datainsamlingen av NTU 2017 finns det i nuläget inga senare resultat över utsatthet för hatbrott än vad som redan har publicerats. PTU 2019 publiceras efter hatbrottsrapporten, vilket innebär att inte heller dessa resultat kan redovisas i årets rapport. Uppgifter om utsatthet för hatbrott finns att tillgå från SUB 2017, men resultaten från SUB kan inte ensamt ge en tillräcklig bild av den självrapporterade utsattheten av hatbrott i Sverige. Sammantaget innebär det att kapitlet om självrapporterad utsatthet (tidigare kapitel 4) utgår ur årets rapport. För närvarande planeras en fördjupningsstudie med uppgifter från samtliga självrapporteringsstudier ovan.

---

³ Samtliga exempel är typfall, namn och platser är fingerade.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över anmälda brott med ett identifierade hatbrottsmotiv, tänk på följande:

- Statistiken ger en beskrivning av hur hatbrott uppmärksammas i polisanmälningarna och strukturen på de anmälda händelserna. Den säger dock mycket lite om förekomsten av hatbrott i samhället, eftersom de flesta brottsliga händelser inte polisanmäls.
- Statistiken är baserad på en urvalsundersökning av polisanmälningar för vissa brottstyper. Antal och andelar utgörs därför av skattade siffror.
- Hatbrottsstatistiken baseras på huvudbrott och med huvudbrott menas här att om det finns flera brott registrerade i en anmälan, och samtliga bedöms som hatbrott, redovisas endast det som har strängast straffskala.
- I texten är de uppskattade antalen avrundade till närmaste tiotal. I tabellerna och figurerna är de avrundade till närmaste ental. På grund av avrundningar i tabellerna och figurerna summerar inte alltid andelarna i kolumnerna till exakt 100 procent.
- Vid läsning av rapporten är det viktigt att ha i åtanke att flera av redovisningarna innehåller små tal. Följden blir att de procentuella förändringarna kan bli mycket stora från år till år även om skillnaden i absoluta tal är liten.
- Förändringar som nämns i texten är statistiskt säkerställda (95-procentigt konfidensintervall) om inget annat anges.

2. Bakgrund

Hatbrott med främlingsfientliga, antisemitiska och homofobiska motiv har kartlagts sedan början av 1990-talet.⁴ Kartläggningen påbörjades av Säkerhetspolisen (Säpo) men togs över av Brå år 2006. Sedan dess har antalet hatbrottsgrundade motiv utökats och fokus har lagts på att ge en mer detaljerad beskrivning av de hatbrott som identifieras i polisanmälningarna.

Hatbrott är ett samlingsbegrepp

Definitionen av vad som är ett hatbrott varierar mellan olika länder, men definitionen kan också skilja sig åt mellan olika instanser i ett och samma land. År 2014 fick Rikspolisstyrelsen i uppdrag av regeringen att, i samråd med Åklagarmyndigheten och Brå, verka för en enhetlig praktisk tillämpning av begreppet hatbrott inom rättsväsendets myndigheter. Uppdraget, som återrapporterades till regeringen i februari 2015, presenterade en överenskommelse⁵ mellan berörda myndigheter som fastställer att hatbrott utgörs av de tre lagrummen: hets mot folkgrupp, olaga diskriminering⁶ och straffskärpningsregeln⁷. Den sistnämnda anger att alla brott kan vara ett hatbrott om motivet har varit att kränka på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet⁸ eller uttryck eller annan liknande omständighet. Hatbrott är följaktligen ett samlingsbegrepp, och inte ett specifikt brott, eftersom brottet definieras av gärningspersonens motiv.

Utöver de tre ovannämnda lagrummen är hatbrottsmotivet beskrivet i brottet ärekränkning. Ärekränkning är ett så kallat angivelsebrott, det vill säga att målsägaren själv måste ange brottet till åtal, men i de fall som förolämpningen anspelar på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet kan åklagaren ange brottet till åtal.⁹

Transpersoners ställning i lagstiftningen

Det straffrättsliga skyddet för transpersoner har genomgått stora förändringar på senare år. Fram till 2018 inkluderades inte transpersoner som skyddad grupp för brotten hets mot folkgrupp eller olaga diskriminering. Dessutom gick det inte att direkt utläsa av straffskärpningsregeln att transpersoner

---

4 Säkerhetspolisen 2001.

5 Brås synpunkter finns noterade i polisens slutrapportering till regeringen (Polisen 2015).

6 Olaga diskriminering har även ett civilrättsligt skydd i diskrimineringslagen. I det civilrättsliga skyddet ingår, utöver hatbrottsmotiven, även bland annat ålder, kön och funktionsnedsättning (diskrimineringslagen 2008:567).

7 Se BrB 16 kap. 8 § (hets mot folkgrupp), BrB 16 kap. 9 § (olaga diskriminering) och BrB 29 kap. 2 § 7 p (straffskärpningsregeln).

8 Könsöverskridande identitet eller uttryck lades till som motivgrund i straffskärpningsregeln år 2018.

9 BrB 5 kap. 5 § 3 p.

omfattades, utan utrymmet att inkludera transpersoner fanns under lydelsen ”eller annan liknande omständighet”¹⁰.

Efter en statlig utredning som presenterades 2015¹¹ lade regeringen 2017 fram ett förslag om att transpersoner ska omfattas i samtliga lagrum som ligger till grund för hatbrottslagstiftningen, samt i åtalsregeln om förolämpning¹². Förslagen antogs av riksdagen och ändringarna gällande olaga diskriminering, straffskärpningsregeln och förolämpning trädde i kraft den 1 juli 2018¹³, medan ändringen av hets mot folkgrupp trädde i kraft den 1 januari 2019¹⁴.

Förutom det straffrättsliga skyddet finns också den civilrättsliga diskrimineringslagen¹⁵ där könsöverskridande identitet eller uttryck ingår som en diskrimineringsgrund. Transpersoner som utsätts för diskriminering kan därmed anmäla detta till Diskrimineringsombudsmannen (DO). Skillnaden i utfall mellan en straffrättslig och en civilrättslig process är att den som har diskriminerat i det första fallet skulle kunna dömas till böter eller fängelse, medan i det andra fallet kan den som har diskriminerat åläggas att utbetala skadestånd till den som har blivit diskriminerad.

Begreppet hatbrott

I Sverige introducerades begreppet hatbrott i slutet av 1990-talet.¹⁶ Begreppet väcker frågor om huruvida brottsmotivationen ligger i hat gentemot andra, eller om det snarare handlar om kriminella uttryck för fördomar. I exempelvis England och Wales har polisen börjat använda begreppet *biased motivated crime*, fördomsbrott, i stället för hatbrott. Men inte heller det begreppet är oproblematiskt, eftersom även begreppet fördom behöver definieras i denna kontext, och begreppet riskerar att ha en bredare betydelse än vad som egentligen avses när det talas om *hatbrott*.¹⁷

Även om oenighet råder om vad som bör inkluderas i begreppet hatbrott – om det bör heta hatbrott – råder det internationell enighet om att händelsen är ett resultat av bristande respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde. För individen innebär brottet ett angrepp mot den egna identiteten och värdigheten. Det kränker dessutom dubbelt genom att skapa otrygghet och rädsla, inte bara hos den utsatta personen utan även inom den befolkningsgrupp vars identitet gärningspersonen har angripit.¹⁸

---

10 Proposition. 2001/02:59.

11 SOU 2015.

12 Proposition 2017/18:59.

13 SFS 2018:540.

14 SFS 2018:1744.

15 Diskrimineringslag 2008:567.

16 Tiby 1999.

17 Hall 2005.

18 Gerstenfeld 2003.

Att synliggöra hatbrott med statistik

Enligt svensk lag får inga allmänna register föras över människors etnicitet, religiösa tillhörighet eller sexuella läggning, varför det är svårt att uppskatta storleken på de grupper av människor som omfattas av hatbrottsmotiven eller att genomföra mer omfattande riktade undersökningar.

Eftersom hatbrott inte är ett specifikt brott, utan definieras av gärningspersonens motiv, är det dessutom svårt att synliggöra förekomsten av hatbrott i kriminalstatistiken. Sedan 2008 kan polisen markera om ett anmält brott är ett misstänkt hatbrott eller inte i sitt ärendehanteringssystem. Markeringen infördes inte i syfte att föra statistik över antalet anmälda hatbrott, utan var ett sätt att lyfta hatbrottsfrågan inom polismyndigheten genom att påminna den enskilda polisen om att beakta hatbrottsaspekten varje gång en anmälan skrivs.¹⁹

Hatbrottsrapporten fyller en viktig funktion därför att den synliggör en brottslighet som, trots att den innebär en allvarlig brist på respekt för grundläggande mänskliga rättigheter, i annat fall riskerar att förbli ouppmärksam. Vidare drabbar hatbrott människor som oftast befinner sig i en utsatt situation eller i minoritet i samhället, och som därför kan ha svårt att känna till sina rättigheter eller drar sig för att ha myndighetskontakt för att exempelvis anmäla utsatthet för brott.

Faktorer som kan påverka anmälningsbenägenheten

Utifrån tidigare studier kan det konstateras att skillnaden mellan faktisk och anmäld brottslighet, så kallat mörkertal, är stor vid hatbrott.²⁰ Benägenheten att anmäla ett hatbrott kan påverkas av ett flertal faktorer. Exempelvis minskar benägenheten om den utsatta personen:

- är rädd för att bli ytterligare utsatt eller rädd för sekundär viktimering (efter själva brottstillfället) inom rättsväsendet, genom att exempelvis inte bli tagen på allvar eller inte bli trodd²¹
- antar att även om brottet anmäls så leder det inte till något
- själv inte definierar en händelse som ett hatbrott eller som brottslig
- bedömer händelsen som trivial
- känner skam och inte vill medge utsatthet
- är rädd för eventuella repressalier från gärningspersoner.

För homofobiska och bifobiska hatbrott kan det vidare handla om att den utsatta personen inte är öppen med sin sexuella läggning och befarar att en anmälan kan leda till att den avslöjas för utomstående. Likaså kan det gälla personer som är utsatta för ett transfobiskt hatbrott ifall den utsatta inte är öppen med sin könsidentitet.

¹⁹ Hatbrottsmarkeringen inkluderades i datainsamlingen 2008–2011 och specialstuderades av Brå. Se tidigare årsböcker för hatbrottsstatistiken och tillhörande tekniska rapporter för mer information. År 2018 gjorde Brå fördjupningsstudie på hatbrottsmarkeringen, se Brå (2018a).

²⁰ Jämför självrapporterad utsatthet för hatbrott, se tidigare rapport från Brå 2017:11.

²¹ Berk m.fl. 2003 och Tiby 1999.

Vid främlingsfientliga/rasistiska hatbrott kan det finnas rädsla för att bli identifierad som en person utan uppehållstillstånd och bli utvisad ur landet.²² Dessutom kan ett problem vara att det inom rättsväsendet inte finns, eller att den utsatta är osäker på om det finns, tillräckligt med kunskap och resurser för att hantera språkskillnader.²³ En person som väljer att inte anmäla kan ha blivit illa bemött av rättsväsendets aktörer vid tidigare tillfällen, antingen i Sverige eller i ett annat land.²⁴

Även andra faktorer kan påverka benägenheten att anmäla. Exempelvis kan det vara lättare att anmäla en okänd gärningsperson än någon bekant eller någon som den utsatta med stor sannolikhet kommer att träffa på i vardagen. Anonymiteten i storstäder och bristen på anonymitet på mindre orter kan därför påverka anmälningsbenägenheten.²⁵

Likaså påverkas anmälningsbenägenheten av om samfund, ledare eller intresseorganisationer av olika skäl förespråkar eller avråder människor från att anmäla.

Hatbrott genom rättskedjan

Även om ett hatbrott anmäls till polisen finns det aspekter som kan medföra att det anmälda brottet inte leder till att en person blir lagförd för hatbrott. Ett brott kan vara svårutrett och därmed läggas ner (exempelvis på grund av att gärningspersonen är okänd), men även om ett brott går vidare till åtal är det inte säkert att hatbrottsmotivet tas i beaktning. Uppfattningen om vilka omständigheter som indikerar ett möjligt hatbrott, och hur starkt de indikerar det, skiljer sig åt mellan anmälningsmottagande, åtalande och dömande myndigheter. Det beror till stor del på att myndigheterna i rättskedjan har olika uppdrag och därför behöver förhålla sig olika till hur vitt hatbrottsbegreppet kan tolkas.²⁶

Polisen tar emot en brottsanmälan och ska därefter dels utreda brottet (till exempel olaga hot), dels utreda om det finns ett *möjligt* hatbrottsmotiv till brottet. Åklagaren har en dubbel position. Under utredningsfasen utreds brottet och huruvida det finns ett *möjligt* hatbrottsmotiv, men vid en viss punkt intar åklagaren positionen som den åtalande parten, och behöver då beakta om bevisningen är tillräcklig för att *styrka* ett hatbrottsmotiv. Domstolen i sin tur behöver beakta om det är *ställt utom rimligt tvivel* att gärningspersonen är skyldig till brottet *och* hade ett hatbrottsmotiv till det (se figur 2.1 för beskrivning av flödet i rättskedjan).

22 Gerstenfeld 2003.

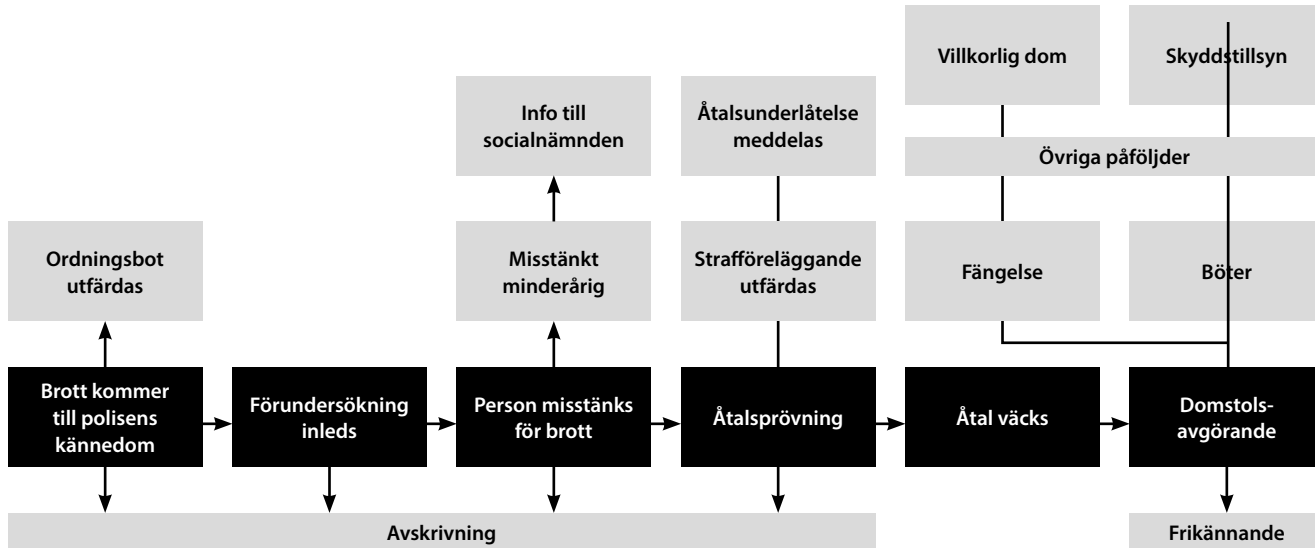
23 Brå 2008.

24 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering 2007.

25 För en utförligare beskrivning av anmäld respektive faktisk brottslighet, anmälningsbenägenhet och mörkertal, se Brå (2006).

26 Polisen, som är först i rättskedjan, måste arbeta utifrån en vid definition av hatbrott för att få medborgarnas legitimitet. I senare led i rättsväsendet, såsom i domstolen, måste dock godtagbara bevis framställas (Tiby 2007).

Figur 2.1. Förenklad beskrivning av flödet i rättskedjan.

Begränsade möjligheter att följa hatbrott genom rättskedjan

Hur genomströmningstiderna för hatbrottsärenden i rättskedjan ser ut jämfört med ärenden *utan* ett straffskärpande motiv, och vad som händer med anmälda hatbrott senare i rättskedjan, är relativt outforskat.²⁷ I denna rapport följs polisanmälningarna fram till polisens och åklagarnas handläggningsbeslut. Statistik över handlagda brott redovisas i varje motivkapitel. Majoriteten av de personupplärade anmälningarna där Brå identifierat ett hatbrottsmotiv leder till åtalsbeslut, men hur många av åtalsbesluten som senare i domstol resulterar i fällande dom och straffskärpning går inte att svara på utifrån den här statistiken.²⁸

Studier har visat att straffskärpningsregeln sällan omnämns i en dom och att det sällan går att utläsa i domskälen om hatbrottsaspekten har beaktats och lett till strängare straff.²⁹

27 Granström m.fl. 2016.

28 Vid en undersökning genomförd av Brå (2002) följdes alla hatbrott som anmäldes år 2000, från anmälan till tingsrättsdom. Av närmare 4 300 anmälda hatbrott lades nästan nio av tio ned, och av de 8 procent (360 hatbrott) som ledde till åtal åberopade åklagaren straffskärpningsregeln i 42 fall. I domstolarna skärptes straffet för 46 hatbrott. Det fanns dock ingen enhetlig praxis för hur domstolarna tillämpade straffskärpningsregeln.

29 Åklagarmyndigheten (2016).

3. Metod

I det här kapitlet ges en översiktlig beskrivning av den metod som ligger till grund för statistiken över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv 2018. För mer detaljerad information om metod, se teknisk rapport (2019:14).

Datainsamling och urval

Hatbrottsstatistiken baseras på huvudbrott och med huvudbrott menas här att om det finns flera brott registrerade i en anmälan, och samtliga bedöms som hatbrott, redovisas endast det som har strängast straffskala.

Datainsamlingen genomförs med hjälp av ett obundet slumpmässigt urval om hälften av de anmälda brott som ingår i populationen, från 1 januari till 31 december. Polisanmälningar med möjliga hatbrottsmotiv fångas upp genom sökningar efter hatbrottsrelaterade ord och fraser i fritexten som finns i anmälan.

För hela året registrerades knappt 398 000 anmälningar för de utvalda brotts typerna, och av dessa slumpades drygt 197 000 anmälningar fram för att genomsökas med en sökordlista bestående av 383 hatbrottsrelaterade ord och fraser. Genomsökning med sökordslistan fångade upp nästan 14 000 anmälningar, som sedan har granskats manuellt. För en mer detaljerad beskrivning av datainsamlingen och sökordslistan hänvisas till den tekniska rapporten.³⁰ Anmälningar som innehåller brott som bedöms uppfylla Brås definition av hatbrott kodas in och bildar, efter uppräknig till populationsnivå,³¹ statistiken över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv.

Population

Populationen för undersökningen är brottsanmälningar som registrerades i Sverige under redovisningsåret 2018, och avser händelser som skett i Sverige. De brott som ingår är våldsbrott (misshandel, mord, dråp, och våld mot tjänsteman), olaga hot, ofredande, ärekränkning, hets mot folkgrupp, skadegörelse, klotter, olaga diskriminering och diverse övriga brott.³² Avgränsningen baseras på de brottstyper som Säpo vid inrättandet av den nationella hatbrottsstatistiken bedömde förekommer vid hatbrott. Avgränsningen har behållits för att eftersträva jämförbarhet i statistiken över tid. I en studie genomförd av Brå 2018 framkom emellertid att upp till 97 procent av de brottstyper som hade hatbrottsmarkerats av polisen ingick i Brås urval.³³

---

30 Brå 2019a.

31 Med population menas här samtliga polisanmälningar avseende de utvalda brottskategorierna.

32 För en komplett förteckning över vilka brottskoder som ingår, se teknisk rapport, Brå (2019a).

33 Brå 2018a.

Manuell granskning och kodning

De anmälningar som fångas upp vid genomsökning med sökordslistan har granskas manuellt av minst två personer i tre olika steg. Brott som motsvarar Brås definition av hatbrott kodas efter att ha genomgått följande process:

1. *Gallring*: I ett första steg sker en gallring av anmälningar som bedöms uppenbarligen inte vara hatbrott.³⁴
2. *Kodning*: I ett andra steg läses anmälan igenom noggrant. Samtliga variabler för det brott som bedöms innehålla ett hatbrottsmotiv kodas.
3. *Kvalitetskontroll/rättning*: Samtliga kodade variabler granskas och korrigeras i de fall det behövs.

Definition

För att bedöma om en anmälan innehåller ett hatbrottsmotiv utgår Brå från en rad kriterier. Bedömningen baseras på den information som framkommer polisanmälan, och där utgör fritexten den viktigaste informationskällan. Informationen i polisanmälan kan, utöver en beskrivning av själva händelsen, även innehålla den utsattes upplevelse liksom anmälningsupptagarens uppfattning och den information Brå har om händelsen, exempelvis genom relaterade anmälningar.

För statistiken över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv används följande definition av hatbrott:

Brott mot person, grupp, egendom, institution eller representant för dessa, som motiveras av rädsla för, fientlighet eller hat mot den utsatta grundat på ras, hudfärg, nationalitet eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning samt könsöverskridande identitet eller uttryck som gärningspersonen tror, vet eller uppfattar att personen eller gruppen har.

Motiv som ingår i Brås hatbrottsstatistik

Vilka motivgrunder som ingår i begreppet hatbrott skiljer sig åt mellan olika länder. Exempelvis ingår funktionsnedsättning, politisk åskådning³⁵, kön och ålder i vissa länder men inte i andra, exempelvis Sverige. Samtidigt ingår sexuell läggning och könsöverskridande identitet eller uttryck som motivgrund i Sverige, men inte i vissa andra länder.

De motiv som redovisas i Brås hatbrottsstatistik omfattas av de lagrum som utgör ramen för begreppet hatbrott i Sverige. Medan en del motiv etablerades under tiden då Säpo ansvarade för statistiken, har andra tagits fram i samarbete med statistikens målgrupper. I en internationell jämförelse omfattar den

34 Anmälan kan ha fångats upp för att den innehåller ordet "kyrka", fast det sedan visar sig handla om att "en bil svängde vänster vid kyrkan".

35 I juni 2019 överlämnade regeringen en proposition (2018/19:154) till riksdagen med förslaget att det ska införas en ny särskild straffskärpningsgrund i 29 kap. 2 § brottsbalken för brott som begås mot förtroendevalda. Förslaget innebär att det som en försvarande omständighet vid bedömningen av straffvärdet särskilt ska beaktas om brottet begåtts mot en person på grund av att han eller hon, eller någon närstående, innehaft ett uppdrag som förtroendevald i stat, kommun, landsting, Sametinget eller Europaparlamentet. En eventuell lagändring väntas träda i kraft den 1 januari 2020.

svenska statistiken över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv fler motiv än motsvarande statistik i många andra länder.³⁶

Brås redovisar hatbrott med följande motiv i separata kapitel:

- främlingsfientliga/rasistiska
- afrofobiska
- antiromska
- antisemitiska
- islamofobiska
- kristofobiska
- andra antireligiösa
- sexuell läggning
- transfobiska.

Vissa motiv inom hatbrottsstatistiken är kopplade till begreppet ”anti” (till exempel antisemitism) medan andra motiv är kopplade till begreppet ”fobi” (till exempel islamofobi³⁷). Det är värt att notera att begrepp med suffixet -fobi inte avser fobier i traditionell mening, då fobi snarare är en medicinsk term för stark rädsla och ångest över något som genererar en känsla av att behöva undvika eller komma bort från det som utlöser rädsla eller starkt obehag. Fobi har i detta sammanhang i stället fått en överförd, metaforisk betydelse. Diskussioner om betydelsen och bruket av begrepp som innehåller dessa prefix och suffix pågår ständigt. De begrepp som Brå använder i denna rapport är antingen vedertagna begrepp, eller begrepp som har tagits fram i samråd med berörda intresseorganisationer.

Flera motiv – det mest framträdande väljs

Motivbilden är inte alltid enkel att bedöma eftersom en brottsanmälan kan innehålla flera möjliga hatbrottsmotiv. I dessa fall är riktlinjen att välja det mest *framträdande* motivet. Därmed är det inte möjligt att redovisa överlappande motiv, det vill säga när flera motiv är aktuella vid brottet (exempelvis om en person utsatts både på grund av sin hudfärg och sin religion). När flera motiv bedöms vara lika framträdande får slumpen avgöra vilket som väljs.

I vissa fall kan det finnas andra motiv bakom ett brott, exempelvis hämnd eller hedersrelaterade omständigheter, men det räcker med att ett av motiven stämmer överens med Brås hatbrottsdefinition för att det ska bedömas som hatbrott.³⁸

36 Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) ansvarar för att samla in internationell hatbrottsstatistik.

37 En vidare diskussion om begreppet islamofobi finns att läsa i Borell (2012).

38 Green m.fl. 2003.

Indikation på hatbrottsmotiv

I vissa anmälningar framkommer det information som indikerar att brottet har ett hatbrottsmotiv, men informationen för att kategorisera brottet till en specifik motivgrupp saknas. Ett vanligt exempel på detta är förekomsten av hakkors. Hakkors kan användas som ett uttryck för hatbrott, men symbolen kan också användas för att utmåla en person eller verksamhet som rasistisk eller nazistisk, eller i andra sammanhang där hat eller hot förekommer men utan att det är relaterat till hatbrottslagstiftningen. Brottsrubriceringen i dessa fall kan röra sig om allt från hets mot folkgrupp och ofredande, till skadegörelse och klotter. I de fall det framkommer att symbolen används för annat syfte än det som definieras av hatbrottslagstiftningen, exempelvis politiskt, exkluderas den från statistiken. I vissa fall saknas däremot tillräcklig information för att kunna göra en sådan bedömning, och händelsen kategoriseras som att det föreligger ett ospecificerat hatbrottsmotiv.

Ospecificerade hatbrott utgör en samlingskategori i rapporten för de brott som indikerar hatbrottsmotiv men för vilka det saknas ytterligare information för att kategorisera till specifik motivgrupp. Brottsrubricering med ospecificerat hatbrottsmotiv särredovisas och ingår inte i redovisningen av varken totalt antal anmälda eller totalt antal handlagda brott.

I enstaka fall kan det också röra sig om att anmälan inkluderar skrivningen ”beakta straffskärpningsregeln, BrB 29 kap. 2 § 7 p” eller tillämpning av brottsrubriceringen hets mot folkgrupp, men utan vidare information om motivet.

Bedömningskriterier

Brott mellan minoritetsgrupper

Bedömning av hatbrott mellan minoritetsgrupper utgår från den information som finns i fritexten om hatbrottsmotivet. Att använda signalement på gärningspersonen som indikator på att denne tillhör en minoritetsgrupp kan vara missvisande eftersom en gärningsperson som tillhör en minoritetsgrupp också kan se sig själv som en del av majoritetsgruppen i samband med det begångna hatbrottet. Det gäller exempelvis om gärningspersonen beskrivs ha utländsk bakgrund men utsätter målsägaren genom att säga ”ni kommer hit och förstör vårt land, ni tar våra skattepengar”. På så vis indikerar språket att gärningspersonen anser sig vara en del av majoritetsgruppen och genom detta utsätter en annan för hatbrott.

Relationen mellan gärningsperson och utsatt

I enlighet med definitionen behöver inte ett hatbrott riktas mot en enskild person utan även egendom eller en institution kan utsättas. Det sistnämnda utgörs ofta av en så kallad ”juridisk målsägare”, till skillnad från ”fysisk målsägare” när brottet riktats mot en eller flera personer. Oavsett om det finns en fysisk eller juridisk målsägare i anmälan ger det inte hela bilden över vem eller vad som är föremål för själva hatbrottsmotivet. Det förekommer exempelvis anmälningar som saknar målsägare, men det kan ändå framgå att en person varit föremål för hatbrottsmotivet. Det kan också vara så att den registrerade målsägaren inte är föremål för själva hatbrottsmotivet, men trots det berörs av

själva brottet. Det gäller exempelvis en person som känner obehag av rasistiskt klotter, och gör en anmälan om ofredande, trots att personen själv inte träffas av budskapet.

När det gäller brott med juridisk målsägare har det betydelse vilken typ av institution det handlar om för bedömningen av relationen till gärningspersonen. En viss egendom/institution kan utsättas för ett hatbrott med anledning av den verksamhet som bedrivs på platsen (exempelvis RFSL:s lokaler klottras med homofobiska tillmälen) men egendomar kan också drabbas för att platsen besöks av många människor. Ett sådant exempel är homofobiskt klotter på en busshållplats. Det är inte troligt att hatbrottsmotivet riktas mot företaget som äger busskuren (juridisk målsägare), utan mer troligt är platsen en ”lämplig” plats att klottra på, på grund av tillgänglighet.

För att kunna särskilja de fall där hatbrottsmotivet inte har riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet, har relationen bedömts som ”ej relevant” i kodningen.

Redovisningsenheter

De *redovisningsenheter* som presenteras är det som Brå bedömer som huvudbrottet i polisanmälningar med identifierat hatbrottsmotiv 2018 respektive handläggningsbeslutet för de huvudbrott som identifierades ha ett hatbrottsmotiv 2016.

Registrerade anmälningar

Hatbrottsstatistiken baseras på *huvudbrottet* i de anmälningar som polisen registrerade under kalenderåret 2018. Brotten kan dock ha begåtts under tidigare år. Med huvudbrott menas att om det finns flera brott registrerade i en anmälan, och samtliga bedöms som hatbrott, redovisas endast det som har strängast straffskala. Om en anmälan till exempel innehåller brottstyperna misshandel, olaga hot och ärekränkning, och samtliga av dessa bedöms vara hatbrott, redovisas endast misshandel.³⁹

Utöver huvudbrottet redovisas även hatbrottsmotiv, brottsplats, relation mellan gärningsperson och utsatt och regional indelning. Samtliga finns beskrivna i den tekniska rapporten.⁴⁰

Handlagda hatbrott

Redovisningen av handlagda brott utgår från huvudbrottet, i polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades under 2016. Slutredovisningsuppgifter inhämtades från polis och åklagare den 30 juni 2019.

Den officiella statistiken över handlagda brott redovisar brott i ärendeflödet som har fått ett beslut som innebär att handläggningen av brottet avslutats.

³⁹ Exempel: Adam anmäler misshandel, olaga hot och ärekränkning. Misshandeln hade ett annat motiv (låt oss säga att Adam tagit tag i någons cykel och fått smällar på handen för att släppa). Däremot görs bedömningen att det finns rasistiska motiv bakom de två andra brotten. Olaga hot har strängare straffskala än ärekränkning och blir då huvudbrottet som redovisas i hatbrottsstatistiken.

⁴⁰ Brå 2019a.

I redovisningen av handlagda hatbrott i den här rapporten inkluderas även brott som är *under utredning* trots att de inte ingår i den officiella statistiken.

Direktavskrivna brott avser brott där polis eller åklagare fattat beslutet att avsluta ärendet, det vill säga att lägga ned det, utan att en utredning har inletts. Det finns olika anledningar till att ett brott direktavskrivs, men sett till samtliga brott brukar den vanligaste anledningen vara att spaningsuppslag saknas.

Nedlagda efter utredning avser handläggning av brott genom att en utredning har inletts och att polis eller åklagare därefter har bedömt att ärendet bör avslutas, det vill säga läggas ned. Sett till samtliga brott är det vanligast att brott avslutas för att det saknas spaningsresultat eller att det föreligger bevisproblem.

Oavsett om en utredning har inletts eller inte har polis och åklagare vissa möjligheter att fatta beslut om *förundersökningsbegränsning (FU-begränsning)*. Det kan exempelvis vara aktuellt om en utredning kräver stora kostnader som inte står i rimligt förhållande till brottet och det kan antas att straffet inte skulle bli högre än fängelse i tre månader, eller om det kan antas att åtal inte skulle komma att väckas till följd av bestämmelser om åtalsunderlåtelse eller särskild åtalsprövning.⁴¹ Det kan även gälla utredningar där det finns en misstänkt person som redan förekommer i andra utredningar som rör grövre brott eller nyligen har blivit dömd för andra brott och straffet inte skulle påverkas av det nyss anmälda hatbrottet. Polis och åklagare har med andra ord vissa möjligheter att genom FU-begränsning förbise lindrigare brott och fokusera på de grövre för att få en effektivare rättsprocess.⁴²

Begreppet *personuppklarat* innebär att ett lagföringsbeslut har fattats om en misstänkt person. Med lagföringsbeslut avses här beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse. Ett brott räknas som personuppklarat även om den åtalade senare frikänns vid en rättegång.

Typiska hatbrott har låg personuppklaring även utan hatbrottsmotiv

Vid tolkning av hatbrottsstatistiken kan det vara värt att notera att personuppklaringen i den officiella kriminalstatistiken över handlagda brott, som avser samtliga brott oavsett om hatbrottsmotiv förekommer eller inte, är relativt låg för de brottstyper som till allra största del utgör hatbrottsstatistiken.⁴³ Med undantag för misshandel och olaga hot, som 2016 hade en personuppklaring på 11 respektive 9 procent, låg personuppklaringen samma år för resterande brottstyper (som ingår i hatbrottsstatistiken)⁴⁴ på mellan 0 och 5 procent.

Det gäller exempelvis klotter och skadegörelse där det saknas vittnen eller andra spår, en okänd person som ropar något i en folkmassa, brott begångna på internet eller olaga diskriminering där utredningen ofta slutar med att ord står mot ord.

41 Ärekränkning är exempel på ett sådant brott.

42 Brå publicerade 2015 en delrapport som avhandlar utvecklingen av användningen av förundersökningsbegränsning 2006–2014 (Brå 2015).

43 Det är dock viktigt att påpeka att mätten skiljer sig åt på flera punkter mellan hatbrottsstatistiken och den officiella kriminalstatistiken. Bland annat beräknas personuppklaringsprocenten på olika sätt: den officiella kriminalstatistiken inkluderar samtliga brott i en anmälan, medan hatbrottsstatistiken inkluderar endast huvudbrottet.

44 Ofredande, ärekränkning, skadegörelse, klotter, hets mot folkgrupp och olaga diskriminering samt tjänstefel och brott mot personuppgiftslagen, som förekommer under kategorin övriga brott.

Tillförlitlighet

När statistiken över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv används, är det viktigt att tänka på att statistiken endast redovisar brott som har varit möjliga att identifiera som hatbrott med hjälp av den metod och definition som används. Den kan därför *endast antas ge en uppskattning av antalet anmälda hatbrott*. Statistiken ger ingen information om hur många hatbrott som faktiskt har begåtts eller anmälts. Brottsofferundersökningar, exempelvis Nationella trygghetsundersökningen (NTU), kan vara lämpligare källor för att mäta utsatthet för hatbrott i befolkningen, eftersom sådana undersökningar har potential att även fånga upp händelser som inte blivit polisanmälda.

När det gäller hatbrottsstatistiken kan det sägas finnas två typer av mörkertal. En typ av mörkertal är de hatbrott som sker men som aldrig anmäls till polisen. Mörkertalet har betydelse för bedömningen av utvecklingen över tid, men även möjligheten att beskriva hatbrottens struktur. Den andra typen av mörkertal består av de hatbrott som anmäls till polisen, men som av olika skäl ändå inte kommer med i hatbrottsstatistiken som redovisas i denna rapport, exempelvis när hatbrottsmotivet inte uppmärksammas av anmälaren eller anmälningsupptagaren och därmed inte nämns i fritexten, eller när fritexten inte innehåller ord som återfinns i sökordslistan. Hatbrott kan även många gånger röra känslig information som det inte är säkert att den utsatta vill delge polisen vid anmälningsstillfället. Uppmärksammas hatbrottsmotivet senare under utredningen kommer händelsen inte med i statistiken. Samtidigt kan det framkomma under utredningen att det fanns ett annat motiv till gärningen än ett hatbrottsmotiv.

För att ett brott ska komma med i statistiken behöver det anmälda brottet även röra någon av de brottskoder som ingår i Brås urval, och motivet till den beskrivna händelsen måste stämma överens med Brås definition av hatbrott.

Urvalsosäkerhet

Statistiken över polisanmälningar med identifierade hatbrott är en urvalsundersökning. I en urvalsundersökning går det inte att få fram exakta resultat, utan med varje skattad siffra tillkommer en urvalsosäkerhet. Urvalsosäkerheten går däremot att ta fram med hjälp av konfidensintervall. Konfidensintervallet avser det intervall inom vilket det exakta värdet förekommer med en viss procents säkerhet, och i denna rapport har ett 95-procentigt konfidensintervall tillämpats. Konfidensintervallet ger en god uppfattning om vilka skillnader i statistiken som inte beror på det slumpmässiga urvalet, men tar inte hänsyn till andra former av mätfel (se vidare i den tekniska rapporten 2019:14). En lathund för beräkning av ett tvåsidigt 95-procentigt konfidensintervall finns i bilaga 2.

Jämförbarhet över tid

När utvecklingen av hatbrott över tid studeras är det viktigt att ta hänsyn till nedanstående information.

Vidare definition

År 2008 utökade Brå definitionen av vem som kan utsättas för och vara gärningsperson vid ett hatbrott. Utöver främlingsfientliga hatbrott mot minoriteter samt antisemitiska, islamofobiska⁴⁵ och homofobiska hatbrott utvidgades definitionen till att även inkludera främlingsfientliga hatbrott mellan minoriteter och mot majoritetsgruppen, kristofobiska hatbrott, andra antireligiösa hatbrott, bi- och heterofobiska hatbrott och transfobiska hatbrott. Kristofobiska hatbrott redovisades däremot fram till och med 2010 i kategorin ”övriga antireligiösa hatbrott” som inkluderade andra religiösa trosuppfattningar som inte var islam eller judendom.

Sedan 2008 inkluderas även personer som kan uppfattas representera olika grupper eller arbetar med frågor som berör hatbrott, exempelvis journalister, beslutsfattare eller besökare på olika event. Detta stämmer överens med hur straffskärpningsregeln⁴⁶ i brottsbalken är utformad.

Ändrade bedömningskriterier

Inför produktion av hatbrottsstatistiken 2018 har bedömningskriterierna för hatbrott mellan minoritetsgrupper förändrats. Även om en gärningsperson tillhör en minoritetsgrupp kan gärningspersonen se sig själv som en del av majoritetsgruppen i samband med det begångna hatbrottet. För att inte använda signalement på gärningspersonen, till exempel dennes namn, som en indikator på om personen tillhör en majoritets- eller minoritetsgrupp, utgår bedömningen från och med 2018 strikt från den information som finns i fritexten om själva motivet. Förändringen innebär att kategorin mellan minoriteter inte är jämförbar med tidigare år.

Även bedömningen av relation mellan gärningsperson och utsatt har ändrats 2018 för att ge en tydligare bild över vem eller vad som är föremål för hatbrottsmotivet. Bland de hatbrott som saknar målsägare, eller där hatbrottsmotivet inte riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet har relationen bedömt som ej relevant. Förändringen innebär att statistiken över relation till gärningspersonen inte är jämförbar med tidigare år.

Från totalundersökning till urvalsundersökning

Mellan åren 2008 och 2011 baserades metoden på en totalundersökning av ett urval av brottstyper, vilket innebar att sökordslistan tillämpades på samtliga anmälda brott i urvalet. Dessutom kompletterades statistiken med samtliga anmälningar avseende hets mot folkgrupp och olaga diskriminering, samt en insamling och granskning av de anmälningar som polisen markerat som misstänkta hatbrott i polisens ärendehanteringssystem.

45 Islamofobiska hatbrott inkluderades av Brå år 2006. När Brå tog över hatbrottsstatistiken av Säpo år 2006 ingick endast främlingsfientliga, antisemitiska och homofobiska hatbrott.

46 BrB 29 kap. 2 § 7 p.

Inför 2012 års datainsamling genomfördes en större metodförändring i syfte att effektivisera statistikproduktionen. Från att ha varit en totalundersökning gjordes den då om till en urvalsundersökning. Urvalet skattas därefter till populationsnivå, det vill säga till en nivå som om samtliga anmälda brott för de utvalda brottstyperna hade ingått i undersökningen. Brå bedömer att jämförelser över tid måste ta hänsyn till den osäkerhetsmarginal som uppstår vid en urvalsundersökning. Mer information om osäkerhetsmarginaler finns i bilaga 2.

Därutöver exkluderades insamlingen av samtliga anmälningar avseende hets mot folkgrupp och olaga diskriminering, samt de anmälningar som polisen markerat som misstänkta hatbrott i RAR.

Ny periodicitet för handlagda hatbrott

Tiden för inhämtningen av slutredovisningsuppgifter till handlagda hatbrott skiljer sig från tidigare års rapporter när hatbrottsstatistiken producerades årligen. Hatbrottsstatistiken produceras vartannat år sedan 2018, och inhämtningen av slutredovisningsuppgifter görs under produktionsåret, två och ett halvt år efter det kalenderår då anmälan registrerades. Tidigare produktionsår inhämtades uppgifter ett och ett halvt år efter det kalenderår då anmälan registrerades. Detta har dock marginell effekt på jämförbarheten över tid eftersom de flesta anmälningar har handlagts inom 1 år efter upprättad anmälan.⁴⁷

Uppdatering av sökord

Varje år ses sökordslistan över och uppdateras, genom att nya ord läggs till och ord som inte ger relevanta träffar tas bort. Listan med sökord utarbetades ursprungligen av Säpo. Sedan Brå tog över hatbrottsstatistiken har arbetet med att utveckla listan med sökord fortsatt, vilket medför att urvalet inte är exakt detsamma varje år. Detta innebär en viss osäkerhet som motiveras av att språkbruket rent generellt förändras, och justeringarna i sökordslistan syftar till att följa dessa förändringar.

---

47 Brå 2016.

4. Polisanmälda hatbrott – samtliga motiv

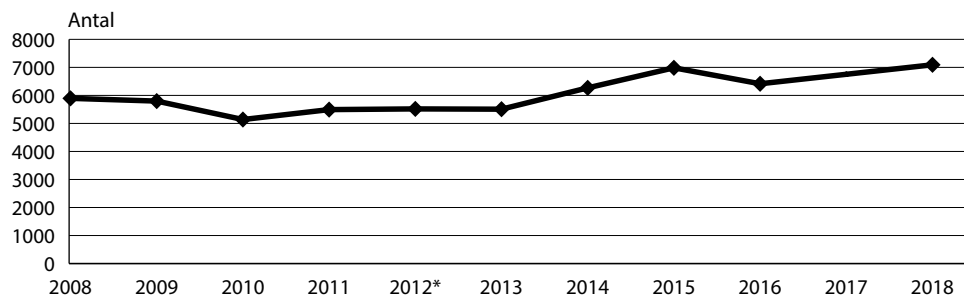
I detta kapitel ges en övergripande beskrivning för anmälningar från 2018 som har bedömts innehålla ett möjligt hatbrottsmotiv. Resultaten beskrivs i jämförelse med föregående mätning och fem år tillbaka (2013). För mer detaljerad beskrivning av ett specifikt motiv hänvisas till respektive motivkapitel.

Utveckling över tid

Under 2018 identifierades drygt 7 090 anmälningar innehålla ett hatbrottsmotiv, vilket är en ökning med 11 procent jämfört med 2016 och 29 procent jämfört med 2013. Störst ökning av antalet brott med identifierat hatbrottsmotiv jämfört med 2016 syns för främlingsfientligt/rasistiskt och antisemitiskt motiv, och motivet som rör sexuell läggning.

Det kan nämnas att 2018 var valår i Sverige, och i fritexten i anmälningarna fanns exempel på att brott med hatbrottsmotiv begicks i samband med aktiviteter som var kopplade till valrörelsen, framför allt skadegörelse/klotter, men också hets mot folkgrupp. Utsatthet på grund av politisk åskådning ingår inte i hatbrottsdefinitionen, utan brottet har inkluderats i de fall det förekommit hatbrottsmotiv. Det har till största delen handlat om affischeringar från nazistiska grupper vid valtält eller andra platser som gett god spridning, och motiven som berörts har framför allt varit främlingsfientliga/rasistiska och homofobiska. Många gånger har brotten varit rubricerade som skadegörelse/klotter eller hets mot folkgrupp, men i vissa fall har det också rört sig om olaga hot och ofredande.

Figur 4A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Figur 4A illustrerar utvecklingen sedan 2008. Efter en initial minskning låg antalet anmälningar med identifierat hatbrottsmotiv på en jämn nivå mellan 2010 och 2013. Från 2013, och fram till 2015, syns däremot en ökning, och antalet anmälningar har därefter åter igen legat på en relativt stabil nivå.

Fördelningen av hatbrottsmotiv

Det främlingsfientliga/rasistiska motivet svarade för 69 procent av alla polisanmälningar med identifierat hatbrottsmotiv 2018 och är i likhet med tidigare år den största kategorin (tabell 4.1). I denna kategori ingår även det afro-fobiska och det antiromska motivet (13 procent respektive 2 procent). Sexuell läggning identifierades som motiv i 11 procent av anmälningarna medan det islamofobiska motivet utgjorde 8 procent av samtliga anmälda brott med hatbrottsmotiv. Antisemitiska, kristofobiska och andra antireligiösa hatbrott stod för 4 procent vardera, och 1 procent av samtliga hatbrott kategoriserades som transfobiska.

Tabell 4.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv, åren 2013–2016 och 2018.

Motiv	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Främlingsfientliga/rasistiska**	3 999	73	4 314	69	4 765	68	4 609	72	4 865	69	6	22
Afrofobiska	980	18	1 075	17	1 074	15	908	14	915	13	1	-7
Antiromska	233	4	287	5	239	3	158	2	109	2	-31	-53
Övrigt främlingsfientliga/rasistiska	2 786	51	2 951	47	3 452	49	3 543	55	3 842	54	8	38
Antisemitiska	193	4	267	4	277	4	182	3	278	4	53	44
Islamofobiska	327	6	492	8	558	8	439	7	562	8	28	72
Kristofobiska	191	3	334	5	388	6	289	5	292	4	1	53
Andra antireligiösa	130	2	155	2	331	5	267	4	260	4	-3	100
Sexuell läggning***	625	11	635	10	602	9	553	9	756	11	37	21
Homofobiska	613	11	597	10	576	8	551	9	745	11	35	22
Transfobiska	45	1	72	1	62	1	76	1	79	1	4	76
Summa	5 508	100	6 269	100	6 984	100	6 415	100	7 092	100	11	29

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** Inkluderar både hatbrott riktat mot minoritetsgrupp (93 %), mot majoritetsgrupp (3 %) och mellan minoritetsgrupper (4 %).

*** Inkluderar homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet.

Brottsstruktur

De vanligaste huvudbrotten i polisanmälningarna 2018 var olaga hot och ofredande, som tillsammans svarade för 39 procent (tabell 4.2). Därefter följde skadegörelse/klotter (16 procent) och hets mot folkgrupp (16 procent). Ärekränkning och våldsbrott utgjorde 12 respektive 11 procent av anmälningarna, medan kategorin övriga brott och olaga diskriminering utgjorde 4 respektive 1 procent.

Störst skillnad jämfört med föregående mätning är ökningen av andelen hets mot folkgrupp, från 10 procent 2016 till 16 procent 2018. Antalsmässigt innebär detta nästan en fördubbling av antalet, från drygt 640 till drygt 1 160 anmälningar. Ökningen kan till stor del förklaras av insatser som gjorts av aktörer med syfte att uppmärksamma hatbrott som sker på nätet, vilket inneburit att stora mängder anmälningar har inkommit till polisen. Störst genomslag har detta fått för det afrofobiska, antisemitiska och islamofobiska hatbrottsmotivet, och för motivet sexuell läggning.

Över tid har fördelningen av de olika brottstyperna också förändrats. Andelen våldsbrott utgjorde runt 18–21 procent åren 2008–2011 men har sedan 2015 legat på omkring 11–13 procent. Andelen skadegörelse/klotter har i stället ökat, från mindre än 11 procent fram till 2014 till omkring 15–16 procent därefter.

Tabell 4.2 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	834	15	923	15	831	12	810	13	772	11	-5	-7
Olaga hot/ofredande	2 390	43	2 704	43	3 014	43	2 766	43	2 790	39	1	17
Ärekränkning	777	14	848	14	896	13	796	12	852	12	7	10
Skadegörelse/klotter	537	10	685	11	1 054	15	1 006	16	1 156	16	15	115
Hets mot folkgrupp	621	11	702	11	799	11	641	10	1 164	16	82	87
Olaga diskriminering	132	2	175	3	135	2	116	2	75	1	-35	-43
Övriga brott	217	4	233	4	255	4	281	4	282	4	0	30
Summa	5 508	100	6 269	100	6 984	100	6 415	100	7 092	100	11	29

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

Olaga hot och ofredande var vanligast vid nästan samtliga motiv, och då särskilt vid andra antireligiösa hatbrott där andelen utgjorde 65 procent (jämfört med 34–46 procent för övriga motiv). Vid antisemitiska hatbrott var däremot hets mot folkgrupp vanligast (45 procent). Hets mot folkgrupp utgör en stor andel även vid det islamofobiska motivet (32 procent) medan skadegörelse/klotter är särskilt vanligt bland kristofobiska hatbrott (39 procent).

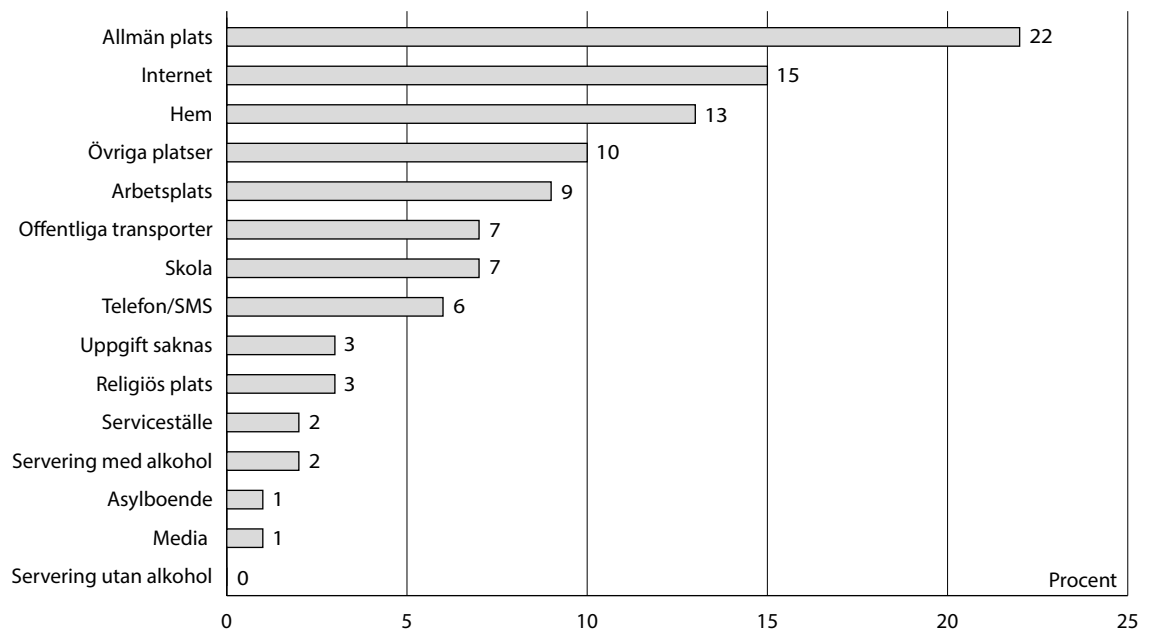

Brottsplats

I polisanmälningarna kan det utläsas att hatbrott sker på flera olika platser där människor vistas i sin vardag. Den vanligaste brottsplatsen i anmälningarna för 2018 var en allmän plats, såsom gator, torg eller parker (22 procent, figur 4B). I 15 procent av anmälningarna var brottsplatsen på internet medan 13 procent skedde i eller i nära anslutning till den utsattas hem.

Fördelningen av brottsplatser i polisanmälda hatbrott 2018 ser ungefär likadan ut som 2016, bortsett från att andelen brott på internet har ökat (från 9 procent till 15 procent) och andelen brott på asylboende har minskat (från 6 procent till 1 procent). Som tidigare nämnts ökade andelen hets mot folkgrupp 2018 jämfört med 2016, och en stor del av dessa har skett på internet. Detta kan förklara att internet som brottsplats utgjorde en större andel 2018 jämfört med tidigare år.

Figur 4B Andel polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter brottsplats, år 2018.

Internet som brottsplats var vanligast vid antisemitiska, islamofobiska och andra antireligiösa hatbrott. För hatbrott med afrofbiskt motiv och hatbrott på grund av sexuell läggning var utsatthet på internet ungefär lika vanligt som på allmän plats. I eller i nära anslutning till den utsattas hem var vanligast vid antiromska hatbrott medan religiös plats var vanligast för kristofobiska hatbrott. En mer utförlig beskrivning av utmärkande brottsplatser för varje motiv ges i respektive kapitel.

Relation

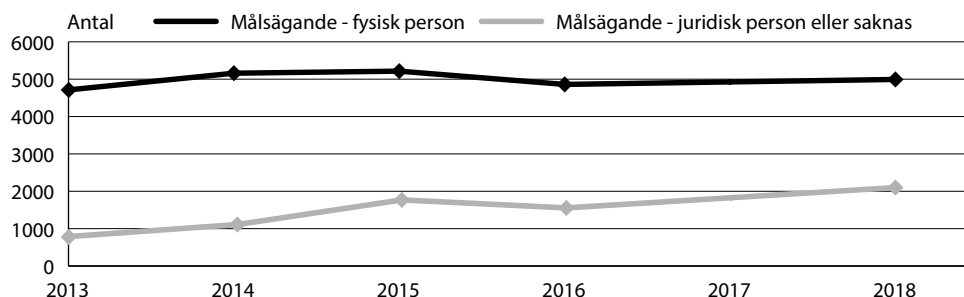
Som nämnt i kapitel 3 behöver inte ett hatbrott riktas mot en enskild person utan även egendom eller en institution kan utsättas. Det sistnämnda utgörs ofta av en så kallad ”juridisk målsägare”, till skillnad från ”fysisk målsägare” när brottet riktats mot en eller flera personer.

Tabell 4.3 redogör för hur stor andel av samtliga hatbrott 2018 som saknade en fysisk målsägare samt hur detta har sett ut under de senaste åren. Totalt 30 procent av anmälningarna från 2018 saknade en fysisk målsägare och andelen har mer än fördubblats sedan 2013 då motsvarande siffra var 14 procent. Sett till antal innebär detta en ökning från nästan 800 anmälningar år 2013 till nästan 2 100 anmälningar år 2018. Det blir således tydligt att ökningen av det totala antalet anmälningar över tid till största delen beror på en ökning av anmälningar där målsägare antingen saknas eller är juridisk, alltså exempelvis en kommun, en myndighet, en förening, ett företag eller en annan verksamhet (figur 4C). Antalet anmälningar med fysisk målsägare har i stället legat på en mer jämn nivå sedan 2013 (mellan 4 710 och 5 220 anmälningar).

Tabell 4.3 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv, med eller utan fysisk målsägare, åren 2013–2016, och 2018.

	2013		2014		2015		2016		2018*	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Målsägande – fysisk person	4 713	86	5 160	82	5 215	75	4 860	76	4 992	70
Målsägande – juridisk person eller saknas	795	14	1 110	18	1 769	25	1 555	24	2 099	30
Summa	5 508	100	6 269	100	6 984	100	6 415	100	7 092	100

Figur 4C. Antal polisanmälda brott med identifierat hatbrottsmotiv, med eller utan fysisk målsägare, åren 2013–2016, och 2018.

Fördelningen varierar beroende på motiv (tabell 4.4), och i ungefär hälften av anmälningarna med antisemitiska motivet (49 procent) saknades en fysisk målsägare 2018. En anledning till detta kan vara den stora andelen hets mot folkgrupp (45 procent vid antisemitiska hatbrott), en brottstyp som i juridiken räknas som brott mot allmän ordning och alltså inte kräver att brottet riktats mot en specifik person. Även vid islamofobiska och kristofobiska hatbrott är det en stor andel utan fysisk målsägare (34 respektive 39 procent), medan andelen är betydligt mindre vid antiromska hatbrott (7 procent).

Tabell 4.4 Andel polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv, med eller utan fysisk målsägare, år 2018.

Motiv	2018		%
	Målsägande – fysisk person	Målsägande – juridisk person eller saknas	
Främlingsfientliga/rasistiska	69	31	100
Afrofobiska	80	20	100
Antiromska	93	7	100
Antisemitiska	51	49	100
Islamofobiska	66	34	100
Kristofobiska	61	39	100
Andra antireligiösa	92	8	100
Sexuell läggning	81	19	100
Transfobiska	90	10	100
Samtliga hatbrott	70	30	100

Resultaten som rör uppgift om målsägare ger inte hela bilden över vem eller vad som är föremål för hatbrottsmotivet. Exempelvis är det skillnad om en egendom eller institution utsätts på grund av den verksamhet som bedrivs på platsen (exempelvis RFSL:s lokaler klottras med homofobiska tillmälen) eller om platsen valts ut på grund av en tillfällighet (exempelvis en busskur). För de fall då hatbrottsmotivet varken har riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet, har relationen till gärningspersonen angetts som *ej relevant* (se vidare under Bedömningskriterier i kapitel 3).

I 81 procent av hatbrotten utan fysisk målsägare har relationen till gärningspersonen bedömts som *ej relevant*. Det kan röra sig om skadegörelse eller klotter på allmän plats med ett rasistiskt budskap som inte riktar sig mot specifik person eller verksamhet. I resterande fall (19 procent) har relationen i de flesta fall bedömts som okänd eller känd till antingen namn eller utseende. Då kan det istället röra sig om rasistiskt klotter som målats på en bostad tillhörande en person med utländsk bakgrund.

Bland brott med en fysisk målsägare har relationen bedömts som *ej relevant* i endast 1 procent av fallen. Det kan då röra sig om en anmälan om hets mot folkgrupp på internet där den registrerade målsägaren är anmälare av brottet, men själv inte föremål för budskapet.

Tabell 4.5 visar relationen mellan gärningspersonen och den utsatta, samt de fall där relationen bedömts som ej relevant. I nästan en fjärdedel av samtliga hatbrott 2018 bedömdes relationen som ej relevant (23 procent).

I de flesta fall (42 procent) då hatbrottet riktats mot en specifik person/grupp eller verksamhet var gärningspersonen obekant. Förutom okända gärningspersoner ingår även servicepersoner (till exempel butikspersonal, chaufförer eller poliser/väktare) och kunder/klienter.

I 27 procent av fallen var gärningspersonen *ytligt bekant* för den utsatta, vilket innefattar en granne, skolkamrat eller kollega. Kategorin känd person/grupp innefattar dels personer som den utsatta sett förut eller känner igen namnet på utan att de närmare känner varandra, dels kända högerextrema grupper.

I 5 procent av anmälningarna 2018 var gärningspersonen en närstående, exempelvis äkta make eller maka/partner/sambo, före detta partner, släkting eller vän.

Tabell 4.5 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	345	5
Gift/partner/sambo	16	0
Före detta partner	109	2
Släkt	147	2
Vänner/bekanta	73	1
Ytligt bekant	1 930	27
Granne	568	8
Kollega	137	2
Känd person/grupp	971	14
Skolkamrat	254	4
Obekant	2 956	42
Kund/klient	363	5
Serviceperson	445	6
Okänd person	2 148	30
Uppgift saknas	212	3
Ej relevant*	1 650	23
Summa	7 092	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen bedöms som ej relevant eftersom hatbrottsmotivet inte riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

Vid nästan samtliga motiv var det vanligast att gärningspersonen var okänd för den utsatta. Vid antiromska hatbrott var det dock vanligast att utsättas av en serviceperson, och vid de antisemitiska hatbrotten var det lika vanligt att

gärningspersonen var okänd som att det inte fanns en relationen att bedöma eftersom brottet inte riktats mot en specifik person eller verksamhet. Vidare är det betydligt vanligare att utsättas av en närstående vid andra antireligiösa hatbrott (26 procent) jämfört med övriga motiv (3–12 procent).

Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de nästan 6 420 brott som registrerades 2016 och som handlades fram till och med den 30 juni 2019 personupplades 3 procent (tabell 4.6 och figur 4D). Nästan hälften (49 procent) av brotten lades ned efter utredning, varav 4 procentenheter FU-begränsades. Ungefär lika stor andel (47 procent) direktavskrevs, det vill säga lades ned utan att en utredning hade inletts, varav 4 procentenheter FU-begränsades.

Den 30 juni 2019 var mindre än 0, 5 procent av anmälningarna fortfarande under utredning (drygt 20 anmälda brott).

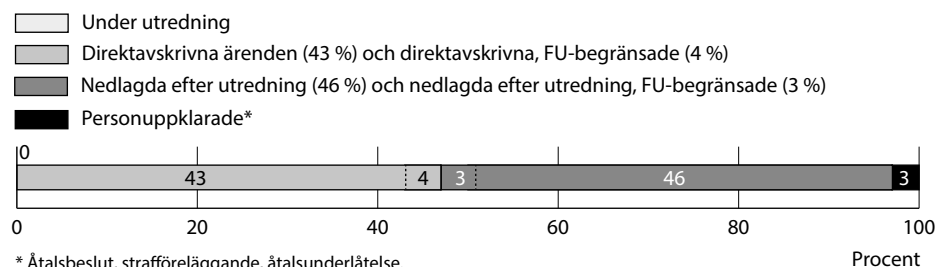
Tabell 4.6 Antal och andel handlagda hatbrott efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

Typ av beslut	Antal	%
Under utredning	22	0
Direktavskrivna ärenden	3 023	47
varav FU-begränsade	271	4
Nedlagda efter utredning	3 152	49
varav FU-begränsade	271	4
Personupplade*	218	3
Summa	6 415	100

* Åtalsbeslut, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse.

Personuppleringen var högst vid brott med antisemitiska motiv (9 procent) medan inget av de anmälda brotten med antiromska motiv personupplades. Variationen av personupplering mellan olika motiv kan till viss del förklaras av skillnader i brottsstrukturen i anmälningarna, såsom typ av brott, brottsplats och relation mellan gärningspersonen och den utsatta.

Figur 4D Andel handlagda hatbrott efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

Indikation på hatbrottsmotiv

Som nämnts tidigare redovisas för första gången även så kallade ospecificerade hatbrott i årets hatbrottsrapport. Dessa utgörs av brott där det i anmälan framkommer information som indikerar ett hatbrottsmotiv, men informationen för att kategorisera brottet till respektive motivgrupp saknas. Ett vanligt exempel på detta är förekomsten av hakkors. Brottsrubriceringen i dessa fall kan röra sig om allt från hets mot folkgrupp och ofredande till skadegörelse och klotter. I de fall det framkommer att symbolen används för annat syfte än det som definieras av hatbrottslagstiftningen, exempelvis politiskt, exkluderas brottet från statistiken. I vissa fall saknas däremot tillräcklig information för att kunna göra en sådan bedömning, och händelsen kategoriseras då som att det föreligger ett ospecificerat hatbrottsmotiv.

Brott med ospecificerat hatbrottsmotiv särredovisas här, men ingår inte i redovisningen av varken totalt antal anmälda eller totalt antal handlagda brott. Se mer i kapitel 3.

I polisanmälningarna från 2018 (se tabell 4.7) identifierades nästan 1 080 brott som ospecificerade. Majoriteten avsåg hets mot folkgrupp (60 procent) men en stor del avsåg också skadegörelse/klotter (33 procent). Den utbredda förekomsten av hakkors kan förklara fördelningen av brottstyper eftersom polisen ofta rubricerar dessa som hets mot folkgrupp eller skadegörelse/klotter, och ibland som både och.

Tabell 4.7 Antal och andel polisanmälda brott med indikation på hatbrottsmotiv, år 2018.

Brottstyp	Antal	%
Våldsbrott	14	1
Olaga hot/ofredande	42	4
Ärekränkning	8	1
Skadegörelse/klotter	357	33
Hets mot folkgrupp	643	60
Olaga diskriminering	10	1
Övriga brott	4	0
Summa	1 078	100

För brott som rör våldsbrott (1 procent) och olaga hot och ofredande (4 procent) kan det handla om att polisen endast skrivit ”hatbrott” i fritexten i brottsanmälan, men utan ytterligare information som kan indikera vilket motiv det rör sig om. Det är visserligen inte ovanligt att informationen om hatbrottsmotivet är begränsad i anmälan, men oftast kan utredaren ändå urskilja motivet på andra sätt (exempelvis genom citat av vad gärningspersonen sagt). I de fall som det inte går att urskilja motivet kodas alltså anmälan som ospecificerad.

5. Främlingsfientliga/ rasistiska hatbrott

Redovisningen i detta kapitel bygger på polisanmälningar från 2018 som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla ett främlingsfientligt/rasistiskt motiv.

Främlingsfientliga/rasistiska hatbrott kan ta sig många olika uttryck. Det kan vara fråga om skadegörelse av bilar eller mot asylboenden, ärekränkning och ofredanden eller till och med misshandel av personer på grund av deras faktiska, eller av gärningspersonen uppfattade, härkomst. Alla som blir utsatta för hatbrott på grund av sin etniska tillhörighet – romer, afrosvenskar, samer, personer med svensk, finsk eller turkisk bakgrund och så vidare – inkluderas i statistiken. Hatbrott med afrofobiska och antiromska särredovisas i kapitel 5A respektive 5B.

I denna rapport definieras främlingsfientliga/rasistiska hatbrott på följande vis:

Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot en person, grupp, dess egendom eller institution på grund av hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund och som aktiverar en reaktion mot den eller dem som är, eller uppfattas vara, av utländsk eller svensk härkomst eller representanter för personer av utländsk eller svensk härkomst.

Främlingsfientlighet bygger på tanken att det finns ett ”vi” och ett ”de” där de sistnämnda betraktas som främlingar och som hotar ekonomiska resurser, kulturella värderingar och sociala relationer. Begreppet rasism avser den ideologiska föreställningen om att människor kan delas in i olika biologiska raser som kan rangordnas hierarkiskt.⁴⁸

Riksdagen och regeringen har i olika sammanhang uttalat att det inte är önskvärt att använda ordet ras om människor i författningar, främst med argumenten att det ur biologisk synpunkt inte går att dela in människor i olika raser och att det därför inte finns någon grund för att använda ordet ras om människor. Termen riskerar även att underblåsa fördomar. I en statlig utredning från 2015 utreddes därför huruvida termerna ras och rasmässig skulle utgå ur svensk lagstiftning. Utredningen föreslog i stället att ras skulle ersättas med uttrycket ”föreställning om ras”, för att markera ett avståndstagande mot begreppet och tydliggöra att det rör sig om just föreställningar om ras hos gärningspersonen, samtidigt som det erkänner rasism som företeelse.⁴⁹

---

48 Brå 2018b och Forum för levande historia 2016.

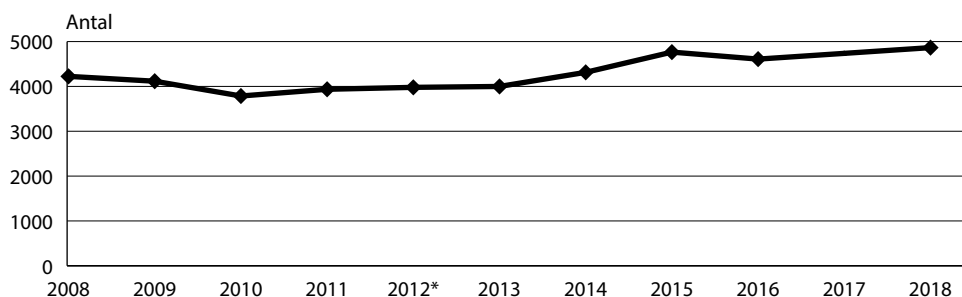
49 SOU 2015.

I Brås hatbrottsstatistik används både begreppen främlingsfientlighet och rasism, för att försöka täcka in spektrumet av hatbrott mot personer som utsätts på grund av deras faktiska eller av gärningspersonen uppfattade hudfärg, etnicitet eller nationalitet, eller gärningspersonens föreställning om ras.

Utveckling över tid

År 2018 uppgick antalet identifierade polisanmälningar där huvudbrottet bedömdes ha främlingsfientliga/rasistiska motiv till knappt 4 900 anmälningar. Det är 6 procent fler jämfört med 2016, men ökningen är inte statistiskt säkerställd. Jämfört med 2013 har antalet ökat med 22 procent.

Figur 5A. Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade främlingsfientliga/rasistiska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Figur 5A illustrerar utvecklingen sedan 2008. Efter en initial minskning låg antalet anmälda brott med identifierat främlingsfientligt/rasistiskt hatbrottsmotiv på en jämn nivå mellan 2008 och 2013. Från 2013, och fram till 2015, syns däremot ökning, och antalet anmälningar har därefter åter igen legat på en relativt stabil nivå.

Tabell 5.1 illustrerar hur stor andel av de identifierade anmälningarna med främlingsfientliga/rasistiska motiv som utgörs av afro-fobiska, antiromska respektive övriga främlingsfientliga/rasistiska motiv.

Tabell 5.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade främlingsfientliga/rasistiska hatbrottsmotiv, åren 2013–2016 och 2018.

Motiv	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Främlingsfientliga/rasistiska**	3 999	100	4 314	100	4 765	100	4 609	100	4 865	100	6	22
Afrofobiska	980	25	1 075	25	1 074	23	908	20	915	19	1	-7
Antiromska	233	6	287	7	239	5	158	3	109	2	-31	-53
Övrigt främlingsfientliga/rasistiska	2 786	70	2 951	68	3 452	72	3 543	77	3 842	79	8	38

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** Inkluderar både hatbrott riktade mot minoritetsgrupp (93 %), mot majoritetsgrupp (3 %) och mellan minoritetsgrupper (4 %).

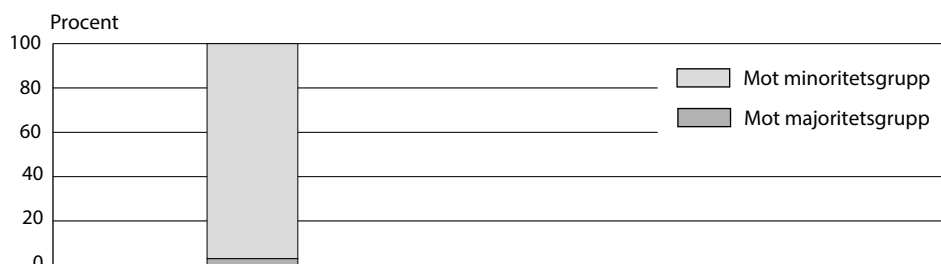
Den ökande andelen övriga främlingsfientliga/rasistiska anmälningar under de senaste två åren kan till viss del förklaras av en ökande andel skadegörelse (till exempel klisterlappar) och klotter på allmän plats eller inom offentliga transportmedel, med allmänt främlingsfientliga/rasistiska budskap.

Främlingsfientliga/rasistiska hatbrott mot och mellan olika grupper i samhället

Sedan 2008 har de främlingsfientliga/rasistiska hatbrotten kategoriserats efter om brottet riktats mot en minoritetsperson eller en majoritetsperson eller om både gärningspersonen och den utsatta tillhört olika minoritetsgrupper. Bedömningen av huruvida brottet skett mellan två minoritetsgrupper har förändrats inför årets rapport (se avsnittet om definitioner i kapitel 3). Statistiken över andelen hatbrott mellan minoriteter 2018 är därför inte jämförbar med tidigare år.

I den absoluta majoriteten (97 procent) av de identifierade främlingsfientliga/rasistiska anmälningarna 2018 riktade sig brottet mot minoritetsgrupper i samhället (se figur 5B). Totalt 3 procent av anmälningarna riktade sig mot majoritetsgruppen, det vill säga mot personer med svensk bakgrund, eller personer som uppfattades representera majoritetsgruppen. Bland de hatbrott som riktades mot minoritetsgrupper utgjorde 4 procentenheter hatbrott mellan minoriteter.

Figur 5B Andel polisanmälda brott med identifierade främlingsfientliga/rasistiska motiv, mot majoritetsgrupp eller mot minoritetsgrupp, år 2018.

Brottsstruktur

Som tabell 5.2 visar var de vanligaste huvudbrotten i polisanmälningarna 2018 olaga hot och ofredande, som tillsammans svarade för 37 procent. Skadegörelse/klotter var näst vanligast (17 procent) följt av hets mot folkgrupp (15 procent), ärekränkning (13 procent) och våldsbrott (11 procent). Olaga diskriminering utgjorde 1 procent. Sett till de senaste fem åren har andelen våldsbrott och olaga hot och ofredande minskat, medan andelen skadegörelse/klotter har ökat.

Tabell 5.2 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade främlingsfientliga/rasistiska motiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	659	16	661	15	588	12	555	12	554	11	0	-16
Olaga hot/ofredande	1 702	43	1 847	43	1 972	41	1 886	41	1 803	37	-4	6
Ärekränkning	596	15	641	15	635	13	581	13	633	13	9	6
Skadegörelse/klotter	327	8	390	9	703	15	778	17	846	17	9	159
Hets mot folkgrupp	410	10	430	10	552	12	483	10	753	15	56	84
Olaga diskriminering	124	3	153	4	114	2	106	2	60	1	-43	-52
Övriga brott	181	5	193	4	201	4	220	5	216	4	-2	19
Summa	3 999	100	4 314	100	4 765	100	4 609	100	4 865	100	6	22

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

Nedan följer exempel på hur typiska främlingsfientliga/rasistiska hatbrott kan se ut för de olika brottstyperna, baserat på polisanmälningarnas fritexter.

Olaga hot och ofredande

Olaga hot och ofredande kan handla om allt från trakasserier till dödshot. Bland de främlingsfientliga/rasistiska anmälningarna 2018 var det vanligast att den här typen av brott skedde i anslutning till den utsatta personens hem, och då vanligen av en granne, följt av på en allmän plats av en okänd person. Följande exempel illustrerar ett ofredande i anslutning till hemmet:

Någon har lämnat en lapp med frasen ”Åk hem!” i Hassans brevlåda. Hassan misstänker att han är utsatt på grund av sitt utländska namn. Även andra hushåll i området där personerna har utländska namn har blivit utsatta. För ett tag sedan kastades ägg på Hassans hus, och han misstänker att det kan vara samma gärningsperson som ligger bakom lappen.

Skadegörelse/klotter

Merparten av de anmälda fallen av skadegörelse/klotter skedde på allmän plats, och näst vanligast var offentliga transporter. Brottet innefattade oftast ett allmänt främlingsfientliga/rasistiska budskap; budskapet riktades alltså inte mot någon specifik person eller verksamhet. Relationen till gärningspersonen bedömdes därför som inte relevant i 90 procent av anmälningarna som rörde en allmän plats, och i samtliga fall inom offentliga transporter. I många fall var avsändaren en nazistisk och/eller rasistisk grupp:

Anmälaren ringer in och anmäler att någon satt upp en klisterlapp med rasistiska budskap på bussen. På klisterlappen står det ”Ut med packet!” och hänvisar till en rasistisk organisation.

Hets mot folkgrupp

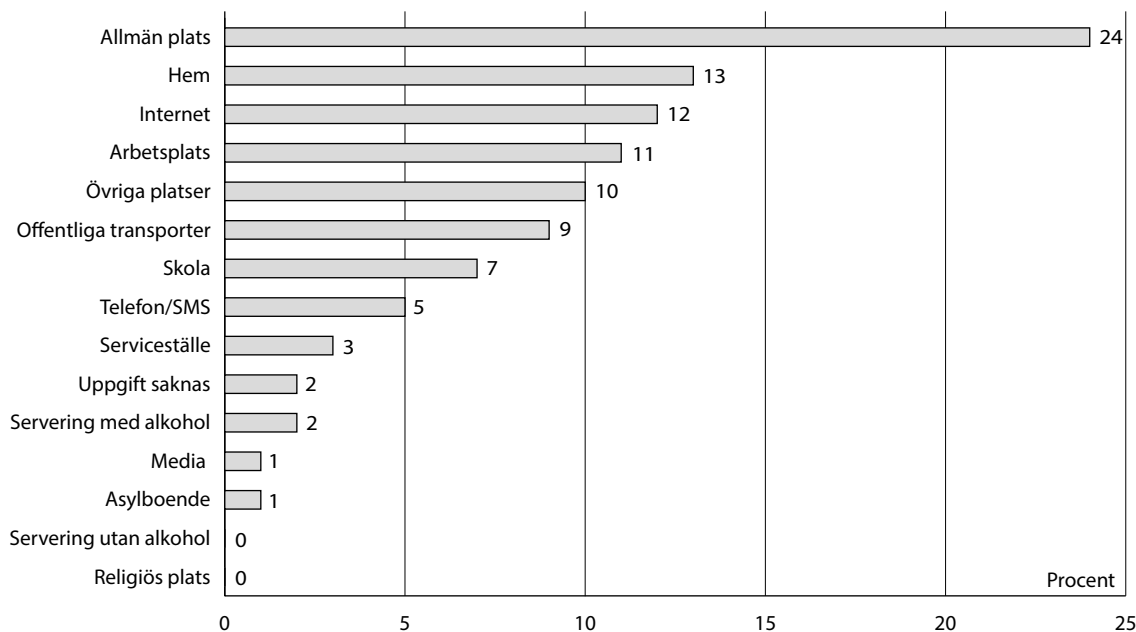
Majoriteten av anmälningarna avseende hets mot folkgrupp skedde på internet, men på allmän plats var också vanligt. I det flesta fall rörde det sig om allmänt främlingsfientliga/rasistiska budskap som inte riktats mot någon person eller verksamhet. Relationen till gärningspersonen har därför bedömts som inte relevant.

Misstänkt person har på Facebook skrivit följande: ”Ut med svartskallar och allt annat pack som förstör Sverige innan jag själv rensar upp vårt fina land med hagelbössan!”. Inlägget skrevs på ett öppet forum med många medlemmar och kan därför haft stor spridning.

Brottsplats

De vanligaste brottsplatserna i polisanmälningarna med identifierade främlingsfientliga/rasistiska motiv 2018 var allmän plats (24 procent), i eller i nära anslutning till den utsattas hem (13 procent), på internet eller på arbetsplatsen (12 respektive 11 procent). Kategorin övriga platser avser exempelvis tvättstugor, garage, campingplatser och andra personers hem, vilket var brottsplats i 10 procent av anmälningarna. I jämförelse med 2016 är fördelningen av brottsplatser likartad. Däremot har andelen brott på asylboende minskat jämfört med 2016 (från 6 procent till 1 procent 2018) medan andelen brott på internet har dubblats (från 6 procent 2016 till 12 procent 2018).

Figur 5C Andel polisanmälda brott med identifierade främlingsfientliga/rasistiska motiv efter brottsplats, år 2018.

Relation

I de flesta fall då främlingsfientliga/rasistiska hatbrott riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var gärningspersonen obekant (40 procent), och då framför allt okänd (26 procent). Obekant kan annars innebära servicepersoner såsom poliser eller butikspersonal, och kunder eller klienter.

I 28 procent av hatbrotten med främlingsfientliga/rasistiska motiv 2018 var gärningspersonen en ytligt bekant, och oftast då en till namn eller utseende känd person eller grupp (13 procent).

Det var mindre vanligt att gärningspersonen var en närstående; sådana fall utgjorde endast 3 procent av anmälningarna.

I lite mer än en fjärdedel (27 procent) av samtliga främlingsfientliga/rasistiska anmälningar bedömdes relationen till gärningspersonen som "ej relevant", vilket innebär att hatbrottsmotivet inte har riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

Tabell 5.3 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade främlingsfientliga/rasistiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	134	3
Gift/partner/sambo	8	0
Före detta partner	50	1
Släkt	46	1
Vänner/bekanta	30	1
Ytligt bekant	1 362	28
Granne	467	10
Kollega	97	2
Känd person/grupp	629	13
Skolkamrat	169	3
Obekant	1 954	40
Kund/klient	328	7
Serviceperson	377	8
Okänd person	1 249	26
Uppgift saknas	115	2
Ej relevant*	1 299	27
Summa	4 865	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen är inte relevant att fastställa eftersom hatbrottsmotivet inte är riktat mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

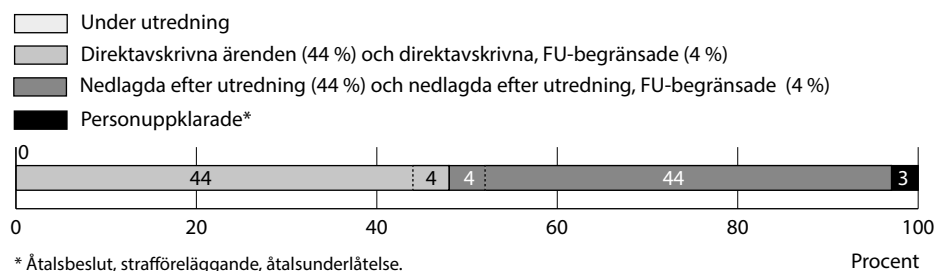
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de nästan 4 610 polisanmälningarna med främlingsfientliga/rasistiska motiv som identifierades 2016 var 3 procent personupplärade den 30 juni 2019. Nästan hälften av ärendena (48 procent) lades ned efter utredning, varav 4 procentenheter på grund av FU-begränsning. En lika stor andel (48 procent) direktavskrevs, det vill säga lades ned utan att en utredning hade inletts. Av dessa FU-begränsades 4 procentenheter.

Den 30 juni 2019 var mindre än 0,5 procent av brotten fortfarande under utredning (drygt 10 anmälningar).

Figur 5D Andel handlagda hatbrott med identifierade främlingsfientliga/rasistiska motiv, efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

5A. Afrofobiska hatbrott

I detta kapitel särredovisas de främlingsfientliga/rasistiska polisanmälningar som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla ett afrofobiskt motiv.

Afrosvenskar kan möta främlingsfientlighet/rasism i det svenska samhället på grund av sin etniska bakgrund, hudfärg och nationalitet. Det kan exempelvis handla om klotter på ytterdörren där det står ”apa”, ärekränkning genom att kallas ”neger” eller misshandel på ett torg på grund av sin hudfärg. Kunskapen om afrosvenskars utsatthet för hatbrott och diskriminering är relativt begränsad. Exempelvis ses afrosvenskarna ibland som en enhetlig grupp, när det egentligen rör sig om många olika etniska grupper med rötter i en stor kontinent, och utsattheten kan skilja sig åt mellan olika grupper.

I denna rapport definieras afrofobiska hatbrott på följande vis:

Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot svarta personer och som aktiverar en reaktion mot afrosvenskar, deras egen- dom, institutioner eller den eller dem som är, eller uppfattas vara, afrosvenskar eller representanter för afrosvenskar.

Delredovisning av afrofobiska hatbrott

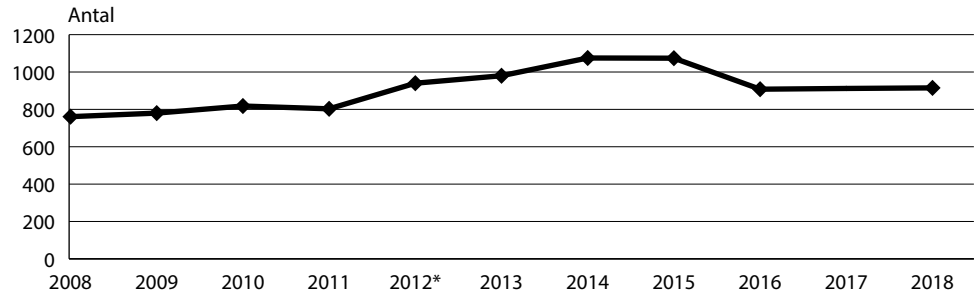
Det är enbart de fall som kan särskiljas från övriga främlingsfientliga/rasistiska hatbrott som blir bedömda som afrofobiska hatbrott. Det gäller exempelvis förekomst av uttryck såsom ”neger” och ”svart apa”. Generella uttryck såsom svartskalle bedöms som främlingsfientliga/rasistiska om det inte framgår att den utsatta är afrosvensk eller att gärningspersonen uppfattar den utsatta som afrosvensk. Utöver målsägarens upplevelse baseras bedömningen även på anmälningsupptagarens uppfattning om händelsen och den kunskap som Brå har kopplat till händelsen, exempelvis genom relaterade anmälningar.

Utveckling över tid

Antalet främlingsfientliga/rasistiska anmälningar där motivet identifierades som afrofobiskt uppskattades 2018 till närmare 915 stycken, vilket är på samma nivå som 2016. Av de identifierade främlingsfientliga/rasistiska hatbrotten utgjorde det afrofobiska motivet en femtedel (19 procent), medan det utgjorde 13 procent av samtliga motiv.

Antalet brott med afrofobiskt motiv låg på en stabil nivå fram till 2011, men ökade mellan 2012 och 2014. År 2016 minskade antalet afrofobiska hatbrott och resultaten för 2018 är på samma nivå som 2016.

Figur 5A.A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade afrofobiska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur

Som framgår av tabell 5A.1 var olaga hot och ofredande de vanligaste brotts-typerna 2018 och stod tillsammans för lite mindre än två femtedelar (37 procent) av anmälningarna med afrofobiska motiv. Den näst vanligaste brotts-typerna bland de afrofobiska anmälningarna var hets mot folkgrupp (20 procent) följt av ärekränkning (18 procent) och våldsbrott (14 procent).

Jämfört med 2016 har hets mot folkgrupp ökat med 10 procentenheter (från 10 procent 2016), vilket delvis kan förklaras av de insatser som gjorts av en rad aktörer för att synliggöra hatbrott på internet (se kapitel 4). Över tid har afrofobiska hatbrott, tillsammans med hatbrott på grund av sexuell läggning och andra antireligiösa hatbrott, haft en högre andel våldsbrott (jämfört med övriga motiv), men sett över de senaste fem åren har andelen våldsbrott minskat när det gäller afrofobiskt motiv.

Tabell 5A.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade afrofobiska motiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	191	19	225	21	189	18	132	15	131	14	-1	-31
Olaga hot/ofredande	359	37	394	37	373	35	377	42	342	37	-9	-5
Ärekränkning	177	18	205	19	213	20	170	19	165	18	-3	-7
Skadegörelse/klotter	58	6	62	6	118	11	84	9	58	6	-31	0
Hets mot folkgrupp	122	12	129	12	141	13	94	10	185	20	97	52
Olaga diskriminering	32	3	32	3	24	2	20	2	10	1	-50	-69
Övriga brott	41	4	28	3	16	1	30	3	22	2	-27	-46
Summa	980	100	1 075	100	1 074	100	908	100	915	100	1	-7

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

Nedan följer exempel på hur typiska afrofbiska hatbrott kan se ut, baserat på polisanmälningarnas fritexter.

Olaga hot och ofredande

Bland de afrofbiska hatbrotten var olaga hot och ofredande vanligt förekommande. Brottet skedde oftast på den utsattas arbetsplats av en kund/klient, eller i anslutning till den utsattas hem av framför allt en granne. Detta är ett exempel där brottet skedde i anslutning till hemmet av en granne:

Aisha berättar att hennes granne trakasserar henne och kallar henne fula ord med anspelning på Aishas hudfärg. Aisha som är från Etiopien tar väldigt illa vid sig. Kvinnan har dessutom varit hotfull och sagt att hon ska slå Aisha, vilket lett till att Aisha inte vågar gå ut från sitt hem om hon ser kvinnan i trappan. Hon vet inte varför kvinnan betar sig som hon gör då de aldrig haft någon konflikt.

Hets mot folkgrupp

Den absolut vanligaste brottsplatsen för hets mot folkgrupp var internet, och i nästan samtliga fall har det rört sig om allmänt afrofbiska budskap. Det innebär att det inte funnits någon målsägare i anmälan, utan att brottet i stället var riktat mot gruppen afrosvenskar generellt.

Anna vill anmäla hets mot folkgrupp då misstänkt person skrivit flera kommentarer på Twitter som riktar missaktning mot personer baserat på hudfärg. Misstänkt har bland annat likställt afrikaner med apor och skrivit att han hoppas att ”alla apor drunknar på vägen över Medelhavet”. Anmälaren bifogar flera printscreens på kommentarer som misstänkt har skrivit.

Ärekränkning

Den vanligaste brottsplatsen avseende ärekränkning var den utsattas arbetsplats och gärningspersonen var i de flesta fall en kund/klient. Kränkningar på internet var också vanligt, antingen av en okänd person eller av en person som var känd till namn eller utseende. Detta är ett exempel där brottet skedde på den utsattas arbetsplats:

Hussein arbetar som taxichaufför och hade ställt sig utanför flygplatsen i väntan på kunder. När han klev ut ur bilen kom en man framrusande och började högljutt anklaga Hussein för att ha trängt sig före hans taxibil. När Hussein bad mannen att lugna ner sig kallade mannen honom för ”jävla neger”. En förbipasserande hörde vad mannen sa och lyckades få honom att lämna platsen. Hussein uppger att mannen som kränkte honom arbetar för ett annat taxibolag och brukar vara aggressiv mot Hussein för att Hussein är mörkhyad.

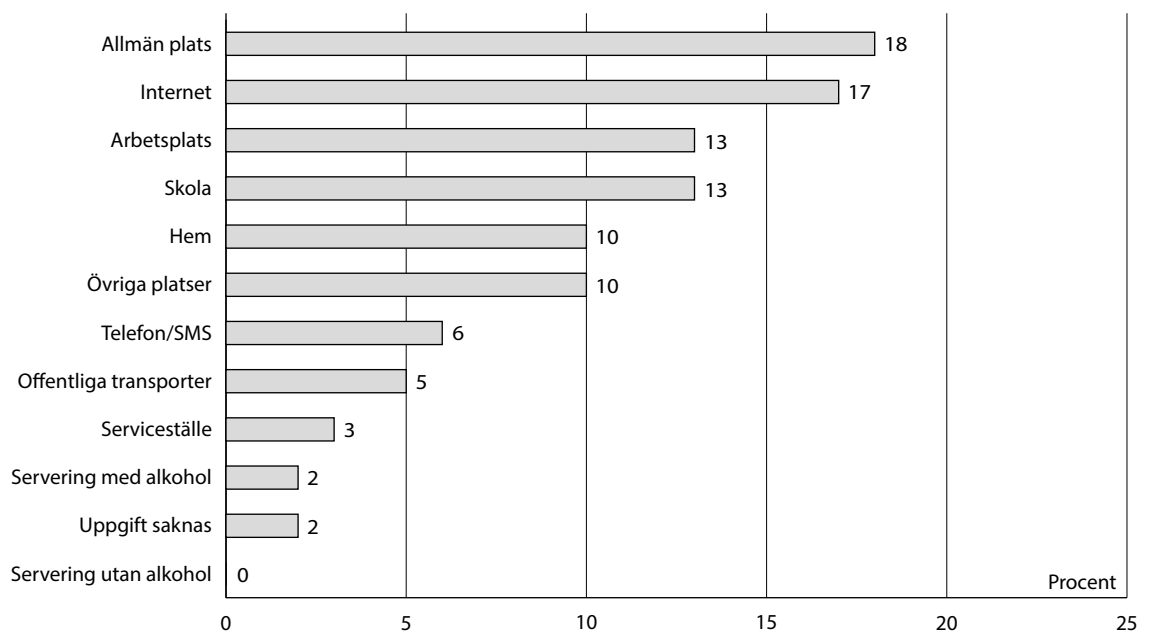

Brottsplats

Den vanligaste brottsplatsen bland de afrofobiska polisanmälningarna 2018 var allmän plats (18 procent) och på internet (17 procent), medan en lika stor andel skedde på arbetsplats och skola (13 procent vardera).

Andelen brott på internet har ökat tydligt, med 10 procentenheter från 2016 till 2018, vilket stämmer överens med ökningen av hets mot folkgrupp, en brottstyp som till stor del sker just på internet. Fördelningen avseende brottsplats ser i övrigt ungefär likadan ut som 2016. I jämförelse med övriga hatbrottsmotiv är arbetsplats och skola vanligare som brottsplats när motivet är afrofobiskt.

Figur 5A.B Andel polisanmälda brott med identifierade afrofobiska motiv efter brottsplats, år 2018.

I urvalet har det inte identifierats några anmälningar som skett på en religiös plats, på ett asylboende eller genom medier.

Relation

Bland de afrofobiska hatbrott som riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var gärningspersonen oftast obekant (45 procent), och i de flesta fall okänd (28 procent). I kategorin obekant ingår även kund eller klient (9 procent) och personal i myndighetsställning eller i serviceyrken (8 procent). Andelen fall där gärningspersonen var en kund eller klient är något högre för det afrofobiska motivet i jämförelse med övriga hatbrottsmotiv, vilket delvis hänger samman med att arbetsplats är en vanligare brottsplats för det afrofobiska motivet jämfört med övriga motiv.

I knappt en tredjedel av fallen (31 procent) var gärningspersonen ytligt bekant med den utsatta. I merparten av dessa fall var gärningspersonen en till namn eller utseende känd person eller grupp (11 procent), men det kunde även vara en granne eller skolkamrat (8 procent vardera). I 3 procent av fallen var

gärningspersonen en kollega, vilket stärker bilden av att de personer som blir utsatta för hatbrott med afrofbiska motiv på sin arbetsplats främst blir det av personer som de möter i sin yrkesutövning och inte av arbetskamrater. I 3 procent av anmälningarna med identifierade afrofbiska motiv var gärningspersonen en närstående.

I 17 procent av samtliga afrofbiska anmälningar bedömdes relationen till gärningspersonen som ”ej relevant”, vilket innebär att hatbrottsmotivet inte har riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

Tabell 5A.2 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade afrofbiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	32	3
Gift/partner/sambo	–	–
Före detta partner	18	2
Släkt	8	1
Vänner/bekanta	6	1
Ytligt bekant	281	31
Granne	77	8
Kollega	28	3
Känd person/grupp	105	11
Skolkamrat	71	8
Obekant	412	45
Kund/klient	81	9
Serviceperson	73	8
Okänd person	258	28
Uppgift saknas	32	3
Ej relevant*	159	17
Summa	915	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

*Relationen är inte relevant att fastställa eftersom hatbrottsmotivet inte är riktat mot specifik person, grupp eller verksamhet.

– Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

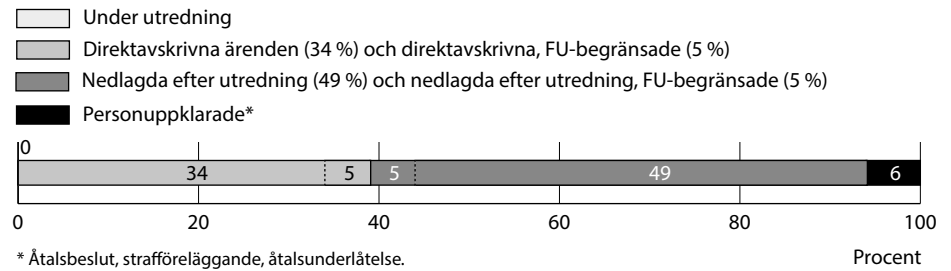
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de nästan 910 afrofbiska hatbroten som anmäldes 2016 och som handlades fram till och med den 30 juni 2019 personupplades 6 procent. Drygt hälften (54 procent) av ärendena lades ned efter utredning, varav 5 procentenheter FU-begränsades. Nästan två femtedelar (39 procent) direktavskrevs, vilket innebär att ärendet lades ned utan att någon utredning påbörjats, varav 5 procentenheter FU-begränsades.

När uttaget för handlagda brott gjordes den 30 juni 2019 var mindre än 0,5 procent av brotten under pågående utredning (2 anmälningar).

Figur 5A.C Andel handlagda hatbrott med identifierade afrofbiska motiv, efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

5B. Antiromska hatbrott

I detta kapitel särredovisas de främlingsfientliga/rasistiska hatbrott som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla ett antiromskt motiv.

Kunskapen om romers utsatthet för hatbrott och diskriminering är relativt begränsad, eftersom det inte finns så mycket forskning på området.⁵⁰ Ibland betraktas romer som en enda grupp, när det i själva verket handlar om flera olika grupper. Dessutom vill inte alla kalla sig romer. I Sverige talas det om fem huvudgrupper, kategoriserade efter de dialekter av romani-chib som talas: arli-romer vars dialekt härstammar från Balkan, kalderas-romer med dialekt från Rumänien, kaale-romer med språkligt ursprung i Finland och Spanien, lovara-romer med dialekt från Ryssland, Ukraina och Polen samt resande/resandefolket som ofta talar svensk romani.⁵¹

I Brås hatbrottsstatistik används begreppet antiromsk, vilket korresponderar med hur den här typen av hatbrott kategoriseras i internationell statistik.⁵² Begreppet antiromsk är i viss mån synonymt med antiziganism, men antiziganism kan närmare förklaras som majoritetssamhällets fördomar mot en schablonmässig bild av ”zigenare”, vilket främst drabbar romer.⁵³ Dock är det inte ovanligt att begreppen används parallellt i rapporter, i meningen att antiromska hatbrott ger uttryck för antiziganism.

Brå har övervägt ett begreppsbyte, dels eftersom antiromska hatbrott även kan drabba icke-romer eller personer som inte vill kalla sig romer, dels eftersom det troligen är gärningspersonens fördomar mot schablonbilden av ”zigenare” som aktiverar en reaktion och inte attityden mot specifikt romer. Genom kontakt med romska organisationer under 2014 har Brå däremot beslutat att fortsätta använda begreppet antiromska hatbrott, men fortsätter följa utvecklingen av begreppsanvändningen.

I denna rapport definieras antiromska hatbrott på följande vis:

Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot romer och som aktiverar en reaktion mot romer, deras egendom, institutioner eller den eller dem som är, eller uppfattas vara, romer eller representanter för romer.

---

50 Wallengren och Mellgren 2017.

51 Uppgifter hämtade från Unga Romer (2016) och Romska ungdomsförbundet i samverkan med Romska kulturcentret i Malmö (2015).

52 Se Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) och European union agency for fundamental rights (FRA).

53 Selling 2013.

Delredovisning av antiromska hatbrott

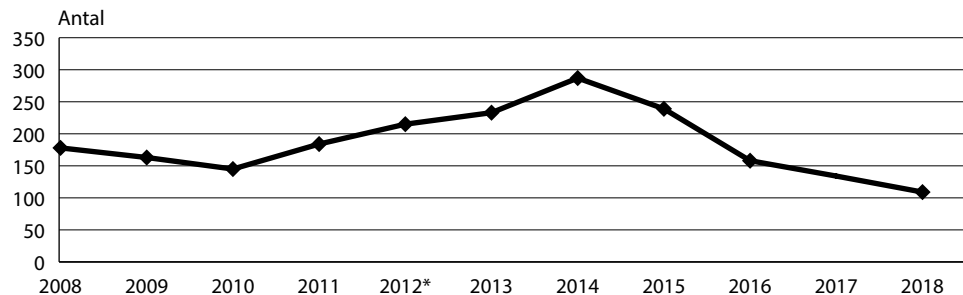
Det är enbart de fall som kan särskiljas från övriga främlingsfientliga/rasistiska hatbrott, som blir bedömda som antiromska hatbrott. Det gäller exempelvis uttryck såsom ”zigenare” eller andra kränkande uttryck som anspelar på romer eller den romska identiteten. Generella främlingsfientliga uttryck såsom ”svartskalle” kodas som främlingsfientliga/rasistiska. Om personen själv uppger att utsattheten sker på grund av hans eller hennes romska ursprung bedöms motivet vara antiromskt.

Utveckling över tid

Antalet anmälningar med identifierade antiromska motiv skattades 2018 till närmare 110 stycken, vilket är 31 procent färre än 2016. Det antiromska motivet utgjorde 2 procent av de främlingsfientliga/rasistiska anmälningarna 2018, och 2 procent av samtliga hatbrott.

Figur 5B.A visar att antalet brott med antiromska motiv ökade mellan 2010 och 2014. Därefter har trenden varit nedåtgående och antalet anmälningar 2018 är det lägsta hittills.

Figur 5B.A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade antiromska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur

Som tabell 5B.1 visar var olaga hot och ofredande de vanligaste brotten 2018 och stod tillsammans för 40 procent av anmälningarna med identifierade antiromska motiv. Näst vanligast var ärekränkning (17 procent), följt av våldsbrott (13 procent) och hets mot folkgrupp (11 procent).

Det är relativt få anmälningar som identifieras som antiromska, vilket medför att fördelningen av brottstyper kan variera stort från ett år till ett annat. Jämfört med 2016 har andelen våldsbrott ökat med 7 procentenheter medan andelen olaga hot och ofredande har minskat med 8 procentenheter, men ingen av förändringarna är statistiskt säkerställd.

Över de senaste fem åren går det också att urskilja en minskning av andelen olaga diskriminering (från 15 procent 2013 till 6 procent 2018). Även om

denna minskning inte är statistisk signifikant, är den värd att notera eftersom andelen olaga diskriminering generellt sett har varit betydligt större bland de antiromska hatbrotten jämfört med övriga motiv. Olaga diskriminering är fortfarande vanligast vid antiromska hatbrott, dock på en betydligt lägre nivå jämfört med tidigare.

Tabell 5B.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade antiromska motiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	26	11	40	14	40	17	10	6	14	13	40	-46
Olaga hot/ofredande	85	36	90	31	92	38	76	48	44	40	-42	-48
Ärekränkning	32	14	42	15	30	13	30	19	18	17	-40	-44
Skadegörelse/klotter	14	6	4	1	12	5	10	6	10	9	0	-29
Hets mot folkgrupp	18	8	44	15	42	18	12	8	12	11	0	-33
Olaga diskriminering	34	15	40	14	16	7	14	9	6	6	-57	-82
Övriga brott	21	9	26	9	6	3	6	4	4	4	-33	-81
Summa	233	100	287	100	239	100	158	100	109	100	-31	-53

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

Nedan ges typexempel på hur antiromska hatbrott kan se ut för de olika brottstyperna, baserat på polisanmälningarnas fritexter.

Olaga hot och ofredande

De flesta anmälningarna med antiromska motiv rörde olaga hot och ofredande, och i majoriteten av fallen skedde brottet i eller i anslutning till det egna hemmet av en granne, eller av person som var känd till namn eller utseende.

Valentino berättar att en grupp ungdomar vid upprepade tillfällen har kört förbi lägret där han och hans familj bor, kastat flaskor och skrikit "jävla zigenarpack". Valentino vet inte vilka ungdomarna är men är väldigt orolig för sin och familjens säkerhet. Han skulle troligtvis känna igen ungdomarna om han såg dem igen.

Ärekränkning

Av anmälningarna som rörde ärekränkning 2018 fanns det ingen specifik plats som var vanligare än någon annan. Desamma gäller relationen till gärningspersonen. Nedan följer dock ett exempel på hur en anmälan gällande ärekränkning kan se ut.

Målsägare Allan satt utanför matvarubutiken Ica när en förbipasserande kvinna sparkade iväg pappmuggen som Allan hade sina mynt i och kallade honom för "jävla zigenare". Allan känner sig kränkt och upplever situationen som obehaglig. Han uppger att han känner igen kvinnan då hon även tidigare har kränkt honom på grund av hans romska ursprung.

Olaga diskriminering

Vid det antiromska motivet är brottstypen olaga diskriminering mer förekommande jämfört med övriga motiv, även om andelen olaga diskriminering har minskat över tid. I samtliga fall begicks brottet av en serviceperson. Vanligaste platsen för olaga diskriminering är platser där det råder en kundrelation såsom ett serviceställe, men det kan också vara i kontakt med myndigheter.

Personalen på bensinstationen vägrade låta Erkki och Angelika tanka bensin om de inte betalade i förskott. När Erkki ifrågasatte detta svarade kassörskan att det oftast är zigenare som tjuvtankar. Erkki blev mycket förolämpad då det fanns flera andra kunder inne i butiken som hörde vad kassörskan sade.

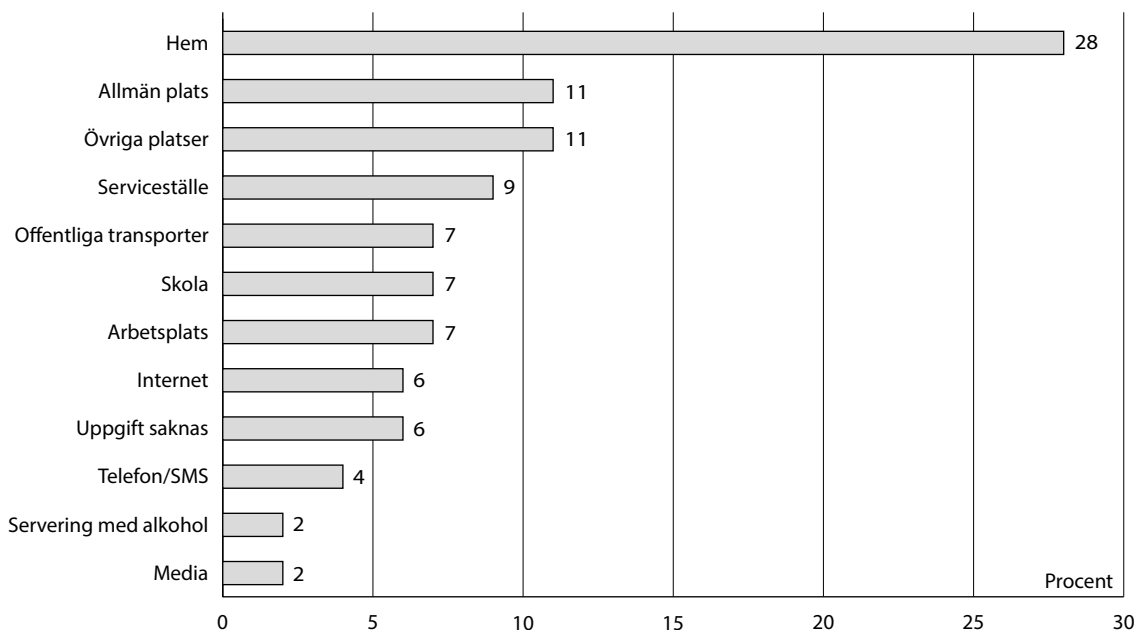
Brottsplats

I 28 procent av polisanmälningarna med identifierade antiromska motiv var brottsplatsen i eller i nära anslutning till den utsattas egna hem. Andra vanliga platser var allmän plats (11 procent) och serviceställen såsom butiker eller bensinstationer (9 procent).

Som tidigare nämnts är den årliga redovisningen av olika omständigheter, såsom brottstyp och brottsplats, känslig för det faktum att det antiromska motivet innehåller få identifierade anmälningar. Fördelningen av brottsplats kan därför förändras kraftigt från ett år till ett annat. Jämfört med 2016 har exempelvis andelen brott i eller i anslutning till den utsattas hem ökat med 14 procentenheter (från 14 till 28 procent) medan brott på allmän plats har minskat med ungefär lika mycket (från 23 till 11 procent).

Över ett längre tidsperspektiv har andelen brott på serviceställe minskat (från 16 procent 2013 till 9 procent 2018), och även om minskningen inte är statistiskt säkerställd, är det troligtvis ett resultat av det minskade antalet olaga diskriminering som identifierats vid det antiromska motivet.

Figur 5B.B Andel polisanmälda brott med identifierade antiromska motiv efter brottsplats, år 2018.

I urvalet har det inte identifierats några anmälningar om brott som skett på en religiös plats, ett asylboende eller en servering utan alkohol.

Relation

Bland de antiromska hatbrott som riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var gärningspersonen oftast obekant (42 procent). Till skillnad från övriga motiv var det oftast en serviceperson (28 procent), därefter okänd person (11 procent).

I två femtedelar (40 procent) av fallen var gärningspersonen ytligt bekant, och då framför allt en till namn eller utseende känd person eller grupp (17 procent), och i 9 procent av fallen var det en närstående.

I 6 procent av de antiromska anmälningarna bedömdes relationen till gärningspersonen som "ej relevant", vilket innebär att hatbrottsmotivet inte har riktats mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

Tabell 5B.2 **Antal och andel polisanmälda brott med identifierade antiromska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.**

Relation	Antal	%
Närstående	10	9
Gift/partner/sambo	–	–
Före detta partner	4	4
Släkt	6	6
Vänner/bekanta	–	–
Ytligt bekant	44	40
Granne	16	15
Kollega	2	2
Känd person/grupp	18	17
Skolkamrat	8	7
Obekant	46	42
Kund/klient	4	4
Serviceperson	30	28
Okänd person	12	11
Uppgift saknas	2	2
Ej relevant*	6	6
Summa	109	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen är inte relevant att fastställa eftersom hatbrottsmotivet inte är riktat mot specifik person, grupp eller verksamhet.

– Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

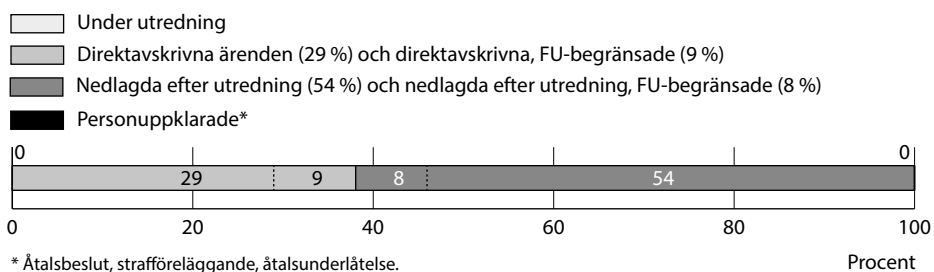
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de knappt 160 antiromska polisanmälningarna som identifierades 2016 var inget brott personuppklarat den 30 juni 2019, vilket är första gången det sker sedan personuppklaringen började redovisas för det antiromska motivet 2012. Nästan två tredjedelar (62 procent) av brotten hade lagts ned efter att en utredning inletts, varav 8 procentenheter FU-begränsades. Drygt en tredjedel (38 procent) av brotten hade direktavskrivits, vilket innebär att någon utredning aldrig påbörjades, varav 9 procentenheter FU-begränsades.

Den 30 juni 2019 fanns det inte några brott som fortfarande var under utredning.

Figur 5B.C Andel handlagda hatbrott med identifierade antiromska motiv, efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

6. Antisemitiska hatbrott

I detta kapitel redovisas de hatbrott som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla ett antisemitiskt motiv.

Antisemitism belyser ofta strukturer av fientliga uppfattningar, attityder och myter om den judiska befolkningen. Även om antisemitism ofta tar sig uttryck som fientlighet mot judendom som religion är det sällan religionen i sig som står i fokus för fientligheten, utan judar som folkgrupp eller föreställningar om judar.⁵⁴

Ibland kopplas antisemitism samman med uttryck för nationalsocialistisk ideologi, men det är bara en del av en komplex bild. Antisemitism existerade före nationalsocialismen, och i dag diskuteras huruvida det egentligen finns olika former av antisemitism som existerar parallellt. Som exempel kan nämnas antisionistisk antisemitism, modern/rasistisk antisemitism, antisemitism relaterad till förintelsen och kristen antijudaism.⁵⁵ På samma sätt som det finns en kristen, en konservativ och en högerradikal antijudisk idétradition, finns det en socialistisk och islamisk dito.⁵⁶ Det är inte ovanligt att antisemitism aktiveras av exempelvis ekonomisk, politisk eller social oro, eller händelseutvecklingar i Mellanöstern, bland annat i konflikten mellan Israel och Palestina.⁵⁷ I det sammanhanget är det viktigt att skilja på när en stat kritiseras för sin politik, som inte bedöms vara hatbrott, och när händelserna tar sig antisemitiska uttryck som är riktade mot den judiska folkgruppen.

I denna rapport definieras antisemitiska hatbrott på följande vis:

Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot judar och judendom som aktiverar en reaktion mot judendomen, judisk egen- dom, dess institutioner eller den eller dem som är, eller uppfattas vara, judar eller representanter för judar.

Utveckling över tid

Under 2018 identifierades nästan 280 brott med antisemitiska motiv, vilket är 53 procent fler än 2016 men på samma nivå som 2014 och 2015.

Utvecklingen syns i figur 6A, vilken även visar på stora individuella skillnader mellan olika år. Detta är ett vanligt fenomen när talen statistiskt sett är låga, och det tyder på att utvecklingsnivån för det här motivet är känslig för enskilda händelser eller insatser. I tolkningen av utvecklingen bör fokus därför ligga

---

⁵⁴ Brå 2019b.

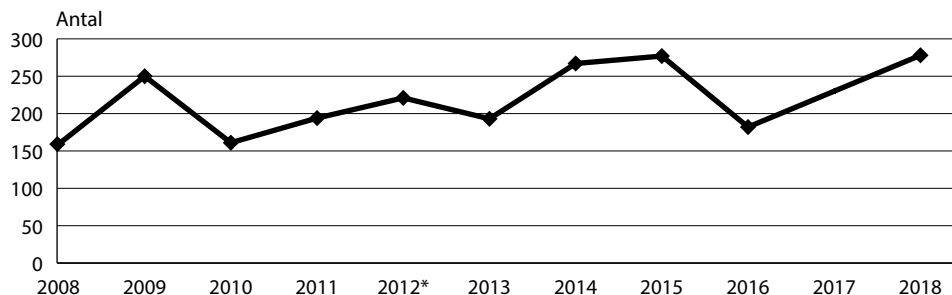
⁵⁵ Forum för levande historia 2011.

⁵⁶ Forum för levande historia 2005.

⁵⁷ Se Bachner 1999 och Forum för levande historia 2005.

på att se tendenserna över tid i stället för att endast tolka utvecklingen från ett år till ett annat. Sett över tid har trenden för antalet identifierade antisemitiska hatbrott varit svagt uppåtgående sedan 2008.

Figur 6A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade antisemitiska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur

De absolut vanligaste brottstyperna i polisanmälningar med identifierade antisemitiska motiv 2018 var hets mot folkgrupp (45 procent) och olaga hot och ofredande (34 procent).

Andelen brott om hets mot folkgrupp har ökat med 18 procentenheter jämfört med 2016 (från 27 procent till 45 procent).

Jämfört med övriga hatbrottsmotiv är hets mot folkgrupp en vanligare brottstyp vid antisemitiska hatbrott, men med anledning av den generella ökningen av hets mot folkgrupp i hatbrottsstatistiken 2018 (se kapitel 4) är skillnaderna jämfört med andra motiv mindre än tidigare.

Tabell 6.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade antisemitiska motiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	4	2	12	4	8	3	10	5	6	2	-40	50
Olaga hot/ofredande	61	32	80	30	127	46	90	49	95	34	6	56
Ärekränkning	20	10	26	10	16	6	10	5	22	8	120	10
Skadegörelse/klotter	12	6	54	20	14	5	18	10	22	8	22	83
Hets mot folkgrupp	93	48	92	34	102	37	50	27	125	45	150	34
Olaga diskriminering	–	–	–	–	–	–	–	–	2	1	–	–
Övriga brott	2	1	2	1	10	4	4	2	6	2	50	200
Summa	193	100	267	100	277	100	182	100	278	100	53	44

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

– Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

Nedan följer exempel på hur typiska antisemitiska brott kan se ut, baserat på polisanmälningarnas fritexter.

Hets mot folkgrupp

Av anmälningarna som rörde hets mot folkgrupp var det vanligast att brottet skedde på internet, och i nästan samtliga fall har det rört sig om allmänt antisemitiska budskap. I enstaka fall har brottet riktats mot specifika personer och då har gärningspersonen oftast varit okänd. Följande är ett exempel på en typisk anmälan om hets mot folkgrupp för det antisemitiska motivet:

Namngiven person har i ett publikt meddelande på sin Facebooksida spridit hat och missaktning mot den judiska folkgruppen. Bland annat står det: "Det är dags att slutföra arbetet som Hitler påbörjade. Judepaket måste förgöras en gång för alla".

Olaga hot och ofredande

Olaga hot och ofredande kan innebära allt från att bli trakasserad på allmän plats till att ta emot dödshot via sms. Det vanligaste var dock att brottet begicks i eller i nära anslutning till den utsattas hem. Ofta var gärningspersonen okänd för den utsatta, men kunde även vara känd till namn eller utseende. Så här kan ett olaga hot med antisemitiskt motiv se ut:

Aaron hämtade posten i brevlådan i porten och hittade då bland breven en handskreven lapp där det stod: "Ni har blod på era händer, judesvin. Ni ska dö." Aaron uppger att han inte har några fiender, vad han känner till, men att hans efternamn är judiskt. Han känner oro över att inte veta om någon faktiskt är ute efter honom eller hans familj eller om det är ett tomt hot.

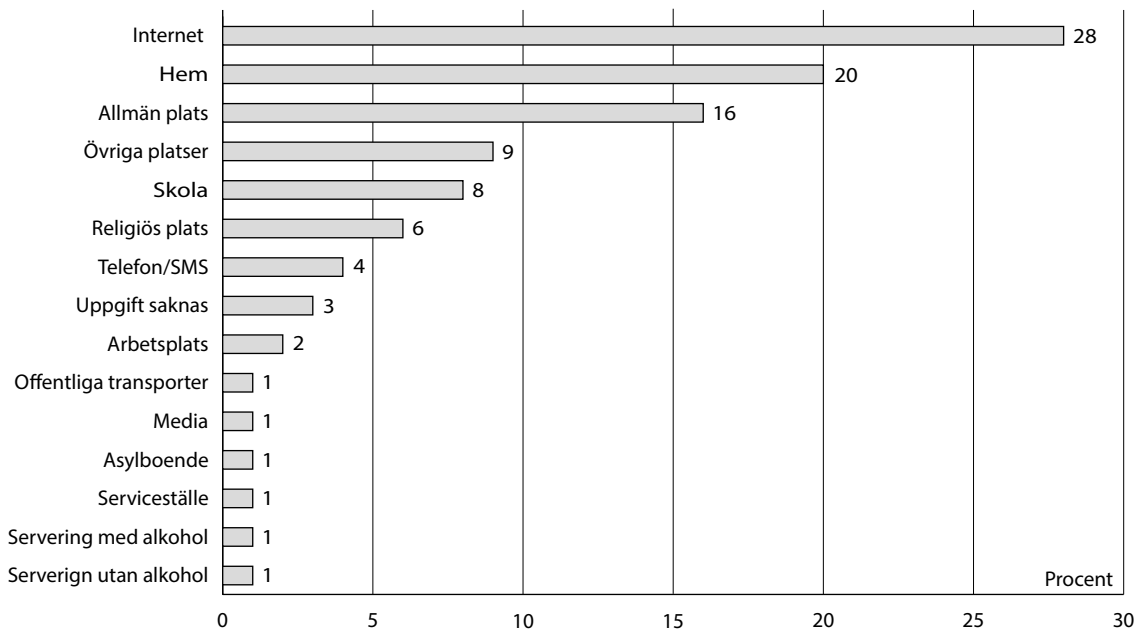
Brottsplats

Bland polisanmälningarna med identifierade antisemitiska motiv var de vanligaste brottsplatserna 2018 internet (28 procent) följt av i eller i nära anslutning till den utsattas hem (20 procent) och allmän plats (16 procent). I eller i anslutning till den utsattas egna hem är en vanligare brottsplats för det antisemitiska motivet, såväl som för det antiromska, jämfört med övriga motiv.

Jämfört med 2016 har andelen antisemitiska brott på internet ökat med 8 procentenheter (från 20 procent 2016), men skillnaden är inte statistiskt säkerställd.

Över tid har internet som brottsplats varit vanligare vid det antisemitiska motivet än vid övriga hatbrottsmotiv. Med anledning av den generella ökningen av antalet anmälningar om hets mot folkgrupp på internet är dock skillnaden jämfört med övriga motiv 2018 inte längre lika stor.

Figur 6B Andel polisanmälda brott med identifierade antisemitiska motiv efter brottsplats, år 2018.

Relation

Bland de antisemitiska hatbrott som riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var gärningspersonen oftast obekant (36 procent). I en femtedel (20 procent) av fallen var gärningspersonen ytligt bekant och då framför allt känd till namn eller utseende (13 procent).

Det var vanligt bland de antisemitiska anmälningarna 2018 att relationen bedömdes som ”ej relevant” (35 procent), vilket innebär att hatbrottsmotivet inte var riktat mot en specifik person, grupp eller verksamhet. Brottet hets mot folkgrupp är vanligt vid antisemitiska hatbrott och förutsätter inte en fysisk målsägare, vilket förklarar varför relation mellan gärningsperson och utsatt i så stor utsträckning bedöms som ej relevant.

Tabell 6.2 Andel polisanmälda brott med identifierade antisemitiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	8	3
Gift/partner/sambo	–	–
Före detta partner	6	2
Släkt	–	–
Vänner/bekanta	2	1
Ytligt bekant	56	20
Granne	6	2
Kollega	4	1
Känd person/grupp	36	13
Skolkamrat	10	4
Obekant	101	36
Kund/klient	–	–
Serviceperson	6	2
Okänd person	95	34
Uppgift saknas	16	6
Ej relevant*	97	35
Summa	278	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen är inte relevant att fastställa eftersom hatbrottsmotivet inte är riktat mot specifik person, grupp eller verksamhet.

– Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

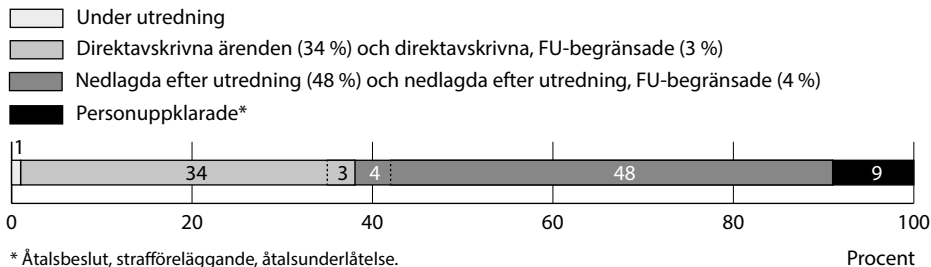
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de drygt 180 brott med antisemitiska motiv som registrerades under 2016, och som handlades fram till och med den 30 juni 2019, personupplärdes 9 procent. Mer än hälften (52 procent) av brotten lades ned efter utredning, varav 4 procentenheter FU-begränsades. En dryg tredjedel (37 procent) direktavskrevs, det vill säga lades ned utan att en utredning hade inletts, varav 3 procentenheter FU-begränsades.

Den 30 juni 2019 var 1 procent av brotten fortfarande under utredning.

Figur 6C Andel handlagda hatbrott med identifierade antisemitiska motiv, efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

7. Islamofobiska hatbrott

I det här kapitlet beskrivs polisanmälningar som bedömts innehålla ett islamofobiskt motiv.

Brott som begås till följd av olika inriktningar inom samma religion kategoriseras som *andra antireligiösa* hatbrott. Likaså gäller för de brott som begås på grund av att gärningspersonen och den utsatta har olika åsikter om hur islam ska praktiseras eller utövas. Brott kopplat till konflikter mellan sunni- och shiamuslimer bedöms därför inte som islamofobiska hatbrott i Brås hatbrottsstatistik eftersom motivet till brottet grundar sig i olika tolkningar av islam, och inte i fientlighet eller hat riktat mot religionen i sig.

I denna rapport definieras islamofobiskt hatbrott på följande vis:

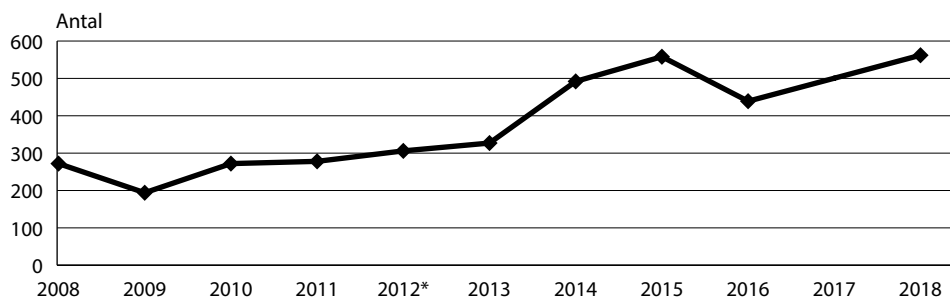
Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot islam och muslimer, som aktiverar en reaktion mot islam, muslimsk egendom, dess institutioner eller den eller dem som är, eller uppfattas vara, muslimer eller representanter för muslimer eller islam.

Utveckling över tid

År 2018 identifierades uppskattningsvis drygt 560 anmälningar där huvudbrottet hade ett islamofobiskt motiv. Det är 28 procent fler än 2016 och 72 procent fler än 2013.

Figur 7A visar att antalet polisanmälningar med islamofobiska motiv har generellt sett ökat under hela mätperioden.

Figur 7A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade islamofobiska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur

De vanligaste brottstyperna för det islamofobiska motivet 2018 var olaga hot och ofredande (39 procent) och hets mot folkgrupp (32 procent).

Jämfört med 2016 har andelen olaga hot och ofredande minskat, från 50 procent till 39 procent 2018. Samtidigt har andelen hets mot folkgrupp ökat kraftigt, från 13 procent 2016 till 32 procent 2018, vilket delvis kan förklaras av de insatser som gjorts av olika aktörer för att synliggöra hatbrott på internet (se kapitel 4).

Tabell 7.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade islamofobiska motiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	34	10	60	12	46	8	38	9	36	6	-5	6
Olaga hot/ofredande	152	46	197	40	247	44	220	50	218	39	-1	43
Ärekränkning	28	9	34	7	68	12	44	10	56	10	27	100
Skadegörelse/klotter	18	6	24	5	76	14	64	15	58	10	-9	222
Hets mot folkgrupp	77	24	153	31	102	18	58	13	179	32	209	132
Olaga diskriminering	6	2	10	2	6	1	6	1	2	0	-67	-67
Övriga brott	10	3	14	3	12	2	8	2	12	2	50	20
Summa	327	100	492	100	558	100	439	100	562	100	28	72

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

Nedan följer exempel på hur typiska islamofobiska brott kan se ut, baserat på polisanmälningarnas fritexter.

Olaga hot och ofredande

Den vanligaste brottsplatsen för olaga hot och ofredande var i eller i nära anslutning till den utsattas hem och oftast var gärningspersonen en granne eller en okänd person. I flera fall skedde utsattheten också på allmän plats och även här var gärningspersonen oftast okänd. Så här skulle exempelvis ett ofredande med islamofobiskt motiv kunna se ut:

Nadia anmäler att ett gäng yngre pojkar stått utanför hennes bostad och ropat bland annat "terrorist" och "spöke". Nadia känner sig kränkt, eftersom hon tror att det beror på att hon bär slöja och för att hon är den enda muslimen i bostadsområdet. Hon tror att det är samma pojkar som vid tidigare tillfällen har ringt på hennes dörrklocka och sedan sprungit iväg.

Hets mot folkgrupp

I anmälningarna som rörde hets mot folkgrupp begicks brottet oftast på internet, och precis som för de afrofobiska och antisemitiska brotten har det i nästan samtliga fall rört sig om allmänt islamofobiska budskap. Relationen till gärningspersonen har därför bedömts som ej relevant. I enstaka fall har brottet riktats mot specifika personer och i dessa fall har gärningspersonen varit okänd, eller så har relationen inte kunnat fastställas genom informationen i anmälan. Ett typexempel på hets mot folkgrupp på internet kan se ut så här:

Anmälaren anger att hemsidan "Ut med muslimerna" uppmanar människor att "hjälpa till att utrota muslimerna från Sverige". Bland annat står det att en död muslim är en bra muslim, och i flera inlägg uppmanas människor att "agera" mot muslimer i sin närhet.

Skadegörelse/klotter

Merparten av ärendena i kategorin skadegörelse/klotter rörde händelser som inträffade på religiös plats eller allmän plats och gärningspersonen var oftast okänd. Skadegörelse/klotter på religiös plats kan gälla exempelvis krossade fönster eller inristade ord och symboler med islamofobiska budskap på en moské. Offentliga transporter var också en relativt vanlig brottsplats, och då i form av allmänt islamofobiska uttryck, varför relationen har bedömts som inte relevant eftersom brottet inte varit riktat mot en specifik person.

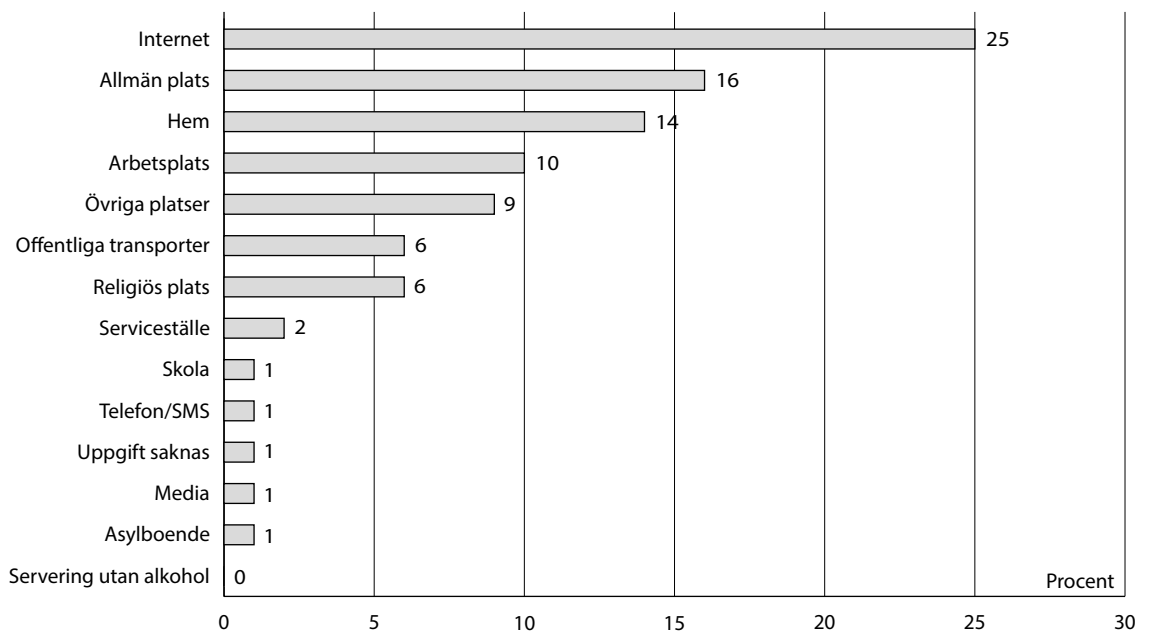
Ibrahim ringer in och berättar att någon har klottrat på moskéns fasad och dörrar under natten. På fasaden har någon skrivit "åk hem terrorist" och på dörrarna "Fuck Islam". Ibrahim uppger att ingen annan byggnad i närheten verkar ha blivit utsatt för klotter.

Brottsplats

De vanligaste brottsplatserna för islamofobiska hatbrott i polisanmälningarna 2018 var internet (25 procent), allmän plats (16 procent) och i eller i nära anslutning till det egna hemmet (14 procent).

Precis som för andra hatbrottsmotiv där det identifierats många anmälningar om hets mot folkgrupp 2018 är internet den vanligaste brottsplatsen vid islamofobiska hatbrott. Jämfört med 2016 har brott som skett på internet ökat med 7 procentenheter medan brott inom skola har minskat med 8 procentenheter.

Figur 7B Andel polisanmälda brott med identifierade islamofobiska motiv efter brottsplats, år 2018.

I urvalet har det inte identifierats några anmälningar som skett på en servering med alkohol.

Relation

Bland de islamofobiska hatbrott som riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var gärningspersonen oftast obekant (47 procent), och då framför allt en okänd person (39 procent). I kategorin obekant ingår också servicepersoner (personer i myndighetsställning eller som arbetar i serviceyrken) och kunder/klienter.

I 21 procent av fallen var gärningspersonen en ytligt bekant, till exempel en till namn eller utseende känd person eller grupp, eller en granne, kollega eller skolkamrat. I en mindre del av anmälningarna (3 procent) var gärningspersonen en närstående.

I en fjärdedel (25 procent) av de islamofobiska anmälningarna 2018 bedömdes relationen till gärningspersonen som "ej relevant", vilket innebär att hatbrottsmotivet inte var riktat mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

Tabell 7.2 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade islamofobiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	18	3
Gift/partner/sambo	–	–
Före detta partner	4	1
Släkt	8	1
Vänner/bekanta	6	1
Ytligt bekant	116	21
Granne	42	7
Kollega	8	1
Känd person/grupp	54	10
Skolkamrat	12	2
Obekant	264	47
Kund/klient	28	5
Serviceperson	18	3
Okänd person	218	39
Uppgift saknas	20	4
Ej relevant*	143	25
Summa	562	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen bedöms som ej relevant eftersom hatbrottsmotivet inte riktats mot specifik person, grupp eller verksamhet.

– Inga observationer, det vill säga att antalet är 0.

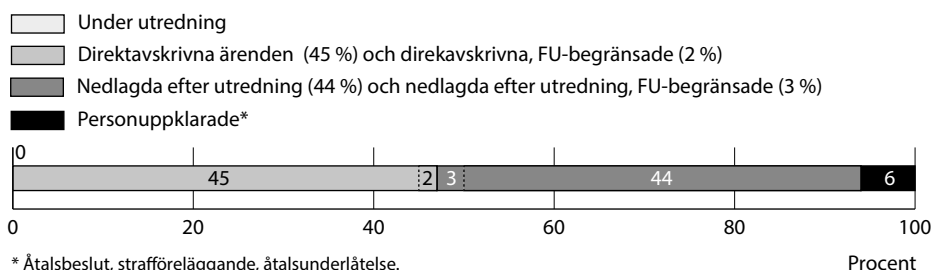
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av knappt 440 brott med islamofobiska motiv från 2016 hade 6 procent personupplärats den 30 juni 2019. Nästan hälften (47 procent) av brotten lades ned efter utredning, varav 3 procentenheter FU-begränsades. Ungefär lika stor andel (47 procent) av brotten blev direktavskrivna, det vill säga lades ned utan att en utredning inleddes, varav 2 procentenheter FU-begränsades.

Av anmälningarna med islamofobiska motiv som anmäldes 2016 var mindre än 0,5 procent under utredning när uttaget för handlagda brott gjordes den 30 juni 2019 (vilket motsvarade 2 anmälningar).

Figur 7C Andel handlagda hatbrott med identifierade islamofobiska motiv, efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

8. Kristofobiska hatbrott

I detta kapitel beskrivs anmälningar där ett av motiven till huvudbrottet bedömts vara kristofobiskt.

Klotter eller skadegörelse på kyrkor, församlingshem eller begravningsplatser är vanligt, men för att klottret/skadegörelsen ska bedömas som misstänkt hatbrott krävs antingen en kristofobisk kontext (exempelvis upp-och-nervända kors eller slagord), eller att klottrats/skadegörelsens omfattning och omständigheterna i övrigt skapar misstanke om att målet inte är slumpmässigt valt.

I denna rapport definieras kristofobi på följande vis:

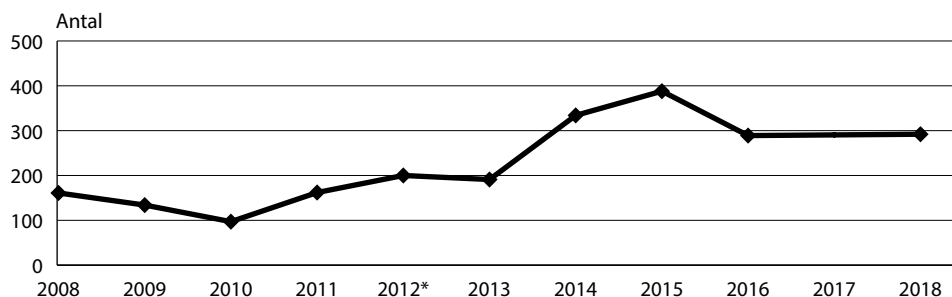
Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot kristendom och kristna som aktiverar en reaktion mot kristendomen, kristen egendom, dess institutioner eller den eller dem som är, eller uppfattas vara, kristna eller representanter för kristna.

Utveckling över tid

År 2018 identifierades drygt 290 polisanmälningar där huvudbrottet bedömdes ha ett kristofobiskt motiv. Det är lika många anmälningar som 2016 men 53 procent fler än 2013.

Figur 8A visar att antalet polisanmälningar för det kristofobiska motivet ökade mellan 2010 och 2015 för att därefter minska till en något lägre nivå.

Figur 8A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade kristofobiska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur

De vanligaste brotten i anmälningar med kristofobiska motiv 2018 var olaga hot och ofredande som tillsammans stod för 46 procent, följt av skadegörelse/klotter (39 procent). Fördelningen är likartad den för 2016 bortsett från en viss minskning av våldsbrott (från 11 procent till 6 procent) och viss ökning av skadegörelse/klotter (32 procent 2016). Skillnaderna är däremot inte statistiskt säkerställda. Andelen hets mot folkgrupp har varierat mellan 2 och 7 procent sedan 2013.

Tabell 8.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade kristofobiska motiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	8	4	26	8	32	8	32	11	18	6	-44	125
Olaga hot/ofredande	63	33	117	35	137	35	130	45	135	46	4	114
Ärekränkning	-	-	6	2	10	3	10	3	10	3	0	-
Skadegörelse/klotter	99	52	165	49	185	48	92	32	113	39	23	14
Hets mot folkgrupp	14	7	8	2	12	3	14	5	10	3	-29	-29
Olaga diskriminering	-	-	2	1	2	1	-	-	2	1	-	-
Övriga brott	6	3	10	3	10	3	10	3	4	1	-60	-33
Summa	191	100	334	100	388	100	289	100	292	100	1	53

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

- Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

Nedan följer exempel på hur typiska kristofobiska hatbrott kan se ut, baserat på anmälningarnas fritexter.

Olaga hot och ofredande

De flesta anmälda kristofobiska hatbrotten avseende olaga hot och ofredande skedde via internet, och gärningspersonen var antingen okänd eller känd till åtminstone namn eller utseende, men det kunde även vara en släkting. Att utsättas via telefon/sms var också vanligt förekommande och även då var gärningspersonen oftast antingen okänd eller en släkting.

Hannah har mottagit ett flertal hot via både telefonsamtal och sms från en man som bor i samma område. Hon har anmält honom förut men han har inte slutat med sina trakasserier. Hannah konverterade till kristendomen förra året och säger att mannen inte kan acceptera det.

Skadegörelse/klotter

En stor del av anmälningarna med kristofobiskt motiv utgörs av klotter på och skadegörelse av kyrkor, kyrkogårdar och församlingshem, fall där gärningspersonen oftast är okänd.

Anmälaren uppger att en okänd gärningsperson har klottrat över hela väggen på östra sidan av kyrkan. Bland annat ett upp-och-nervänt kors, ”hata Jesus” och andra nedsättande uttryck. Färgen går inte att tvätta bort.

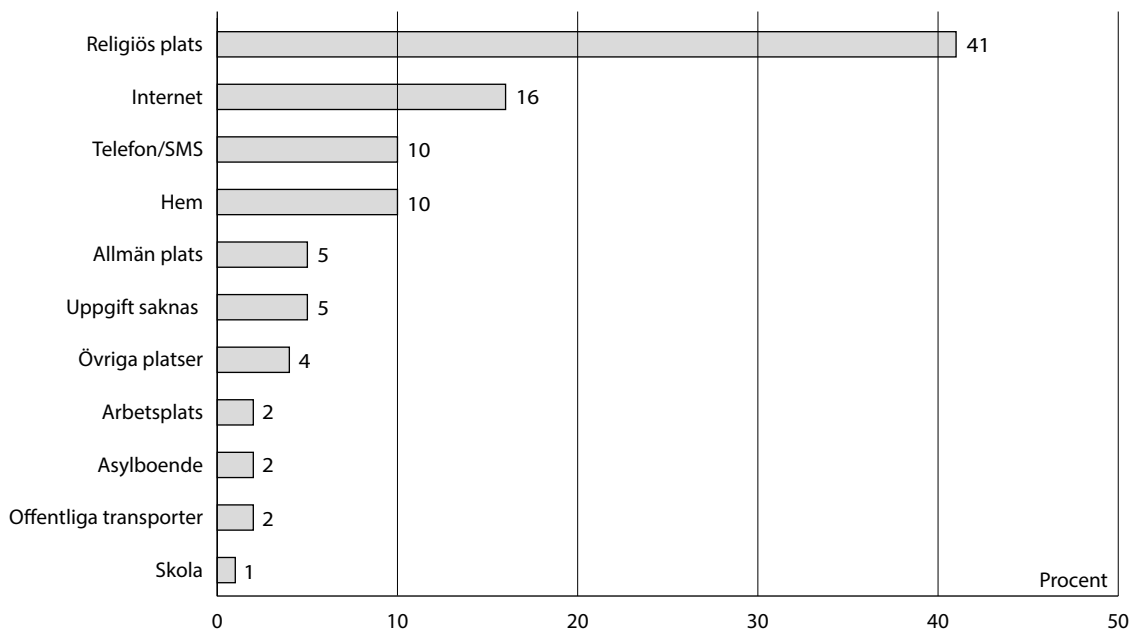
Brottsplats

Den vanligaste brottsplatsen i polisanmälningar med identifierade kristofobiska motiv 2018 var en religiös plats (41 procent). Därefter följde internet (16 procent).

Andelen kristofobiska brott som skett på en religiös plats var större 2018 jämfört med 2016 (34 procent), men andelen 2016 var ovanligt liten jämfört med tidigare år. Brott på religiös plats är vanligare vid det kristofobiska motivet än vid övriga motiv (41 procent jämfört med 0–6 procent) och hänger samman med en stor andel skadegörelse/klotter mot kyrkor, begravningsplatser och församlingshem. I den senaste mätningen framkommer också att andelen brott på asylboende har minskat jämfört med 2016 (från 13 procent till 2 procent 2018) och att andelen brott på internet har ökat (från 9 procent 2016 till 16 procent 2018).

Ökningen av andelen brott på religiös plats och på internet jämfört med 2016 är inte statistiskt säkerställd, men en högre andel brott på internet syns också vid övriga motiv. Skillnaden är dock att brott på internet med kristofobiskt motiv framför allt handlar om olaga hot och ofredande, medan det vid övriga motiv snarare handlar om hets mot folkgrupp.

Figur 8B Andel polisanmälda brott med identifierade kristofobiska motiv efter brottsplats, år 2018.

I urvalet har det inte identifierats några anmälningar som skett på en servering med alkohol, en servering utan alkohol, ett serviceställe eller via medier.

Relation

Bland de kristofobiska hatbrott som riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var gärningspersonen oftast okänd (64 procent).

I nästan en femtedel (18 procent) av anmälningarna var gärningspersonen ytligt bekant och i 12 procent av fallen var det en närstående.

I endast 1 procent av fallen för kristofobiska hatbrott 2018 bedömdes relationen till gärningspersonen som ”ej relevant”, vilket innebär att hatbrottsmotivet inte var riktat mot en specifik person, grupp eller verksamhet. För övriga motiv där andelen skadegörelse/klotter är stor, handlar det generellt om budskap som förmedlats på platser som inte kan kopplas till en specifik person eller verksamhet, utan på exempelvis lyktstolpar och elskåp. Kyrkan och dess verksamhet kan däremot ses som en symbol för kristendom, och därmed som föremål för hatbrottsmotivet, vilket innebär att någon form av relation mellan gärningsperson och utsatt finns. Samma bedömning görs för andra religiösa platser, men antalet identifierade brott om skadegörelse/klotter på exempelvis en moské eller synagoga är betydligt färre.

Tabell 8.2 Andel polisanmälda brott med identifierade kristofobiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	36	12
Gift/partner/sambo	–	–
Före detta partner	6	2
Släkt	28	10
Vänner/bekanta	2	1
Ytligt bekant	52	18
Granne	10	3
Kollega	4	1
Känd person/grupp	32	11
Skolkamrat	6	2
Obekant	191	65
Kund/klient	–	–
Serviceperson	4	1
Okänd person	187	64
Uppgift saknas	8	3
Ej relevant*	4	1
Summa	292	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen bedöms som ej relevant eftersom hatbrottsmotivet inte riktats mot specifik person, grupp eller verksamhet.

– Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

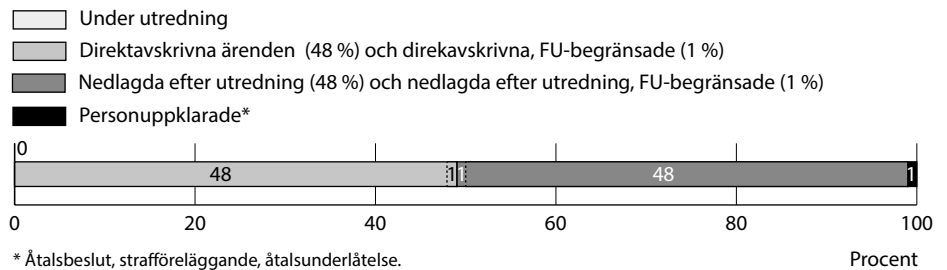
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de knappt 290 polisanmälningar med kristofobiska motiv som inkom 2016 var 1 procent personupplärade den 30 juni 2019. Nästan hälften (49 procent) lades ner efter utredning, varav 1 procentenhet FU-begränsades. Lika många (49 procent) direktavskrevs, varav 1 procentenhet FU-begränsades.

Den 30 juni 2019 fanns det inte några brott som fortfarande var under utredning.

Figur 8C Andel handlagda hatbrott med identifierade kristofobiska motiv, efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

9. Andra antireligiösa hatbrott

I detta kapitel beskrivs hatbrott där motivet bedömts vara antireligiöst, men inte antisemitiskt, islamofobiskt eller kristofobiskt.

Begreppet *andra antireligiösa* är inte helt rättvisande för en del brott som inkluderats i kategorin. Det gäller anmälningar som är relaterade till fall där den utsatta har blivit utsatt för brott på grund av att denna *inte* har samma religion eller trosuppfattning som gärningspersonen, eller inte utövar eller tolkar religionen eller trosuppfattningen på det sätt som gärningspersonen vill att den utsatta ska göra. Brottet handlar då om hatbrott med ett religiöst förtecken, motiverat av en viss religiös tolkning, snarare än ett antireligiöst hatbrott som är riktat mot en specifik religion eller trosuppfattning.

Redovisningen av andra antireligiösa hatbrott är istället en samlingskategori för en mängd olika hatbrott, med både antireligiösa motiv och andra motiv med religiösa förtecken, exempelvis:

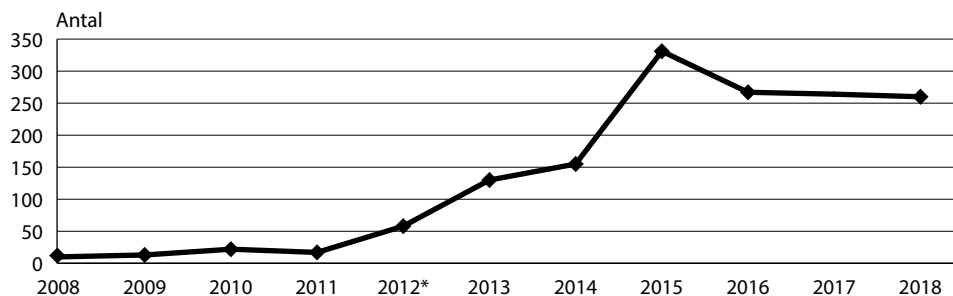
- En person, en grupp individer eller en grupp i allmänhet har utsatts för brott på grund av sin religion eller trosuppfattning, men ytterligare information om vilken religion eller trosuppfattning som avses framgår inte.
- En person har konverterat, men information om till vilken religion saknas.
- Utsatta personer tillhör en annan religion än de som redovisas i statistiken, exempelvis buddhism, hinduism eller yazdanism.
- Gärningspersonen och den utsatta tillhör samma religion men brottet motiverats av att de har olika religiösa synsätt, exempelvis brott mellan sunni- och shiamuslimer eller mellan katoliker och protestanter.
- Gärningspersonen är mer konservativ i sin tolkning av religionen medan den utsatta är mer liberal, exempelvis en muslimsk kvinna som utsätts för brott på grund av att hon inte bär slöja. Det kan också gälla att den utsatta inte är tillräckligt religiös i sitt leverne enligt gärningspersonen. I några få fall kan gärningspersonen i stället ha en liberal syn och anse att den utsatta är för konservativ i sin tolkning.

Utveckling över tid

År 2018 identifierades 260 polisanmälningar där motivet rörde andra antireligiösa hatbrott. Det är på samma nivå som 2016 men dubbelt så många jämfört med 2013.

Som syns i figur 9A ökade antalet polisanmälningar med andra antireligiösa motiv kontinuerligt fram till 2015. Under de två senaste mätperioderna har dock antalet anmälningar legat på en något lägre nivå jämfört med 2015.

Figur 9A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade andra antireligiösa motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur

De vanligaste brotten för kategorin andra antireligiösa hatbrott 2018 var olaga hot och ofredande, som tillsammans svarade för 65 procent, följt av våldsbrott (18 procent). Fördelningen är ungefär densamma som 2016, men sett över de senaste fem åren har framför allt våldsbrott pendlat mellan 11 och 23 procent. Kraftiga förändringar i andelar är vanligt för motiv som utgörs av få anmälningar.

Liksom tidigare år är andelen olaga hot och ofredande betydligt större vid andra antireligiösa hatbrott. Motsvarande andel för övriga motiv 2018 var 34–46 procent.

Tabell 9.1 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade andra antireligiösa motiv efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	16	12	36	23	38	11	56	21	46	18	-18	188
Olaga hot/ofredande	89	68	96	62	231	70	166	62	169	65	2	90
Ärekränkning	10	8	14	9	18	5	20	7	14	5	-30	40
Skadegörelse/klotter	2	2	2	1	22	7	8	3	12	5	50	500
Hets mot folkgrupp	6	5	-	-	10	3	4	1	6	2	50	0
Olaga diskriminering	2	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga brott	4	3	4	3	12	4	12	4	12	5	0	200
Summa	130	100	155	100	331	100	267	100	260	100	-3	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

- Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

Nedan ges exempel på hur typiska andra antireligiösa hatbrott kan se ut, baserat på anmälningarnas fritexter.

Olaga hot och ofredande

Den vanligaste brottsplatsen för olaga hot och ofredande var internet och gärningspersonen var oftast en okänd person. Det var också vanligt att brotten begicks i eller i nära anslutning till den utsattas egna hem eller via telefon/sms, och då ofta av en okänd person eller en släkting.

Rawan har fått ännu fler hotfulla sms, både från folk från moskén och från pappans släkt, där det står att hon inte är en riktig muslim, att hon är haram och att hon ska få se vad som händer om hon inte tar på sig slöjan igen. För ett år sedan valde hon att ta av den och hon har blivit hotad och trakasserad sedan dess. Rawan upplever att hoten har eskalerat och är nu mycket rädd för att någon ska göra verklighet av dem.

Våldsbrott

Andra antireligiösa våldsbrott skedde till största delen på en allmän plats eller i anslutning till den utsattas egna hem. Gärningspersonen var oftast en till namn eller utseende känd person.

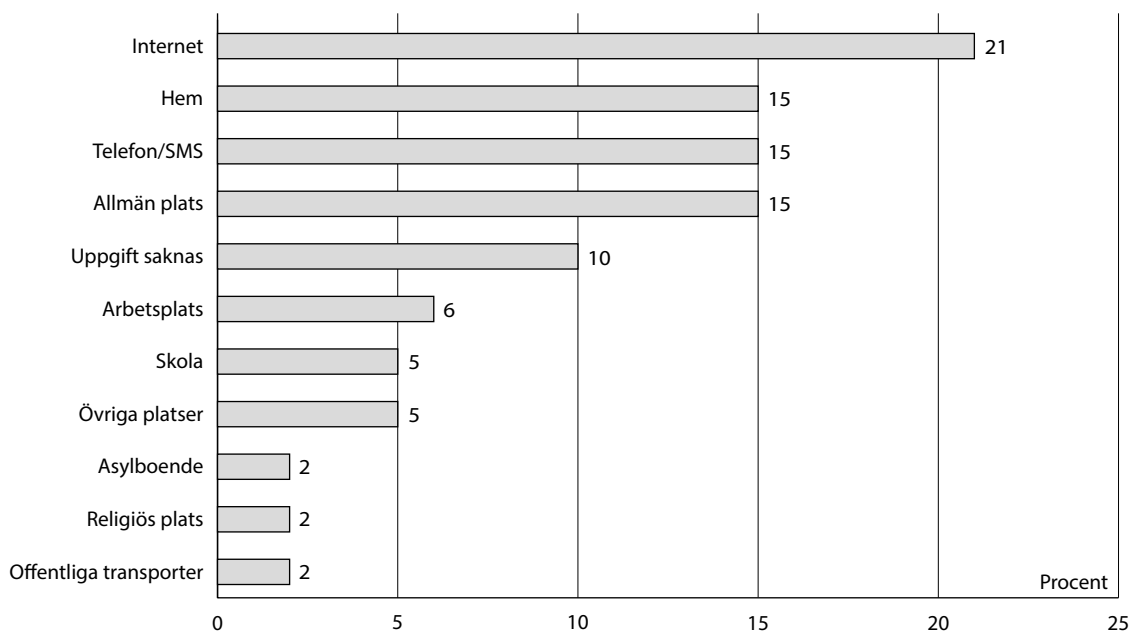
Gabriel beskriver att han flera gånger utsatts för påhopp och kränkande tillmälen av en kvinna som bor i samma område. De har aldrig varit i konflikt med varandra men han tror att han blir utsatt på grund av sin religion. I dag när Gabriel var på väg hem från arbetet mötte han kvinnan som spottade efter honom. När han frågade vad kvinnan höll på med blev han knuffad så pass hårt att han föll till marken och slog i huvudet.

Brottsplats

I polisanmälningarna med andra antireligiösa motiv 2018 var de vanligaste brottsplatserna internet (21 procent), i eller i nära anslutning till den utsattas hem, allmän plats och via telefon/sms (samtliga 15 procent).

Jämfört med 2016 har framför allt andelen brott på internet ökat (från 13 procent till 21 procent) medan andelen brott på asylboende har minskat (från 16 procent till 2 procent). Ökningen som rör brott på internet är däremot inte statistiskt säkerställd.

Figur 9B Andel polisanmälda brott med identifierade andra antireligiösa motiv efter brottsplats, år 2018.

I urvalet har det inte identifierats några anmälningar som skett på en servering med alkohol, en servering utan alkohol, ett serviceställe eller via medier.

Relation

Bland de hatbrott med andra antireligiösa motiv som riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var det ungefär lika vanligt att gärningspersonen var obekant (33 procent) som ytligt bekant (32 procent). Jämfört med övriga hatbrottsmotiv är andelen med en närstående som gärningsperson betydligt högre för hatbrott med andra antireligiösa motiv (26 procent jämfört med 3–12 procent).

I 4 procent av de andra antireligiösa brotten 2018 bedömdes relationen till gärningspersonen som ”ej relevant”, vilket innebär att hatbrottsmotivet inte var riktat mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

Tabell 9.2 Antal och andel polisanmälda brott med identifierade andra antireligiösa motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	68	26
Gift/partner/sambo	8	3
Före detta partner	20	8
Släkt	34	13
Vänner/bekanta	6	2
Ytligt bekant	84	32
Granne	6	2
Kollega	8	3
Känd person/grupp	58	22
Skolkamrat	12	5
Obekant	85	33
Kund/klient	4	2
Serviceperson	4	2
Okänd person	77	30
Uppgift saknas	12	5
Ej relevant*	10	4
Summa	260	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen bedöms som ej relevant eftersom hatbrottsmotivet inte riktats mot specifik person, grupp eller verksamhet.

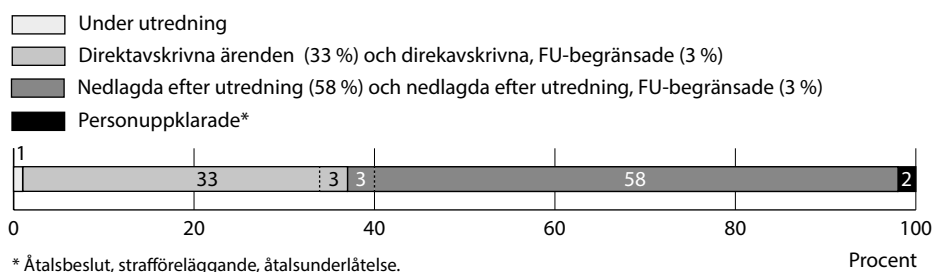
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de nästan 270 brotten med andra antireligiösa motiv som inkom 2016 var 2 procent personupplärade den 30 juni 2019. I 61 procent av fallen lades brottet lades ner efter utredning, varav 3 procentenheter FU-begränsades. En tredjedel (36 procent) direktavskrevs, varav 3 procentenheter FU-begränsades.

Den 30 juni 2019 var 1 procent fortfarande under utredning.

Figur 9C Andel handlagda hatbrott med identifierade andra antireligiösa motiv efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

10. Hatbrott på grund av sexuell läggning

I detta kapitel beskrivs anmälningar där ett motiv till huvudbrottet bedömts vara sexuell läggning.

Lagtexten i straffskärpningsregeln pekar inte ut en viss sexuell läggning som föremål för hatbrott, utan tar sikte på att den som utsätts på grund av sin sexuella läggning, oavsett vilken, utsätts för ett hatbrott. Hatbrottsstatistiken inkluderar därmed brott mot homosexuella, bisexuella och heterosexuella.

Homofobiska och bifobiska hatbrott

I denna rapport definieras homofobiska och bifobiska hatbrott på följande vis:

Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot en person, grupp, egendom eller institution, på grund av sexuell läggning och som aktiverar en reaktion mot den eller dem som är, eller uppfattas vara, homo- och bisexuella eller representanter för homo- och bisexuella.

Det går att anta att hatbrott som har riktats mot personer som är bisexuella har identifierats som homofobiska i statistiken eftersom det i få anmälningar uttalat framgår huruvida den utsatta är eller gärningspersonen har uppfattat den utsatta som bisexuell. Hot eller skadegörelse mot Pride-event och föreningar som är engagerade i hbtq-frågor räknas som homofobiska hatbrott i statistiken. Även om dessa event och föreningar innefattar personer av olika sexuella läggningar, könsuttryck och könsidentiteter kodas hatbrottet som homofobiskt om inget annat specifikt motiv framgår.

Hatbrott mot heterosexuella

I denna rapport definieras hatbrott mot heterosexuella på följande vis:

Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot en person, grupp, egendom eller institution, på grund av sexuell läggning och som aktiverar en reaktion mot den eller dem som är, eller uppfattas vara, heterosexuella eller representanter för heterosexuella.

Det är väldigt ovanligt att identifiera hatbrott som begås mot heterosexuella bland de polisanmälda brott som ingår i urvalet. Endast ett enstaka fall har kunnat identifieras under de senaste åren. Statistiken över hatbrott som rör sexuell läggning utgörs nästan uteslutande av homofobiska och bifobiska hatbrott.

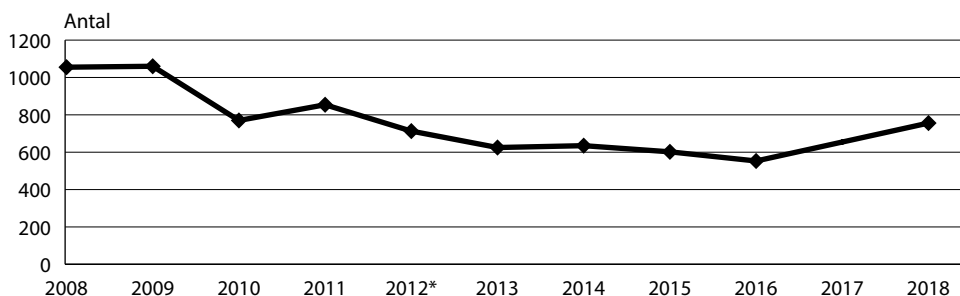

Utveckling över tid

Under 2018 identifierades uppskattningsvis nästan 760 polisanmälningar där huvudbrottet bedömdes ha ett motiv som grundar sig på sexuell läggning. Nästan samtliga av dessa hade ett homofobiskt motiv (se tabell 4.1). Antalet polisanmälningar med identifierat hatbrottsmotiv mot sexuell läggning var 37 procent fler än 2016 och 21 procent fler än 2013.

Figur 10A visar att antalet brott på grund av sexuell läggning minskade 2009–2016, men låg 2018 på en högre nivå.

Figur 10A Utveckling av antal identifierade polisanmälda brott där motivet var sexuell läggning, åren 2008–2016 och 2018.

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur

De vanligaste brotten vid hatbrott på grund av sexuell läggning 2018 var olaga hot och ofredande, som tillsammans stod för 44 procent. Därefter kommer ärekränkning (15 procent), skadegörelse/klotter och våldsbrott (13 procent vardera).

Jämfört med 2016 har andelen våldsbrott minskat (från 20 till 13 procent) medan andelen hets mot folkgrupp har ökat (från 6 till 12 procent).

Tabell 10.1 Antal och andel identifierade polisanmälda brott där motivet var sexuell läggning, efter huvudbrott, åren 2013–2016 och 2018.

Brottskategori	2013		2014		2015		2016		2018*		Förändring jämfört med 2016, i %	Förändring jämfört med 2013, i %
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Våldsbrott**	93	15	111	17	108	18	108	20	95	13	-12	2
Olaga hot/ofredande	306	49	330	52	271	45	230	42	334	44	45	9
Ärekränkning	112	18	119	19	137	23	112	20	111	15	-1	-1
Skadegörelse/klotter	79	13	52	8	54	9	44	8	95	13	116	20
Hets mot folkgrupp	20	3	14	2	20	3	32	6	89	12	178	345
Olaga diskriminering	-	-	4	1	6	1	-	-	4	1	-	-
Övriga brott	14	2	6	1	6	1	26	5	28	4	8	100
Summa	625	100	635	100	602	100	553	100	756	100	37	21

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2 i respektive års rapport.

* Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

** I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dråp och våld mot tjänsteman.

- Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

Över tid har andelen hets mot folkgrupp legat på en låg nivå, och ökningen 2018 kan delvis kan förklaras av de insatser som gjorts av olika aktörer för att synliggöra hatbrott på internet (se kapitel 4).

I fritexten i anmälningarna fanns exempel på att brott med hatbrottsmotiv som rör sexuell läggning begicks i samband med aktiviteter kopplade till valrörelsen 2018. Det gäller exempelvis affischeringar från nazistiska grupper vid valtält eller andra platser som gett god spridning. I vissa fall har affischeringen varit allmänt homofobisk, men i andra fall har uttrycken varit direkt riktade mot enskilda individer eller verksamheter som bedriver arbete kring hbtq-frågor. Många gånger har brotten varit rubricerade som skadegörelse/klotter eller hets mot folkgrupp, men det har också rört sig om olaga hot och ofredande.

Nedan ges exempel på hur typiska hatbrott som rör sexuell läggning kan se ut, baserat på anmälningarnas fritexter.

Olaga hot och ofredande

De flesta fall av olaga hot och ofredanden 2018 skedde på internet eller via telefon/sms och gärningspersonen var oftast en okänd person. Det var också vanligt att brottet skedde i eller i anslutning till den utsattas egna hem och då oftast av en granne eller en okänd person.

Mikaela vill anmäla att en okänd person har ringt hem till henne och hennes flickvän vid upprepade tillfällen ända sedan Mikaelas flickvän flyttade in i lägenheten. Ibland stönar mannen och frågar efter detaljer i deras sexliv. Andra gånger är mannen aggressiv och säger att flator är äckliga.

Ärekränkning

Ärekränkning innebär allt från att bli kallad nedsättande ord till grovt förtal. I den absoluta majoriteten av anmälningarna begicks brotten på internet och gärningspersonen var oftast okänd. Det förekom också att brottet skedde på allmän plats och då av en okänd person, eller av en person som var känd till namn eller utseende. Ärekränkning på internet kan se ut enligt följande:

Okänd person har skickat privata meddelanden till målsägaren via Facebook. I meddelandena står bland annat "Din jävla lebb, du är så jävla äcklig och ful!"

Våldsbrott

Andelen anmälda våldsbrott har sjunkit något under de senaste fem åren men det är fortfarande en av de tre vanligaste brottstyperna. Våldsbrott begås oftast på allmän plats och gärningspersonen är oftast okänd.

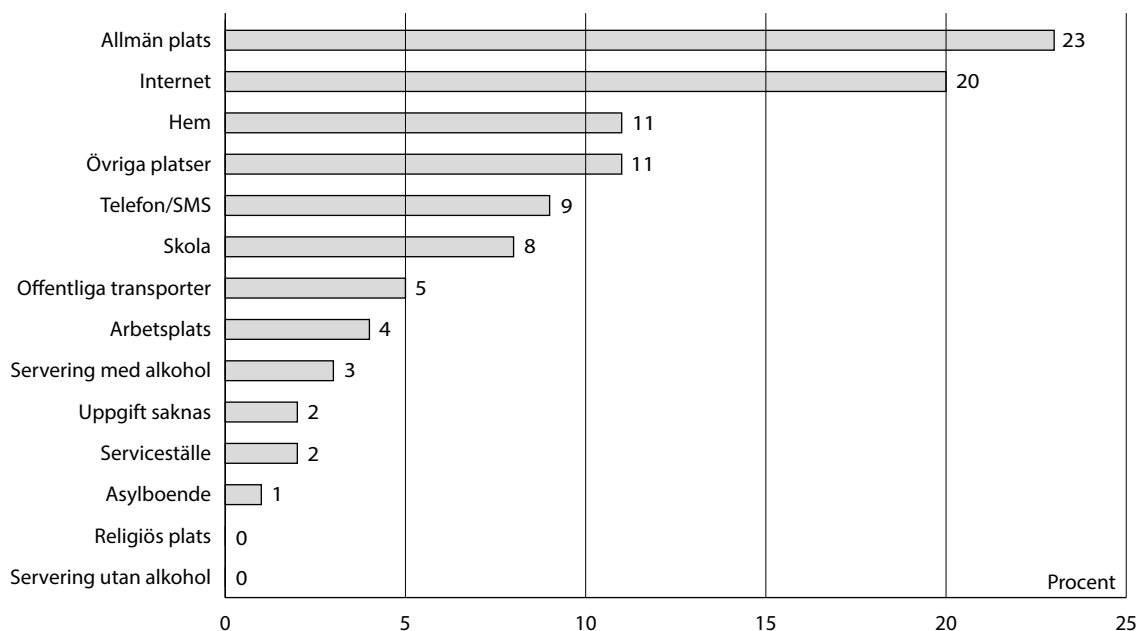
Per och Mats hade varit ute och dansat på en klubb. På väg till tunnelbanan gick de hand i hand. De stannade till och kysstes då det kom fram ett gäng unga män som kallade Per och Mats för "äckliga bögar". Tre män ur gänget höll fast Per medan de andra två slog Mats i magen flera gånger innan de sprang iväg.

Brottsplats

Den vanligaste brottsplatsen vid brott med hatbrottsmotiv som rör sexuell läggning 2018 skedde på en allmän plats (23 procent), följt av internet (20 procent) och brott i eller i nära anslutning till den utsattas hem (11 procent).

Jämfört med 2016 var fördelningen av brottsplats 2018 i stort sett likadan.

Figur 10B Andel identifierade polisanmälda brott där motivet var sexuell läggning, efter brottsplats, år 2018.

I urvalet har det inte identifierats några anmälningar som skett inom medier.

Relation

Bland de hatbrott på grund av sexuell läggning som riktades mot en specifik person, grupp eller verksamhet 2018 var det vanligast att gärningspersonen var obekant (42 procent). I nästan en tredjedel av fallen (31 procent) var gärningspersonen en ytligt bekant, det vill säga en granne, skolkamrat eller kollega, eller en för den utsatta till namn eller utseende känd person eller grupp. Det var mindre vanligt (10 procent) att gärningspersonen var en närstående, exempelvis en före detta partner eller en släkting.

I 13 procent av anmälningarna om hatbrott på grund av sexuell läggning 2018 bedömdes relationen till gärningspersonen som ”ej relevant”, vilket innebär att hatbrottsmotivet inte var riktat mot en specifik person, grupp eller verksamhet.

Tabell 10.2 Antal och andel identifierade polisanmälda brott där motivet var sexuell läggning, efter gärningspersonens relation till den utsatta, år 2018.

Relation	Antal	%
Närstående	72	10
Gift/partner/sambo	–	–
Före detta partner	20	3
Släkt	30	4
Vänner/bekanta	22	3
Ytligt bekant	235	31
Granne	32	4
Kollega	14	2
Känd person/grupp	145	19
Skolkamrat	44	6
Obekant	320	42
Kund/klient	2	0
Serviceperson	28	4
Okänd person	290	38
Uppgift saknas	32	4
Ej relevant*	95	13
Summa	756	100

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

* Relationen bedöms som ej relevant eftersom hatbrottsmotivet inte riktats mot specifik person, grupp eller verksamhet.

– Inga observationer, det vill säga att antalet är noll.

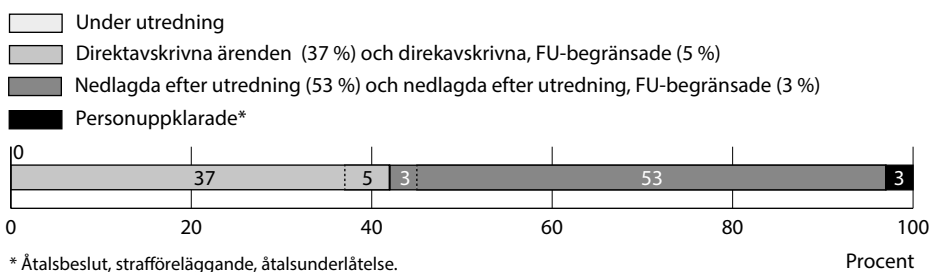
Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2016 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott (Hatbrott 2016).

Av de drygt 550 polisanmälningar från 2016 som identifierades ha motivbilden sexuell läggning hade 3 procent personupplärd fram till den 30 juni 2019. Knappt tre femtedelar (56 procent) av brotten hade blivit nedlagda efter utredning, varav 3 procentenheter FU-begränsades. Drygt två femtedelar (42 procent) hade direktavskrivits, varav 5 procentenheter FU-begränsades.

Den 30 juni 2019 fanns det inte några brott som fortfarande var under utredning.

Figur 10C Andel handlagda hatbrott där motivet var sexuell läggning, efter huvudbrott, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

11. Transfobiska hatbrott

I detta kapitel beskrivs anmälningar där motivet till huvudbrottet bedömts vara transfobiskt.

Transperson är ett paraplybegrepp för dem som inte identifierar sig med, eller följer rådande normer för, sitt tilldelade kön. Begreppet innefattar både könsidentitet (det biologiska kön som personen upplever sig ha) och könsuttryck (det sociala kön som personen ikläder sig).⁵⁸ Det är alltså personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som helt, delvis eller tidvis skiljer sig från normen om hur en man eller kvinna förväntas vara. Med begreppet åsyftas inte någon sexuell läggning.⁵⁹

I denna rapport definieras transfobiska hatbrott på följande vis:

Brott som begås på grund av rädsla för, fientlighet eller hat mot en person, grupp, egendom eller institution, på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck och som aktiverar en reaktion mot den eller dem som är, uppfattas vara eller representerar personer med könsöverskridande identitet eller uttryck.

Begreppet *könsöverskridande identitet eller uttryck* har varit under diskussion, eftersom det antyder att det skulle finnas ett slags ”normalt” tillstånd som överskrids, och därmed definieras de personer som inte uttrycker sitt kön enligt rådande normer som avvikande. På uppdrag av regeringen har en statlig utredning därför granskat de lagrum och förordningar där begreppet könsöverskridande förekommer.⁶⁰ Enligt utredningens förslag bör *könsöverskridande identitet eller uttryck* ersättas med *könsidentitet eller könsuttryck*, tillsammans med en förklaring av vad begreppet innebär. Syftet är att omfatta alla personer vars könsuttryck eller könsidentitet skiljer sig från rådande normer för det kön som tilldelats dem vid födseln, utan att framställa dem som avvikande. I stället för att beskriva individen som ”överskridande” i sin könstillhörighet, läggs fokus på samhälleliga strukturer och föreställningar om könsnormer.

I denna rapport har dock begreppet könsöverskridande fått kvarstå eftersom det är på så sätt som det straffrättsliga skyddet för transpersoner definieras i de lagrum som ligger till grund för hatbrottsdefinitionen. I propositionen om *Ett utvidgat skydd för transpersoner* har regeringen beaktat de problem som begreppet medför, men också motiverat varför begreppet könsöverskridande fortsatt använts trots ovan nämnda reservationer.⁶¹

---

58 Darj och Nathorst-Böös 2008.

59 Se RFSL 2019.

60 SOU 2015.

61 Proposition 2017/18:59.

Transfobiska hatbrott kan vara svåra att identifiera

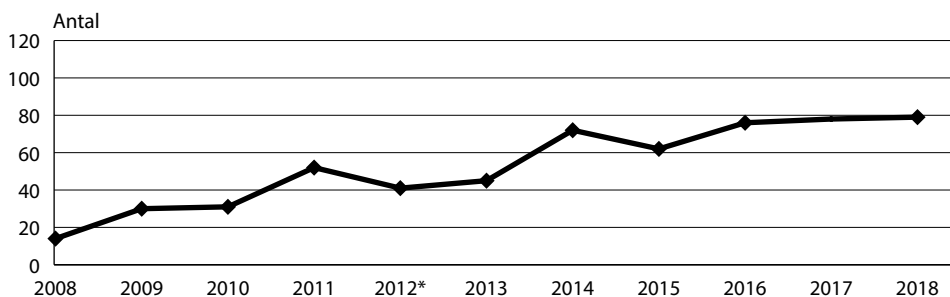
Endast händelser där beskrivningen i fritexten gör det möjligt att särskilja det transfobiska motivet från motivet rörande sexuell läggning kan bli bedömda som transfobiska hatbrott i statistiken. Det är inte ovanligt att en gärningsperson kallar en transperson för ”böggjäväl”, eller på annat sätt visar ringaktning, som om transpersonen vore homosexuell för att den inte följer gärningspersonens förväntade norm avseende könsidentitet eller uttryck. Framgår det då inte i anmälan att det var den utsattas könsöverskridande identitet eller uttryck som motiverade gärningen är det troligt att händelsen bedöms som homofobisk. Det är därför troligt att en del transfobiska händelser ingår i redovisningen av hatbrott som rör sexuell läggning.

Utveckling över tid

Det är ett litet antal polisanmälningar som bedöms innehålla transfobiskt motiv varje år. Vid tolkningen av resultaten är det därför viktigt att ha i åtanke att urvalsosäkerheten i skattningarna är särskilt stor.

Antalet polisanmälda brott där motivet bedömdes vara transfobiskt 2018 var nästan 80, vilket är den högsta nivån sedan 2008. Trots årliga variationer visar resultaten att antalet identifierade brott med transfobiskt motiv har ökat över tid, men resultaten för 2018 är endast statistiskt säkerställda jämfört med år 2013 och tidigare.

Figur 11A Utveckling av antal polisanmälda brott med identifierade transfobiska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

Tabell 11.1 Antal polisanmälda brott med identifierade transfobiska motiv, åren 2008–2016 och 2018.

År	2008	2009	2010	2011	2012*	2013	2014	2015	2016	2018
Transfobiska	14	30	31	52	41	45	72	62	76	79

Fram till och med 2016 producerades hatbrottsstatistiken varje år, men ändrades därefter till vartannat. Det finns således ingen data tillgänglig för 2017.

* Åren 2008-2011 baserades hatbrottsstatistiken på en totalundersökning. Sedan 2012 är antalet polisanmälda hatbrott skattat, baserat på en urvalsundersökning.

Brottsstruktur, brottsplats och relation

Med anledning av att få polisanmälda brott identifieras som transfobiska hatbrott redovisas inte statistik över brottsstruktur, brottsplats och relation uppdelat på enskilda år. Istället beskrivs karaktären på transfobiska hatbrott utifrån sammanslagen data från de *tre senaste mätperioderna*, 2015, 2016 och 2018 (totalt nästan 220 polisanmälda brott).

För de polisanmälda brott som bedömdes innehålla ett transfobiskt motiv mellan 2015 och 2018 var olaga hot och ofredande vanligast (i genomsnitt 50 procent). Näst vanligast var ärekränkning (i genomsnitt 17 procent) och våldsbrott (i genomsnitt 17 procent).

Brottsplatsen var i de flesta fall (2015–2018) en allmän plats (i genomsnitt 22 procent), internet (i genomsnitt 15 procent) och i eller i anslutning till den utsattas egna hem (i genomsnitt 13 procent).

Gärningspersonen var i majoriteten av fallen (2015–2018) en okänd person (i genomsnitt 37 procent) eller känd till åtminstone namn eller utseende (i genomsnitt 21 procent).

Ett typexempel på ofredande av en okänd person kan se ut så här:

Linnea var ute och promenerade med en väninna då en för henne okänd man började skrika kränkande ord efter dem. Mannen skrek bland annat "din äckliga transa" och "är du man eller kvinna". När Linnea konfronterade mannen spottade han på henne och lämnade sedan platsen. Linnea är transexuell och bar vid tillfället kvinnliga attribut.

Handlagda hatbrott

Handlagda hatbrott baseras på sammanslagen data av de brott som identifierades innehålla ett transfobiskt motiv år 2014, 2015 och 2016, och som följdes upp i nästföljande rapport⁶² (totalt drygt 210 polisanmälda brott).

Av de drygt 210 brott som innehöll transfobiskt motiv (2014–2016) hade i genomsnitt 4 procent personupplärdats. Drygt hälften (i genomsnitt 51 procent) av brotten hade blivit nedlagda efter utredning medan i genomsnitt 44 procent hade direktavskrivits.

---

62 Slutredovisningsuppgifter för polisanmälda brott 2016 inhämtades 30 juni 2019. Motsvarande uppgifter för polisanmälda brott 2014 och 2015 finns i *Hatbrott 2015* respektive *Hatbrott 2016*.

12. Regional fördelning

I detta kapitel redovisas dels den regionala fördelningen av identifierade hatbrott som registrerats i Polismyndighetens sju regioner⁶³ 2018, dels antalet hatbrott efter den kommun som utgjorde brottsplats. Samtliga brott som registrerats inom respektive polisregion inkluderas i detta kapitel. Det omfattar även brott utan fysisk brottsplats, som brott på internet.

Inom Polismyndigheten ansvarar Utvecklingscentrum Stockholm (UC Stockholm) för arbetet som rör skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna, där hatbrott är inkluderat. Sedan 2015 finns etablerade grupper som utreder demokrati- och hatbrott i de tre storstadsregionerna, Stockholm, Väst och Syd. Samma år etablerades även särskilda utredare med kompetens hatbrott i resterande regioner.⁶⁴

Antal brott uppdelat på region

Knappt en tredjedel (uppskattningsvis drygt 2 200 brott) av samtliga identifierade hatbrott 2018 var registrerade i region Stockholm, och därefter följde region Syd (drygt 1 300 brott) och region Väst (knappt 1 200 brott, se tabell B1.1 i bilaga 1). Även när hänsyn tas till skillnader i folkmängd hade region Stockholm flest identifierade brott med hatbrottsmotiv, 93 brott per 100 000 av medelfolkmängden, och därefter följde region Syd (69 brott per 100 000 invånare) och region Öst (63 brott per 100 000 invånare). Motsvarande antal för riket var 70 brott per 100 000 invånare.

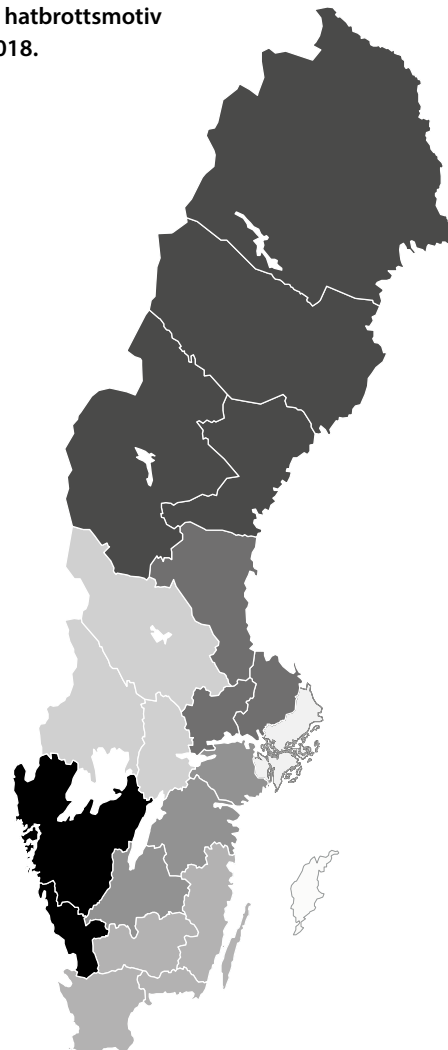
63 Vid jämförelser över tid kan länsstatistiken för 2014 och tidigare slås ihop för de län som i dag ingår i respektive region.

64 Polisen 2015.

Figur 12A Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter polisregion per 100 000 invånare, år 2018.

	Region Stockholm	93
	Region Bergslagen	59
	Region Syd	69
	Region Öst	63
	Region Mitt	58
	Region Nord	59
	Region Väst	57

Antal per 100 000 baseras på länens medelfolkmängd 2018. Siffrorna är hämtade från SCB.

Fördelning av hatbrottsmotiv

Antalet brott med främlingsfientliga/rasistiska motiv var högre i region Stockholm och Syd, 69 respektive 45 brott per 100 000 invånare, jämfört med 36–41 brott i övriga regioner. Antalet brott med afrofbiska motiv var något högre i region Nord (11 brott per 100 000 invånare) och region Stockholm och region Bergslagen (10 brott per 100 000 invånare). Brott med antisemitiska motiv var vanligast i region Syd (5 brott per 100 000 invånare) medan islamofobiska hatbrott var vanligast i region Stockholm (7 brott per 100 000 invånare).

Fördelning av brottstyper

De vanligaste förekommande brottstyperna 2018 var olaga hot och ofredande. Med undantag för region Bergslagen som registrerade 23 brott per 100 000 invånare, registrerades 27–29 brott om olaga hot och ofredande i övriga regioner (se tabell B1.2 i bilaga 1).

Näst vanligast var skadegörelse/klotter och hets mot folkgrupp. I region Stockholm identifierades betydligt fler brott om skadegörelse/klotter (27 brott per 100 000 invånare) jämfört med övriga regioner (5–9 brott per 100 000 invånare). Avseende hets mot folkgrupp är skillnaderna mindre mellan regionerna, men flest brott identifierades i region Bergslagen (16 brott per 100 000 invånare).

Handläggningsbeslut i regionerna

Polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades av polisen 2016 (nästan 6 420 anmälningar) har följts upp fram till och med den 30 juni 2019.

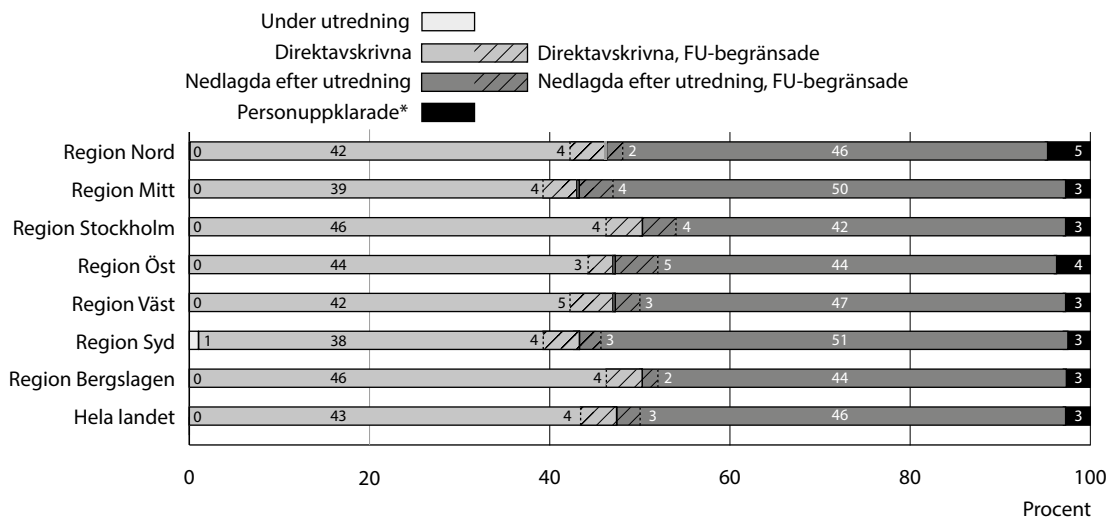
Andelen personuppklarade brott var 5 procent i region Nord, 4 procent i region Öst och 3 procent i övriga regioner. För hela riket var andelen 3 procent.

Andelen ärenden som lades ned efter att en utredning hade inletts varierade mellan 54 procent i region Mitt och region Syd, och 46 procent i region Stockholm och region Bergslagen. För hela riket var andelen 49 procent.

När det gäller direktavskrivna ärenden, där ärendet har lagts ned utan att en utredning har inletts, var andelen mellan 50 procent i region Bergslagen och region Stockholm och 42 procent i region Syd. För hela riket var andelen 47 procent.

Endast ett fåtal ärenden i region Stockholm, Väst, Syd och Bergslagen var fortfarande under utredning den 30 juni 2019.

Figur 12B Andel handlagda hatbrott efter polisregion, som anmäldes 2016 och som handlades under perioden 1 januari 2016–30 juni 2019.

* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

Antal brott uppdelat på kommun

Regionredovisningen baserades på var brottet registrerades. Avsnittet om kommuner grundar sig i stället på uppgifter om var brottet begicks. I tabell B1.3 i bilaga 1 redovisas antal brott och antal brott i relation till medelfolkmängden för kommuner med minst 20 registrerade brott.⁶⁵

År 2018 noterades brottsplats i 263 av landets 290 kommuner i de polis-anmälda brotten med identifierade hatbrottsmotiv. Vid tolkningen av tabellen är det viktigt att ha i åtanke att resultaten för ett flertal kommuner baseras på få antal anmälda brott, och urvalsosäkerheten är därför särskilt stor. Det medför också att resultaten kan variera kraftigt från ett år till ett annat.

Storstadskommuner

I tabell 12.1 framgår det att ungefär en fjärdedel av samtliga anmälda hatbrott 2018 (1 590 av drygt 7 090 brott) skedde i Stockholms, Göteborgs och Malmös kommuner. I relation till folkmängd angavs Stockholm som brottsplats i 102 fall per 100 000 invånare, medan motsvarande antal i Malmö och Göteborg var 71 respektive 66 brott per 100 000 invånare.

Fördelning av hatbrottsmotiv

Brott med främlingsfientliga/rasistiska motiv var vanligast i Stockholms kommun med 77 brott per 100 000 invånare, medan motsvarande för Malmö och Göteborgs kommun var 46 respektive 45 anmälningar per 100 000 invånare.

Även brott där hatbrottsmotivet var sexuell läggning var vanligast i Stockholms kommun (11 brott per 100 000 invånare), att jämföra med Malmös och Göteborgs kommun (7 respektive 6 brott per 100 000 invånare).

Antalet brott med antisemitiska motiv var högre i Malmös kommun (7 brott per 100 000 invånare) jämfört med Stockholms och Göteborgs kommun, som hade 4 respektive 3 brott per 100 000 invånare.

Antalet brott med kristofobiska motiv var 3 per 100 000 invånare i Göteborgs kommun, medan motsvarande i Stockholm och Malmö var 2 respektive 1 brott per 100 000 invånare.

Brott med islamofobiska och även andra antireligiösa motiv var ungefär lika många i de tre storstadskommunerna.

---

⁶⁵ Att redovisa färre än 20 uppskattade anmälningar ger osäkrare skattningar och större osäkerhet i tolkningarna samt i mindre kommuner större risk för att enskilda individer ska gå att identifiera.

Tabell 12.1 Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter storstadskommuner där brotten har begåtts, per 100 000 invånare, år 2018.

Motiv	Stockholm		Göteborg		Malmö		Totalt storstads-kommunerna	
	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000
Främlingsfientliga/rasistiska	733	77	256	45	155	46	1 144	61
Antisemitiska	36	4	16	3	24	7	76	4
Islamofobiska	58	6	34	6	22	7	114	6
Kristofobiska	18	2	18	3	4	1	40	2
Andra antireligiösa	32	3	14	2	8	2	54	3
Sexuell läggning*	101	11	34	6	24	7	159	9
Summa	979	102	373	66	238	71	1 590	85

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

Antal per 100 000 baseras på storstadskommunernas medelfolkmängd 2018, siffrorna är hämtade från SCB.

I redovisningen har hatbrott med transfobiska motiv exkluderats med anledning av få anmälningar.

*Homofobiska, bifobiska och heterofobiska.

Fördelning av brottstyp

Medan olaga hot och ofredande var vanligast i Malmös kommun med 38 brott per 100 000 invånare, var skadegörelse/klotter betydligt vanligare i Stockholms kommun med 37 brott per 100 000 invånare (se tabell 12.2). Skadegörelse/klotter i Stockholms kommun har ökat under de senaste åren, från 9 brott per 100 000 invånare 2013 till 37 brott per 100 000 invånare år 2018. Samtidigt har antalet brott om våldsbrott i Stockholms kommun minskat, från runt 20 brott (åren 2013–2016) till 13 brott per 100 000 invånare år 2018.

Tabell 12.2 Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter huvudbrott och storstadskommun där brottet har begåtts per 100 000 invånare, år 2018.

Brottskategori	Stockholm		Göteborg		Malmö		Totalt storstads-kommunerna	
	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000
Våldsbrott*	121	13	60	11	28	8	209	11
Olaga hot/ofredande	254	27	165	29	127	38	546	29
Ärekränkning	93	10	52	9	32	10	177	10
Skadegörelse/klotter	351	37	46	8	10	3	407	22
Hets mot folkgrupp	103	11	32	6	34	10	169	9
Olaga diskriminering	14	1	4	1	4	1	22	1
Övriga brott	44	5	12	2	2	1	58	3
Summa	979	102	373	66	238	71	1 590	85

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. Till följd av avrundningar stämmer inte alltid summeringen av tabellen med den skattade totalsiffran. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

Antal per 100 000 baseras på storstadskommunernas medelfolkmängd 2018, siffrorna är hämtade från SCB.

I redovisningen har hatbrott med transfobiska motiv exkluderats med anledning av få anmälningar.

* I kategorin våldsbrott ingår misshandel, mord/dräp och våld mot tjänsteman.

Referenser

Bachner, H. (1999). *Återkomsten. Antisemitism i Sverige efter 1945*. Stockholm: Natur och Kultur.

Berk, R.A., Boyd, E.A. och Hamner, K.M. (2003). Thinking more clearly about hate-motivated crimes. I: *Hate and bias crime: a reader*. New York: Routledge.

Borell, K. (2012). *Islamofobiska fördomar och hatbrott: En kunskapsöversikt*. SST:s skriftserie, nr 1. Stockholm: Nämnden för statligt stöd till trossamfund.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2002). *Hatbrott. En uppföljning av rättsväsendets insatser*. Rapport 2002:9. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2006). *Konsten att läsa statistik om brottslighet*. Rapport 2006:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). *Diskriminering i rättsprocessen. Om missgynnande av personer med utländsk bakgrund*. Rapport 2008:4. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2015). *Utvecklingen av förundersökningsbegränsning 2006–2014. Delrapport inom uppdraget ”Resultatutvecklingen avseende utredning och lagföring”*. Rapport 2015:17. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2016). *Handläggningstider i rättskedjan*. Rapport 2016:5. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2017). *Hatbrott 2016. Statistik över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv och självrapporterad utsatthet för hatbrott*. Rapport 2017:11. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2018a). *Polisens hatbrottsmarkering. Kvalitetsgranskning av polisens hatbrottsmarkering samt jämförelse mellan statistik baserad på polisens hatbrottsmarkering och Brås hatbrottsstatistik*. Rapport 2018:13. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2018b). *Självrapporterad utsatthet för hatbrott. Analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen 2006–2017*. Rapport 2018:13. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019a). *Hatbrott 2018. Statistik över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv*. Teknisk rapport 2019:14. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2019b). *Antisemitiska hatbrott*. Rapport 2019:4. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

- Darj, F. och Nathorst-Böös, H. (2008). ”Är du kille eller tjej?” – En intervju-studie om unga transpersoners livsvillkor. Stockholm: RFSL Ungdom.
- Forum för levande historia (2005). *Antisemitiska attityder och föreställningar i Sverige*. Författare: Bachner, H. och Ring, J. Stockholm: Forum för levande historia.
- Forum för levande historia (2011). *Antisemitism och islamofobi – utbredning, orsaker och preventivt arbete*. Uppdrag från Arbetsmarknadsdepartementet A2011/1622/DISK.
- Forum för levande historia (2016). *Historisk forskning om rasism och främlingsfientlighet i Sverige – en analyserande kunskapsöversikt*. Stockholm: Forum för levande historia.
- Gerstenfeld, P. B. (2003). *Hate crimes. Causes, Controls and Controversies*. London: Sage.
- Granström, G., Mellgren, C. och Tiby, E. (2016). *Hatbrott. En introduktion*. Lund: Studentlitteratur.
- Green D.P., McFalls, L.H. och Smith, J.K. (2003). Hate crime: An emergent research agenda. I: *Hate and bias crime: a reader*. New York: Routledge.
- Hall, N. (2005). *Hate crime*. Cullompton, Devon: Willan.
- Lohr, S.L. (2004). Statistical frontiers in survey sampling. *The American Statistician*, 58, 145–149.
- Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, DO (2007). *Att färgas av Sverige – om unga svartas upplevelser av rasism och diskriminering*. Författare: Kalonaityé, V., Kawesa, V. och Tedros, A. Stockholm: Ombudsmannen mot etnisk diskriminering.
- Polisen (2015). *Återredovisning av regeringsuppdraget beträffande hatbrott*. Stockholm: Polismyndigheten/Utvecklingsenheten.
- Proposition 2001/02:59. *Hets mot folkgrupp m.m.* Stockholm: Justitiedepartementet.
- Proposition 2017/18:59. *Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Selling, J. (2013). *Svensk antiziganism. Fördomens kontinuitet och förändringens förutsättningar*. Limhamn: Sekel Bokförlag.
- Säkerhetspolisen, Säpo (1997). *Brottslighet kopplad till rikets inre säkerhet under 1994 och 1995*. Rapport från Säkerhetspolisen. Stockholm: Säkerhetspolisen.
- Säkerhetspolisen, Säpo (2001). *Brottslighet kopplad till rikets inre säkerhet 2000*. Rapport från Säkerhetspolisen. Stockholm: Säkerhetspolisen.
- Särndal, C., Swensson, B., och Wretman, J. (1992). *Model assisted survey sampling*. New York: Springer-Verlag.

Tiby, E. (1999). *Hatbrott?: homosexuella kvinnors och mäns berättelser om utsatthet för brott*. Stockholm: Stockholms universitet, Kriminologiska institutionen.

Tiby, E. (2007). Att studera hatbrott. I Brottsoffermyndighetens nyhetsbrev. *Hot, våld och fördomar*. Nummer 2/2007.

Wallengren, S. och Mellgren, C. (2017). *Romers upplevelser av hatbrott. Upplevelser, konsekvenser och stöd*. Rapport 2017:13. Malmö: Malmö högskola.

Åklagarmyndigheten (2016). *Hatbrott – en granskning av åklagarnas handläggning*, Tillsynsrapport 2016:1.

Elektroniska källor

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter, RFSL (2019). www.rfsl.se Hämtat 3 oktober 2019 från:
<https://www.rfsl.se/hbtq-fakta/begreppsordlista/>

Romska ungdomsförbundet i samverkan med Romska Kulturcentret i Malmö (2015). Hämtad den 11 juli 2016 från:
<http://www.romernashistoria.se/historia/>

SOU (2015). Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner. Rapport 2015:103. Hämtad den 11 juli 2016 från:
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2015/12/sou-2015103/>

Unga romer (2016). Hämtad den 11 juli 2016 från:
<http://www.ungaromer.se/kunskapen-om-romer--unga-romer.html>

Bilagor

Bilaga 1. Region- och kommuntabeller	94
Bilaga 2. Statistisk säkerhet	96

Bilaga 1. Region- och kommuntabeller

Tabell B1.1 Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter polisregion där brottsanmälan har registrerats, per 100 000 invånare, år 2018.

Polisregion	Främlingsfientliga/rasistiska*		Afrofobiska		Antitromska		Antisemitiska		Islamofobiska		Kristofobiska		Andra antireligiösa		Sexuell läggning		Transfobiska		Totalt per region	
	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000
Region Nord	349	103	6	1	14	2	34	4	36	4	24	3	68	8	6	1	532	59		
Region Mitt	365	79	10	1	6	1	36	4	34	4	18	2	71	8	6	1	536	58		
Region Stockholm	1 646	69	24	1	97	4	159	7	40	2	58	2	201	8	12	1	2 214	93		
Region Öst	459	41	9	18	2	14	1	52	5	46	4	32	3	85	8	1	695	63		
Region Väst	737	36	155	8	20	1	42	2	119	6	66	3	44	2	121	6	30	1	1 160	57
Region Syd	884	45	139	7	26	1	93	5	115	6	46	2	50	3	145	7	10	1	1 344	69
Region Bergslagen	340	39	85	10	-	-	12	1	42	5	22	3	32	4	60	7	6	1	516	59
Helia landet**	4 865	48	915	9	109	1	278	3	562	6	292	3	260	3	756	7	79	1	7 092	70

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

Internredningar och anmälningar registrerade hos säkerhetspolisen ingår ej i regionsredovisningen men ingår i totalsiffrorna för hela landet.

Polisanmälda brott med identifierade transfobiska motiv har exkluderats i regionredovisningen på grund av låga tal men ingår i summeringen av det totala antalet identifierade hatbrott för hela landet.

Antal per 100 000 baseras på medelfolkmängd 2018, (SCB).

* Observera att de identifierade afrofobiska och antitromska hatbrotten även inkluderas i det här motivet.

** Totalredovisning av samtliga anmälningar, inklusive de som har exkluderats i den regionala redovisningen i tabellen.

- Inga observationer, det vill säga antalet är 0.

Tabell B1.2 Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter huvudbrott och polisregion där brottsanmälan har registrerats, per 100 000 invånare, år 2018.

Polisregion	Våldsbrott*		Olaga hot/ ofredande		Ärekränkning		Skadegörelse/ klotter		Hets mot folkgrupp		Olaga diskriminering		Övriga brott		Totalt per region	
	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000
Region Nord	62	7	238	27	52	6	73	8	93	10	2	0	12	1	532	59
Region Mitt	68	7	252	27	73	8	54	6	64	7	4	0	20	2	536	58
Region Stockholm	246	10	701	29	242	10	635	27	304	13	22	1	64	3	2 214	93
Region Öst	85	8	304	27	75	7	81	7	133	12	4	0	14	1	695	63
Region Väst	147	7	538	27	149	7	123	6	151	7	12	1	40	2	1 160	57
Region Syd	105	5	548	28	199	10	149	8	272	14	16	1	54	3	1 344	69
Region Bergslagen	50	6	203	23	60	7	42	5	135	16	10	1	14	2	516	59
Helia landet**	772	8	2 790	27	852	8	1 156	11	1 164	11	75	1	282	3	7 092	70

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

Internredningar och anmälningar registrerade hos säkerhetspolisen ingår ej i regionsredovisningen men ingår i totalsiffrorna för hela landet.

Antal per 100 000 baseras på medelfolkmängd 2018, (SCB).

* I kategorin våldsbrott ingår dödligt våld, misshandel, våld mot tjänsteman.

** Totalredovisning av samtliga anmälningar, inklusive de som har exkluderats i den regionala redovisningen i tabellen.

Tabell B1.3 Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv efter kommun där brottet har begåtts, per 100 000 invånare, år 2018.

Kommun*	Antal	Per 100 000	Kommun*	Antal	Per 100 000
Boden	28	100	Nacka	111	108
Borlänge	20	39	Norrköping	50	36
Borås	40	36	Norrälje	30	49
Botkyrka	62	68	Nyköping	73	130
Eskilstuna	105	99	Nässjö	20	64
Falköping	20	61	Partille	24	63
Falun	22	38	Salem	20	120
Gotland	36	62	Sigtuna	38	80
Gävle	58	58	Skellefteå	38	53
Göteborg	393	69	Skövde	32	58
Halmstad	56	56	Sollentuna	30	42
Haninge	38	43	Solna	66	83
Helsingborg	66	46	Stockholm	987	103
Huddinge	93	84	Sundbyberg	48	97
Härnösand	24	96	Sundsvall	48	49
Hässleholm	40	77	Södertälje	109	112
Järfälla	38	49	Tranås	30	160
Jönköping	44	32	Trelleborg	30	68
Kalmar	40	59	Trollhättan	30	52
Karlskrona	30	45	Tyresö	22	47
Karlstad	36	39	Täby	30	43
Katrineholm	20	59	Umeå	56	45
Kiruna	26	114	Upplands Väsby	32	72
Kramfors	24	131	Uppsala	135	61
Kristianstad	48	57	Vänersborg	24	62
Landskrona	28	62	Värmdö	36	83
Lidköping	22	56	Västervik	20	55
Linköping	54	34	Västerås	85	56
Ludvika	30	112	Växjö	75	81
Luleå	66	86	Ängelholm	20	48
Lund	87	71	Örebro	79	52
Malmö	242	72	Örnsköldsvik	34	61
Mora	20	99	Östersund	20	32
Mölnadal	20	30	Hela landet	7 092	70

Uppskattade siffror baserade på en urvalsundersökning. För beräkning av konfidensintervall, se bilaga 2.

Antal per 100 000 baseras på kommunernas medelfolkmängd 2018 (SCB).

* Endast kommuner med minst 20 polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv redovisas.

Bilaga 2. Statistisk säkerhet

Om statistisk säkerhet

Statistiken i denna rapport bygger på ett urval om cirka hälften⁶⁶ av de polisanmälningar som registrerades 2018 och som avsåg särskilt utvalda brottstyper (våldsbrott, olaga hot och ofredande, skadegörelse, klotter, hets mot folkgrupp, olaga diskriminering och övriga brott).⁶⁷ Observationerna skattades till populationsnivå, det vill säga till en nivå som om samtliga polisanmälningar hade ingått i undersökningen.

I en urvalsundersökning går det inte att få fram exakta resultat, utan med varje skattad siffra tillkommer en urvalsosäkerhet. Urvalsosäkerheten går däremot att ta fram med hjälp av konfidensintervall. Konfidensintervallet avser det intervall inom vilket det exakta värdet förekommer med en viss procents säkerhet, och i denna rapport har ett 95-procentigt konfidensintervall tillämpats. Konfidensintervallet ger en god uppfattning om vilka skillnader i statistiken som inte beror på det slumpmässiga urvalet, men det tar inte hänsyn till andra former av mätfel (se vidare i den tekniska rapporten 2019:14).

Något förenklat kan man säga att om två intervall *inte* överlappar varandra är skillnaden mellan skattningarna statistiskt säker, och skillnaden beror alltså inte på slumpen. Detta benämns också som en statistiskt signifikant skillnad.⁶⁸ Urvalstorleken är inte exakt samma varje år som hatbrottsstatistiken produceras, vilket innebär att man vid jämförelser över tid måste ta hänsyn till konfidensintervallet för respektive år.

Tolka resultaten utifrån statistisk signifikans

Tabellerna redogör för ett grovt sätt att beräkna konfidensintervallet för både *andel* (B2.1 och B2.2) och *antal* (B2.3 och B2.4). Tabellerna redogör för *halva konfidensintervall*, vilket innebär att värdet i tabellen dels *dras ifrån* skattningen för att erhålla värdet för den *nedre gränsen*, dels läggs till skattningen för att erhålla värdet för den övre gränsen i intervallet. Nedanstående exempel illustrerar detta.

Skattning av andelar: Är allmän plats den vanligaste brottsplatsen?

Som ett exempel tänker vi att brottsplatserna vid främlingsfientliga/rasistiska hatbrott fördelar sig på följande sätt:

- Allmän plats 26 procent
- Hem 19 procent
- Internet 13 procent

Enligt tabellen är således brott på allmän plats vanligast. Eftersom varje skattning däremot medför en viss osäkerhet kan man med hjälp av konfidensintervall beräkna om skillnaden mellan allmän plats och övriga brottsplatser är statistiskt signifikant.

⁶⁶ För exakt andel i årets rapport, se metodavsnittet i kapitel 3.

⁶⁷ För en komplett förteckning över vilka brottskoder som genomöks, se den tekniska rapporten, Brå (2017e).

⁶⁸ För korrekta uppskattningar av konfidensintervall, se Lohr (2004) eller Särndal et al. (1992).

Ett första steg i att beräkna konfidensintervallet är att ta reda på hur många brott som *observerades* i undersökningen för det främlingsfientliga/rasistiska motivet, det vill säga före det att antalet skattades till populationsnivå. Dessa uppgifter finns i tabell B2.1.

I detta räkneexempel säger vi att det var 104 brott i undersökningsmaterialet (n).

Nästa steg är att, utifrån tabell B2.2, avrunda antalet brott (det vill säga 104) till närmaste antal i tabellen (vilket är 100).⁶⁹ Därefter avrundas den skattning som man vill ta fram konfidensintervallet för till närmaste andel i samma tabell. Brottsplatsen ”allmän plats” utgjorde i detta exempel 26 procent, vilket således avrundas till 25 procent.

I rutan där *antalet observerade brott* = 100, korsas med *andel i procent* = 25, står talet 6,0 (se bild nedan). Detta tal ska både dras ifrån och läggas till den skattade andelen på 26 procent. Beräkningen (26 procent plus/minus 6,0) ger ett konfidensintervall mellan 20 och 32 procent. Eftersom uträkningen baseras på ett 95-procentigt konfidensintervall innebär resultaten att man med 95 procents säkerhet kan säga att värdet för andelen brott på allmän plats ligger mellan 20 och 32 procent. Motsvarande uträkningar görs sedan för de andra kategorierna.

Antal anmälningar i undersökningsmaterialet (n)	5 95	10 90	15 85	20 80	25 75	30 70
20	6,9	9,5	11,4	12,7	13,8	14,6
40	4,8	6,7	7,9	8,9	9,6	10,2
60	3,9	5,4	6,4	7,2	7,8	8,3
80	3,4	4,7	5,6	6,2	6,8	7,1
100	3,0	4,2	5,0	5,6	6,0	6,4
120	2,8	3,8	4,5	5,1	5,5	5,8
140	2,6	3,5	4,2	4,7	5,1	5,4

Uträkningen för kategorin internet är värd att kommentera. I detta räkneexempel är andelen hatbrott som begåtts via internet 13 procent, vilket avrundas upp till 15 procent. Av olika skäl vill man kanske få ett konfidensintervall så nära 13 som möjligt. Då kan man ta värdet för 15 procent (5,0), addera med värdet för 10 procent (4,2) och dividera med 2, så får man halva konfidensintervallet för 12,5 procent (4,6), vilket ligger närmare 13. I det här exemplet har vi gjort på båda sätten för att visa hur det skulle se ut.

69 Vill man ta det säkra före det osäkra och få en mycket konservativ skattning, avrundar man antalet observerade anmälningar *nedåt* och den skattade andelen (i procent) *uppåt*.

	Allmänna platser	Hem	Internet (A)	Internet (B)
Andel i procent:	26	19	13	13
Avrundas till närmaste andel i tabellen:	25	20	15	15 och 10
Antal observerade anmälningar:	104	104	104	104
Avrundas till närmaste antal i tabellen:	100	100	100	100
Halva osäkerhetsintervallets storlek (enligt tabellen):	6,0	5,6	5,0	5,0 + 4,2 / 2 = 4,6
Osäkerhetsintervall (andelen +/- halva intervallet):	20,0–32,0	13,4–24,6	8,0–18,0	8,4–17,6

Intervallet för kategorin allmän plats ligger högre än för kategorin internet (för både alternativ A och B), vilket innebär att skillnaden mellan allmän plats och internet med största sannolikhet inte beror på slumpen. Skillnaden är alltså statistiskt signifikant. Däremot överlappar den undre gränsen för allmän plats (20,0 procent) med övre gränsen för hem (24,6 procent) och skillnaden är således inte statistiskt signifikant.

Tabell B2.1 Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv. Antal i undersökningsmaterialet och skattat antal i populationen, år 2018.

Motiv	Antal anmälningar i undersökningsmaterialet (n)	Skattat antal anmälningar i populationen (N)
Främlingsfientliga/rasistiska	2 415	4 865
Afrofobiska	454	915
Antiromska	54	109
Övrigt främlingsfientliga/rasistiska	1 907	3 842
Antisemitiska	138	278
Islamofobiska	279	562
Kristofobiska	145	292
Andra antireligiösa	129	260
Sexuell läggning	375	756
Homofobiska	370	745
Transfobiska	39	79
Summa	3 520	7 092

Tabell B2.2 Skattning av urvalsosäkerheten för olika andelar efter antal polisanmälda brott med hatbrottsmotiv 2018. Halva intervall.

Antal anmälningar i undersöknings- materialet (n)	Andel i procent									
	5 95	10 90	15 85	20 80	25 75	30 70	35 65	40 60	45 55	50
20	6,9	9,5	11,4	12,7	13,8	14,6	15,2	15,6	15,8	15,9
40	4,8	6,7	7,9	8,9	9,6	10,2	10,6	10,9	11,0	11,1
60	3,9	5,4	6,4	7,2	7,8	8,3	8,6	8,8	9,0	9,0
80	3,4	4,7	5,6	6,2	6,8	7,1	7,4	7,6	7,8	7,8
100	3,0	4,2	5,0	5,6	6,0	6,4	6,6	6,8	6,9	7,0
120	2,8	3,8	4,5	5,1	5,5	5,8	6,1	6,2	6,3	6,4
140	2,6	3,5	4,2	4,7	5,1	5,4	5,6	5,8	5,8	5,9
160	2,4	3,3	3,9	4,4	4,8	5,0	5,2	5,4	5,5	5,5
180	2,3	3,1	3,7	4,1	4,5	4,7	4,9	5,1	5,2	5,2
200	2,1	2,9	3,5	3,9	4,3	4,5	4,7	4,8	4,9	4,9
220	2,0	2,8	3,3	3,7	4,1	4,3	4,5	4,6	4,7	4,7
240	2,0	2,7	3,2	3,6	3,9	4,1	4,3	4,4	4,5	4,5
260	1,9	2,6	3,1	3,4	3,7	3,9	4,1	4,2	4,3	4,3
280	1,8	2,5	3,0	3,3	3,6	3,8	4,0	4,1	4,1	4,1
300	1,7	2,4	2,9	3,2	3,5	3,7	3,8	3,9	4,0	4,0
350	1,6	2,2	2,6	3,0	3,2	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7
400	1,5	2,1	2,5	2,8	3,0	3,2	3,3	3,4	3,5	3,5
450	1,4	2,0	2,3	2,6	2,8	3,0	3,1	3,2	3,3	3,3
500	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1
550	1,3	1,8	2,1	2,4	2,6	2,7	2,8	2,9	2,9	3,0
600	1,2	1,7	2,0	2,3	2,5	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8
650	1,2	1,6	1,9	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7	2,7
700	1,1	1,6	1,9	2,1	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	2,6
750	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5
800	1,1	1,5	1,8	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5
850	1,0	1,4	1,7	1,9	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4
900	1,0	1,4	1,7	1,8	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3
950	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
1000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2
1250	0,9	1,2	1,4	1,6	1,7	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0
1500	0,8	1,1	1,3	1,4	1,6	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8
1750	0,7	1,0	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7
2000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
2500	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
3000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
3500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
3600	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2

Skattning av antal: Har antalet våldsbrott minskat över tid?

I detta exempel vill vi beräkna om minskningen av antalet våldsbrott över tid är statistiskt signifikant utifrån följande resultat:

- 2012: 278 brott
- 2013: 252 brott
- 2014: 176 brott
- 2015: 189 brott
- 2016: 163 brott

Frågan vi ställer oss är ifall antalet anmälda våldsbrott är signifikant lägre 2016 jämfört med tidigare år.

I tabell B2.3 finns en lista med konfidensintervall för skattat antal brott. För att beräkna konfidensintervallet för våldsbrott år 2016 avrundar man antalet (163) till närmaste antal i tabellen (160). Det halva konfidensintervallet anges till 25. Detta tal både drar man ifrån och lägger till det skattade antalet 163. Beräkningen (163 plus/minus 25) ger ett konfidensintervall i spannet 138–188.

Proceduren ska upprepas för alla år som man vill jämföra med och som bygger på en urvalsundersökning (det vill säga samtliga år sedan 2012). *Observera dock att urvalsstorleken inte är exakt samma varje år, vilket innebär att beräkning av konfidensintervall över tid måste göras utifrån tabellen i respektive årsbok.*

Konfidensintervallet för våldsbrott år 2015 (189 brott) är 162–216, vilket innebär att konfidensintervallen för 2015 och 2016 överlappar. Detta betyder att minskningen av antalet våldsbrott, från 189 brott år 2015 till 163 brott år 2016, inte är statistiskt säkerställd. Om man däremot jämför med år 2012 (då antalet våldsbrott uppskattades till 278) är minskningen signifikant eftersom intervallet år 2012 är 245–311.

I tabell B2.4 finns en uträkning av konfidensintervall för det totala antalet brott inom respektive motiv.

Tabell B2.3 Skattning av urvalsosäkerheten efter antal polisanmälda brott med hatbrottsmotiv 2018 (N=397 552, n=197 328).

Skattat antal anmälningar	Halvt osäkerhetsintervall (+/-)	Nedre gräns	Övre gräns	Skattat antal anmälningar	Halvt osäkerhetsintervall (+/-)	Nedre gräns	Övre gräns	Skattat antal anmälningar	Halvt osäkerhetsintervall (+/-)	Nedre gräns	Övre gräns
2	3	-1	5	375	38	337	413	3400	114	3 286	3 514
4	4	0	8	400	39	360	439	3500	116	3 384	3 616
6	5	1	11	425	41	384	465	3600	117	3 483	3 717
8	6	3	14	450	42	409	492	3700	119	3 581	3 819
10	6	4	17	475	43	432	518	3800	121	3 679	3 921
15	8	8	23	500	44	456	544	3900	122	3 778	4 022
20	9	11	28	550	46	503	596	4000	124	3 876	4 124
25	10	15	35	600	48	552	648	4100	125	3 975	4 225
30	11	19	41	650	50	600	700	4200	127	4 073	4 327
35	12	23	47	700	52	648	752	4300	128	4 172	4 428
40	12	28	53	750	54	696	804	4400	130	4 270	4 530
45	13	32	59	800	56	744	855	4500	131	4 369	4 631
50	14	36	63	850	57	792	907	4600	133	4 467	4 733
55	15	40	69	900	59	841	959	4700	134	4 566	4 834
60	15	45	75	950	61	889	1 010	4800	135	4 665	4 935
65	16	49	81	1 000	62	938	1 062	4900	137	4 763	5 037
70	16	54	87	1 100	65	1 035	1 165	5000	138	4 862	5 138
75	17	58	92	1 200	68	1 132	1 268	5100	140	4 960	5 240
80	18	62	97	1 300	71	1 229	1 371	5200	141	5 059	5 341
85	18	67	103	1 400	73	1 327	1 473	5300	142	5 158	5 442
90	19	71	109	1 500	76	1 424	1 576	5400	144	5 256	5 544
95	19	76	114	1 600	79	1 521	1 679	5500	145	5 355	5 645
100	20	81	120	1 700	81	1 619	1 781	5600	146	5 454	5 746
110	21	89	131	1 800	83	1 717	1 883	5700	147	5 553	5 847
120	22	98	141	1 900	86	1 814	1 986	5800	149	5 651	5 949
130	22	107	152	2 000	88	1 912	2 088	5900	150	5 750	6 050
140	23	117	164	2 100	90	2 010	2 190	6000	151	5 849	6 151
150	24	126	174	2 200	92	2 108	2 292	6100	152	5 948	6 252
160	25	135	185	2 300	94	2 206	2 394	6200	154	6 046	6 354
170	26	145	196	2 400	96	2 304	2 496	6300	155	6 145	6 455
180	26	153	206	2 500	98	2 402	2 598	6400	156	6 244	6 556
190	27	163	217	2 600	100	2 500	2 700	6500	157	6 343	6 657
200	28	173	228	2 700	102	2 598	2 802	6600	158	6 442	6 758
225	29	196	254	2 800	104	2 696	2 904	6700	160	6 540	6 860
250	31	219	281	2 900	106	2 794	3 006	6800	161	6 639	6 961
275	33	242	308	3 000	107	2 893	3 107	6900	162	6 738	7 062
300	34	266	334	3 100	109	2 991	3 209	7000	163	6 837	7 163
325	35	290	361	3 200	111	3 089	3 311	7100	164	6 936	7 264
350	37	313	387	3 300	113	3 187	3 413	7200	165	7 035	7 365

Tabell B2.4 Antal polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv. Skattat antal med konfidensintervall (95 %), år 2018.

Motiv	Antal		
	Nedre gräns	Skattat antal anmälningar	Övre gräns
Främlingsfientliga/rasistiska	4 729	4 865	5 002
Afrofobiska	855	915	974
Antiromska	88	109	129
Övrigt främlingsfientliga/ rasistiska	3 721	3 842	3 963
Antisemitiska	245	278	311
Islamofobiska	515	562	609
Kristofobiska	259	292	326
Andra antireligiösa	228	260	292
Sexuell läggning	701	756	810
Homofobiska	692	745	799
Transfobiska	61	79	96
Summa	6 927	7 092	7 256

I Hatbrott 2018 presenteras statistik över polisanmälda brott 2018 där Brå har identifierat ett hatbrottsmotiv. Rapporten är en deskriptiv sammanställning över struktur och utveckling, och inkluderar statistik över hatbrottsmotiv, brottsplats och relation mellan gärningsperson och utsatt.

Därutöver redovisas en sammanställning av handläggningsbeslut för polisanmälda brott 2016 som Brå identifierat innehålla ett hatbrottsmotiv.

Ett hatbrott kan vara allt från klotter till mord – det är motivet till brottet som avgör om det är ett hatbrott. Även om oenighet råder om vad som bör inkluderas i termen hatbrott råder internationell enighet om att händelsen är ett resultat av bristande respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde.

Rapporten riktar sig till alla som vill veta mer om hatbrott, såväl regering, riksdag och rättsväsende som allmänhet, intresseorganisationer, medier och forskare.

